

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 25 februari 2014

met betrekking tot het voorstel van methode tot vaststelling van de
distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas

1	CONSULTATIE OVER VOORSTEL VAN METHODE TOT VASTSTELLING VAN DE DISTRIBUTIENETTARIEVEN VOOR ELEKTRICITEIT EN AARDGAS	6
2	ORGANISATIES EN PERSONEN DIE EEN REACTIE HEBBEN INGEDIEND	6
3	KORT OVERZICHT VAN DE REACTIES MET EVALUATIE DOOR VREG.....	6
3.1	OPMERKINGEN ZONDER EFFECT	6
3.2	OPMERKINGEN DIE EEN KLEINE AANPASSING VRAGEN.....	9
3.3	OPMERKINGEN DIE BELANGRIJKE AANPASSINGEN VRAGEN	9
3.4	BELANGRIJKE OPMERKINGEN DIE VERDER ONDERZOEK VRAGEN.....	10
3.5	TE BESTUDEREN OPMERKINGEN I.V.M. DE BOEKHOUDING	11
3.6	OPMERKINGEN DIE MISSCHIEN LEIDEN TOT EEN AANPASSING	11
4	VERWERKING VAN DE ZIENSWIJZEN	13
4.1	ALGEMEEN	13
4.2	ZIENSWIJZEN M.B.T. DE INLEIDING IN DE CONSULTATIETEKST	14
4.2.1	<i>Zienswijze 1.</i>	<i>14</i>
4.2.2	<i>Zienswijze 2.</i>	<i>15</i>
4.3	M.B.T. ECONOMISCHE REGULERING VAN DISTRIBUTIENETBEHEERDERS.....	15
4.3.1	<i>Zienswijze 3.</i>	<i>15</i>
4.4	M.B.T. VISIE VREG OP ECONOMISCHE REGULERING.....	16
4.4.1	<i>M.b.t. de algemene doelstellingen.....</i>	<i>16</i>
4.4.1.1	Zienswijze 4.....	16
4.4.1.2	Zienswijze 5.....	17
4.4.1.3	Zienswijze 6.....	18
4.4.1.4	Zienswijze 7.....	19
4.4.1.5	Zienswijze 8.....	19
4.4.1.6	Zienswijze 9.....	20
4.4.1.7	Zienswijze 10.....	21
4.4.2	<i>M.b.t. de keuze voor inkomstenregulering</i>	<i>21</i>
4.4.2.1	Zienswijze 11.....	21
4.4.2.2	Zienswijze 12.....	22
4.4.2.3	Zienswijze 13.....	24
4.4.2.4	Zienswijze 14.....	25
4.4.2.5	Zienswijze 15.....	25
4.4.2.6	Zienswijze 16.....	27
4.4.2.7	Zienswijze 17.....	28
4.4.3	<i>M.b.t. de samenstelling van de beschouwde kosten</i>	<i>29</i>
4.4.3.1	Zienswijze 18.....	29
4.4.3.2	Zienswijze 19.....	33
4.4.3.3	Zienswijze 20.....	33
4.4.3.4	Zienswijze 21.....	34

4.4.3.5	Zienswijze 22.....	34
4.4.3.6	Zienswijze 23.....	35
4.4.3.7	Zienswijze 24.....	36
4.4.3.8	Zienswijze 25.....	36
4.4.3.9	Zienswijze 26.....	37
4.4.3.10	Zienswijze 27.....	37
4.4.3.11	Zienswijze 28.....	38
4.4.3.12	Zienswijze 29.....	39
4.4.3.13	Zienswijze 30.....	40
4.4.3.14	Zienswijze 31.....	40
4.4.3.15	Zienswijze 32.....	42
4.4.3.16	Zienswijze 33.....	42
4.4.3.17	Zienswijze 34.....	43
4.4.3.18	Zienswijze 35.....	43
4.4.3.19	Zienswijze 36.....	44
4.4.3.20	Zienswijze 37.....	45
4.4.3.21	Zienswijze 38.....	45
4.4.3.22	Zienswijze 39.....	46
4.4.3.23	Zienswijze 40.....	47
4.4.3.24	Zienswijze 41.....	47
4.4.4	<i>M.b.t. de vermogenskostenvergoeding.....</i>	<i>48</i>
4.4.4.1	Zienswijze 42.....	48
4.4.4.2	Zienswijze 43.....	48
4.4.4.3	Zienswijze 44.....	49
4.4.4.4	Zienswijze 45.....	50
4.4.4.5	Zienswijze 46.....	51
4.4.4.6	Zienswijze 47.....	52
4.4.4.7	Zienswijze 48.....	52
4.4.4.8	Zienswijze 49.....	53
4.4.4.9	Zienswijze 50.....	54
4.4.4.10	Zienswijze 51.....	55
4.4.4.11	Zienswijze 52.....	58
4.4.4.12	Zienswijze 53.....	58
4.4.4.13	Zienswijze 54.....	60
4.4.4.14	Zienswijze 55.....	61
4.4.4.15	Zienswijze 56.....	62
4.4.4.16	Zienswijze 57.....	62
4.4.4.17	Zienswijze 58.....	63
4.4.4.18	Zienswijze 59.....	64
4.4.4.19	Zienswijze 60.....	65
4.4.4.20	Zienswijze 61.....	65
4.4.4.21	Zienswijze 62.....	66
4.4.5	<i>M.b.t. de inflatie.....</i>	<i>66</i>

4.4.5.1	Zienswijze 63.....	66
4.4.5.2	Zienswijze 64.....	67
4.4.5.3	Zienswijze 65.....	68
4.4.5.4	Zienswijze 66.....	69
4.4.5.5	Zienswijze 67.....	69
4.4.6	<i>M.b.t. de exogene kosten.....</i>	<i>70</i>
4.4.6.1	Zienswijze 68.....	70
4.4.6.2	Zienswijze 69.....	71
4.4.6.3	Zienswijze 70.....	72
4.4.6.4	Zienswijze 71.....	74
4.4.6.5	Zienswijze 72.....	75
4.4.6.6	Zienswijze 73.....	75
4.4.6.7	Zienswijze 74.....	76
4.4.6.8	Zienswijze 75.....	78
4.4.6.9	Zienswijze 76.....	79
4.4.6.10	Zienswijze 77.....	79
4.4.6.11	Zienswijze 78.....	80
4.4.6.12	Zienswijze 79.....	82
4.4.6.13	Zienswijze 80.....	83
4.4.6.14	Zienswijze 81.....	84
4.4.6.15	Zienswijze 82.....	85
4.4.6.16	Zienswijze 83.....	86
4.4.7	<i>M.b.t. de incentive voor efficiëntie in de bedrijfsvoering.....</i>	<i>86</i>
4.4.7.1	Zienswijze 84.....	86
4.4.7.2	Zienswijze 85.....	87
4.4.7.3	Zienswijze 86.....	88
4.4.7.4	Zienswijze 87.....	90
4.4.7.5	Zienswijze 88.....	91
4.4.7.6	Zienswijze 89.....	92
4.4.7.7	Zienswijze 90.....	92
4.4.7.8	Zienswijze 91.....	94
4.4.7.9	Zienswijze 92.....	95
4.4.7.10	Zienswijze 93.....	96
4.4.7.11	Zienswijze 94.....	96
4.4.8	<i>M.b.t. de kwaliteitsbewaking.....</i>	<i>97</i>
4.4.8.1	Zienswijze 95.....	97
4.4.8.2	Zienswijze 96.....	98
4.4.8.3	Zienswijze 97.....	99
4.4.8.4	Zienswijze 98.....	99
4.4.8.5	Zienswijze 99.....	100
4.4.8.6	Zienswijze 100.....	101
4.4.8.7	Zienswijze 101.....	102
4.4.8.8	Zienswijze 102.....	103

4.4.8.9	Zienswijze 103.....	103
4.4.8.10	Zienswijze 104.....	104
4.4.8.11	Zienswijze 105.....	104
4.4.9	<i>M.b.t. de lengte van de reguleringsperiode.....</i>	<i>105</i>
4.4.9.1	Zienswijze 106.....	105
4.4.9.2	Zienswijze 107.....	106
4.4.9.3	Zienswijze 108.....	107
4.4.9.4	Zienswijze 109.....	108
4.4.10	<i>M.b.t. het volumerisico.....</i>	<i>109</i>
4.4.10.1	Zienswijze 110.....	109
4.4.10.2	Zienswijze 111.....	110
4.5	M.B.T. VOORSTEL VAN BOEKHOUDKUNDIGE VOORSCHRIFTEN -----	111
4.5.1	<i>Zienswijze 112.....</i>	<i>111</i>
4.5.2	<i>Zienswijze 113.....</i>	<i>112</i>
4.5.3	<i>Zienswijze 114.....</i>	<i>112</i>
4.5.4	<i>Zienswijze 115.....</i>	<i>113</i>
4.5.5	<i>Zienswijze 116.....</i>	<i>113</i>
4.5.6	<i>Zienswijze 117.....</i>	<i>114</i>
5	OVERZICHT VAN DE CONCLUSIES.....	114
6	VERVOLG.....	118

1 Consultatie over voorstel van methode tot vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas

De consultatie van de VREG over zijn voorstel van methode tot vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas liep van 7 oktober 2013 t.e.m. 6 december 2013. Het consultatiedocument "Consultatie: voorstel van methode tot vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas" bevindt zich op de website van de VREG via de volgende link: <http://www.vreg.be/sites/default/files/uploads/consultatiedocument07102013.pdf>. In het kader van de consultatie heeft de VREG op 5 november 2013 een symposium georganiseerd met belanghebbenden. Het verslag van het symposium en de gegeven presentaties werden kort nadien toegevoegd op de website van de VREG (<http://www.vreg.be/distributienettarieven-0>).

2 Organisaties en personen die een reactie hebben ingediend

De VREG ontving van volgende tien belanghebbenden een schriftelijke reactie:

- Eandis cvba
- Infracvba
- FEBEG
- Febeliec
- Essenscia
- de heer J. Bouckaert
- Zero Emission Solutions bvba
- de heer A. Bruyninx
- de heer G. Van Den Broecke
- de heer W. De Proost

3 Kort overzicht van de reacties met evaluatie door VREG

De VREG geeft hierbij een samenvatting van de ontvangen reacties en de invloed die ze hebben op het onderzoek dat hij uitvoert over de tariefmethodologie. De afzonderlijke zienswijzen en hun individuele reacties worden vermeld in hoofdstuk 4. De reacties van de VREG kaderen in zijn lopende onderzoek over de tariefmethodologie. De VREG wenst te verduidelijken dat, aangezien dit onderzoek nog loopt en de VREG bovendien nog geen bevoegdheid heeft over de distributienettarieven, aan de inhoud van dit document geen rechten kunnen worden ontleend.

Onder punt 3.6.2 en 3.6.3 staan twee denkpijpen vermeld, waarover de VREG verder wil consulteren. De concrete vragen zijn in hoofdstuk 6 opgenomen.

3.1 Opmerkingen zonder effect

De VREG vermeldt hierbij kort de zienswijzen van belanghebbenden die hij beoordeelde als onvoldoende sterk om te overwegen het voorstel van tariefmethodologie in de consultatietekst aan te passen.

1. Er waren een aantal opmerkingen over **elementen die niet behoren tot de tariefmethode** of zelfs buiten de bevoegdheid van de VREG vallen. Het gaat dan over opmerkingen i.v.m. de tariefstructuur, het marktmodel of de wetgeving errond. De tariefstructuur wordt kort besproken in de consultatietekst, maar de opmerkingen vroegen bepaalde concrete aanpassingen. De VREG wenste met de consultatietekst zijn visie weer te geven over hoe hij het evenwicht ziet tussen kosten en inkomsten bij de distributienetbeheerders. De VREG wenst over een eventuele aanpassing van de tariefstructuur op een later moment te consulteren.
2. De distributienetbeheerders verwijzen in hun opmerkingen over de voorgestelde tariefmethode regelmatig naar de vorige tariefmethodologie volgens de **opgeheven tarieven KB's van 2008**, die grotendeels gebaseerd was op een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.3). De vergelijking wordt niet aanvaard als argument om de methode aan te passen. Men kan de opgeheven wetgeving niet als een instructie t.o.v. de VREG hanteren. De VREG hecht veel belang aan continuïteit en stabiliteit van de regulering. Anderzijds is het zinvol om op dit transitie-moment (staats-hervorming) de methodologie van economische regulering kritisch te evalueren. De VREG ziet dit transitie-moment als een opportuniteit voor een omschakeling naar een regulering met meer prikkels voor een efficiënte bedrijfsvoering¹.
3. De vorige tariefmethodologie (tarieven KB's 2008) bestond grotendeels uit een rendementsregulering. Onder deze vorm van regulering had de onderneming een relatief klein bedrijfsrisico. Het is logisch dat een andere regulering, zoals een inkomstenregulering, voor de distributienetbeheerders dan **relatief meer risico** creëert. De VREG wenst dit te nuanceren. Voor de exogene kosten, nu nog een zeer groot aandeel in de globale kosten (de VREG schat ca. 50%), zijn er geen risico's voor de distributienetbeheerder, omdat die kosten nog altijd en nu zelfs sneller, indien nodig, kunnen doorgerekend worden aan de eindklanten. Voor de niet-exogene kosten is er in de voorgestelde tariefmethode een vorm van nacalculatie. De nieuwe inkomsten worden bepaald uit de hoogte en evolutie van de recente kosten. Via de vermogenskostenvergoeding (het CAPM) is er een verband tussen de vergoeding voor de aandeelhouder en het risico van de onderneming. De VREG beschouwt daarbij de distributienetbeheerders niet als risicoloos.
4. Een aantal opmerkingen kwam neer op de vraag om bepaalde kosten op een andere wijze te benaderen. De distributienetbeheerders wensen bijvoorbeeld dat de financieringskosten als exogeen zouden worden erkend en dat de regulator ze zou aanvaarden zoals ze zijn, met de mogelijkheid de kosten te onderwerpen aan een onderzoek wat betreft hun marktconformiteit. Dergelijke opmerkingen, ook bijvoorbeeld voor nieuwe innovatieprojecten, komen neer op het betrekken van de regulator bij de activiteit, waarbij deze dan de kosten moet goedkeuren. De regulator kampt echter steeds met een informatieachterstand. De VREG wenst ook dat er een prikkel is voor de distributienetbeheerder om op een kostenefficiënte wijze tewerk te gaan. De opmerkingen gaan in **tegen de doelstellingen** die de VREG heeft bij de opmaak van de tariefmethodologie.
5. De distributienetbeheerders vermelden regelmatig mogelijke **toekomstige** gebeurtenissen en ontwikkelingen (innovatie en nieuwe activiteiten). Voor nieuwe gereguleerde activiteiten zullen de kosten altijd kunnen ondergebracht worden bij exogene of niet-exogene kosten, met overeenstemmende behandeling in de tariefmethodologie. De VREG meent voorts dat hij nu onmogelijk concreet rekening kan houden met nog niet gekende, onzekere toekomstige gebeurtenissen.

¹ Europese Energie Richtlijnen vragen dat de regulator aan de netbeheerders passende stimulansen geeft om de efficiëntie, zowel op korte als op lange termijn, te verbeteren (bv. 2009/72/EG Art. 37 §8).

6. Opmerkingen die een zeer belangrijke impact kunnen hebben maar in verhouding tot de impact **niet of onvoldoende gemotiveerd** worden (bv. een voorgestelde reductie van de afschrijvingstermijnen voor leidingen van 50 naar 33 jaar), resulteerden nu ook niet in een onderzoek tot aanpassing van de tariefmethodologie.
7. De VREG noteerde ook een paar **algemene en meer subjectieve opmerkingen**, waarbij een belanghebbende de voorgestelde tariefmethode in verband brengt met een gebrek aan middelen bij de VREG, of de methode als te theoretisch beschouwt. Ook de universele informatieachterstand van een regulator ten opzichte van de gereguleerde ondernemingen werd onterecht gebruikt als argument.
8. Er zijn uiteraard vragen over de bepaling en wijze van doorrekening van de **saldi** uit de tariefmethode volgens de tarieven KB's van 2008. De VREG is hiervoor momenteel niet bevoegd en verwijst hiervoor naar de CREG.
9. De distributienetbeheerders wensen een onderscheid voor **boetes en schade**: deze die niet-exogeen zijn en deze die door een derde of overmacht werden veroorzaakt, en voor die laatste categorie een onderscheid tussen de bij die derde inbare en niet-inbare schuldvorderingen. Elke boete en schade vraagt dan een nauwkeurige analyse en beoordeling door de regulator, die daarbij kampt met een informatieachterstand. Hij moet zelfs nagaan of een distributienetbeheerder voldoende moeite heeft gedaan om schade te recupereren. Het is geen wenselijk scenario.
10. In de voorgestelde tariefmethode is er een introductie van concurrentie doordat de volgende inkomsten (voor niet-exogene kosten) telkens een combinatie zijn van de eigen kostenevolutie en de kostenevolutie in de ganse sector. Als er een distributienetbeheerder is die vandaag relatief te veel kosten maakt, zou hij de beste startpositie kunnen hebben. Het gaat over de **bestaande inefficiënties** bij de distributienetbeheerders. De vraag is echter hoe men een rangschikking van distributienetbeheerders op basis van efficiëntie opmaakt. In de consultatietekst stelde de VREG dat hij hier geen onbetwistbare oplossing voor heeft. Een distributienetbeheerder kan vrezen dat een andere nu te veel kosten maakt maar de VREG weet niet en verwacht ook geen consensus over hoe hij dit kan vaststellen. In verband hiermee ontving de VREG ook reacties op de uniforme **x-factor** in de voorgestelde tariefmethode, die men onterecht koppelt aan een imaginaire efficiëntieschaal.
11. Kosten voor certificaten zijn exogene kosten. Infrac en Eandis verwijzen naar de historische **voorfinancieringskost** voor de aankoop (en beperkte verkoop) van de **certificaten**. Ze vragen dat de rentelasten hiervoor ook als exogeen aan de distributienetgebruikers kunnen doorgerekend worden. Deze rentelasten zijn echter ook opgebouwd uit een niet-exogeen element, nl. de rente die de distributienetbeheerder heeft kunnen bekomen. De belanghebbenden toonden niet aan hoe er een onbetwistbare relatie kan aangetoond worden tussen bepaalde rentelasten van de prefinanciering voor de aan- (en ver)koop van de certificaten. De relatie is volgens de VREG uitermate complex op basis van o.a. thesauriebewegingen en weinig realistisch. Het is in het algemeen niet aan te raden om binnen een regulatorisch kader een opening te voorzien waarlangs kosten van een bevorderende regulering kunnen overgezet worden naar een niet-bevorderende. Het antwoord vraagt ook een grondig onderzoek naar de invloed op de kapitaalstructuur en de wacc, de invloed van de kosten en ontvangsten onder het solidariseringsmechanisme en van de eventuele financiële ondersteuning voor het tijdelijk banken van certificaten door de Vlaamse Overheid. Al deze elementen besluiten de VREG ertoe om deze zienswijze niet te volgen.

3.2 Opmerkingen die een kleine aanpassing vragen

1. In de consultatietekst was sprake van een kapitaalkost op basis van reële wacc. Dit moest **nominale wacc** zijn.²
2. De kosten van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten zijn exogene kosten. Aldus zijn ook de kosten en opbrengsten uit de **solidarisering** van de kosten van certificaten **exogeen**.¹
3. De distributienetbeheerders wensen dat de VREG nog andere kosten zou erkennen als exogene kosten, zoals netverliezen of kosten voor innovatie. Dit raakt een fundamenteel element in de regulering. De VREG zoekt naar een **goede omschrijving voor exogene kosten**. Op die manier is het duidelijk wat de VREG onder exogene kosten verstaat en wat niet. Er ontbrak in de consultatietekst een definitie voor exogene kosten.
4. De Nederlandse toezichthouder ACM deelde met de VREG zijn ervaring dat de jaarlijkse update van de distributienettarieven op basis van **inflatie** best niet te laat in het jaar gebeurt. Bovendien kwam vanuit de energieleveranciers de vraag om de distributienettarieven tijdig bekend te maken en zeker niet retroactief. Het lijkt de VREG beter te werken met de jaarlijkse inflatie in een **zomermaand** zoals augustus i.p.v. in november, om tijdig met de vaststelling van de distributienettarieven voor het volgende kalenderjaar aan te vangen.
5. Eandis vroeg om het **voorbeeld** in de consultatietekst verder toe te lichten. Er was een toelichting op het overleg tussen Eandis en de VREG op 17 oktober. Ook in de presentatie van het symposium werd door de VREG een extra voorbeeld toegelicht. Het is dan onduidelijk in hoeverre er nog toelichting nodig is. Misschien wordt beter gewacht tot de VREG het voorstel van rapportering en berekeningsmodel heeft uitgewerkt.

3.3 Opmerkingen die belangrijke aanpassingen vragen

1. In de voorgestelde tariefmethode worden de extra afschrijvingskosten ten gevolge van desinvesteringen niet meegenomen in de berekening van de volgende distributienettarieven. De VREG begrijpt uit de reacties van de distributienetbeheerders dat dit kan beschouwd worden als een soort van breuk met de regulering uit het verleden. In het verleden was er een jaarlijkse indexatie van de waarde van de gereguleerde vaste activa. Deze praktijk werd beëindigd en onder toezicht van de CREG werd nadien een herwaarderingsmeerwaarde aan de activa toegekend. Beide stonden in verband met de graad van autofinanciering van de distributienetbeheerders. Momenteel worden de meerwaarden aan 2% per jaar afgeboekt, wat wordt aangenomen de weergave te zijn van de gemiddelde jaarlijkse desinvesteringen. Deze kosten werden volgens de tarieven KB's van 2008 opgenomen in de distributienettarieven. Aldus was er een verband tussen de in het verleden voorziene autofinanciering en de desinvesteringen. Investeerders kunnen de door de VREG voorgestelde tariefmethodologie op dit vlak percipiëren als een significante wijziging die leidt tot een verhoogd regulatorisch risico bij de Vlaamse distributienetbeheerders. De distributienetbeheerders hebben dan niet alleen minder autofinanciering, ze worden ook geconfronteerd met investeerders die hogere rendementseisen stellen. Daarom overweegt de VREG om de **afboeking van de meerwaarden voor desinvesteringen, bijvoorbeeld aan een vast % per jaar, wel te beschouwen als niet-exogene kosten**.¹

² Was reeds vermeld op de consultatie-webpagina van de VREG.

2. De distributienetbeheerders stellen de redenen voor desinvesteringen vooral als exogeen voor. De VREG wenst dat de distributienetbeheerders zelf verantwoordelijk zijn voor hun beslissingen m.b.t. desinvesteringen. Toch lijkt het exogeen-argument steek te houden wat betreft de **door de hogere overheid opgelegde desinvesteringen omwille van verplichte vervangingsinvesteringen**. Men zou dan de kosten van die desinvesteringen (de netto-boekwaarde van de activa uit dienst) kunnen meenemen in de distributienettarieven, evenwel als niet-exogene kosten. Met de toewijzing tot de niet-exogene kosten wenst de VREG een element van bevorderende regelgeving te handhaven. De VREG wenst ook te vermijden dat netbeheerders niet-exogene kosten op deze wijze tot exogene kunnen omvormen, waarbij zij een extra winst voor zich kunnen creëren ten nadele van anderen. Ten slotte zou een erkenning als exogene kosten ook het administratief toezicht op de kosten en inkomsten uit distributienettarieven complex maken, wanneer één nettariaf voor bv. de basisdiensten zowel niet-exogene als exogene kosten omvat. Het moet verder onderzocht en bepaald worden onder welke omstandigheden de VREG kosten voor deze desinvesteringen zou kunnen aanvaarden. De eventuele meerwaarden bij realisatie van die activa moeten dan ook als opbrengsten in rekening gebracht worden.

3.4 Belangrijke opmerkingen die verder onderzoek vragen

1. In de consultatietekst par. 3.3.2 was reeds aangegeven dat er omtrent de berekening van de **wacc** voor de kapitaalkosten verder onderzoek nodig was. Eandis en Infrac hebben reeds verscheidene vragen en opmerkingen. Infrac spreekt zelfs van 'algemeen voorbehoud'. De VREG vermoedt dat het ontbreken van een concreet wacc-% heeft geleid tot onzekerheid en mogelijk ook een vorm van frustratie bij de distributienetbeheerders. Anderzijds meent de VREG dat de distributienetbeheerders niet grondig motiveren waarom er hoge dividenden nodig zijn. Die opmerkingen zou men eerder verwachten van de aandeelhouders zelf i.p.v. het bedrijf dat de dividenden uitkeert. Er hebben echter geen gemeenten of provincies als aandeelhouder gereageerd op de consultatie. De VREG stelt ook vast dat de distributienetbeheerders nog te veel vergelijken met de opgeheven tariefmethodologie uit de KB's van 2008 waarin de winst onder een rendementsregulering gegarandeerd was. In de voorgestelde tariefmethode is het verband tussen de uiteindelijke winst van het boekjaar en wacc niet meer zo sterk. De VREG zal niettemin met een aantal vragen en opmerkingen rekening houden in zijn studie over de wacc.
2. Er zijn ook verscheidene vragen door de distributienetbeheerders m.b.t. de **vergoeding voor kwaliteit**. Het is een vergoeding voor de door de distributienetbeheerders geleverde kwaliteit van hun dienstverlening, m.a.w. een vergoeding ex-post. Het is daarom misschien nog niet nodig vandaag al een uitgewerkte methodiek te hebben, alhoewel de distributienetbeheerders dan vandaag niet weten welke kwaliteitsparameters ze in het oog moeten houden. Een moeilijkheid is ook dat in het verleden kwaliteit geen onderdeel was van de economische regulering en een certificering van de rapportering van de kwaliteitscijfers door de distributienetbeheerders niet nodig of belangrijk was. Tegelijk is er een opmerking van dhr. Bouckaert waarin hij de VREG enigszins verwijt te weinig aandacht voor de kwaliteit in de tariefmethodologie te hebben. Daarnaast stelt de VREG nu vast dat in Nederland wordt voorgesteld om de kwaliteitsprikkel (q-factor in de voorgestelde tariefmethode) voor gasdistributie af te schaffen, omdat dit wegens de hoge betrouwbaarheid van de gasnetten geen nut blijkt te hebben. De VREG voorziet verder studiewerk voor de vertaling van kwaliteit naar geldelijke kwantiteit, zoals reeds was gemeld in de consultatietekst par. 3.8.

3.5 Te bestuderen opmerkingen i.v.m. de boekhouding

1. O.a. Eandis had enkele zeer concrete vragen m.b.t. het in de consultatietekst opgenomen voorstel van **boekhoudkundige voorschriften**. De VREG wenst dit nu verder grondig te onderzoeken.
2. Er zijn vragen over de wijze van rapportering en het toezicht daarop door een **revisor**. Ook dit dient verder onderzocht.
3. Er is een onduidelijkheid m.b.t. de berekening van de **RAB** en de invloed van de desinvesteringen. De laatste definitie van de CREG (consultatie in 2011), overgenomen in de consultatietekst, sluit misschien niet aan bij de praktijk van de jaarlijkse procentuele afboeking van meerwaarden. Er is nood aan een expliciet berekeningsmodel voor de RAB, met o.a. de mogelijke invloed hierop van het netto-bedrijfskapitaal. De VREG wenst er daarbij op te letten dat hij geen mogelijkheid creëert tot misbruik van de regulering met hogere distributienettarieven ten nadele van de distributienetgebruikers tot gevolg³. Dit vraagt ook het uitwerken van de rapportering door de distributienetbeheerders in het kader van de tariefmethodologie. Infracx vraagt na te gaan of de RAB's van de distributienetbeheerders op gelijke basis werden bepaald. De VREG dient omtrent de RAB-waarde verder overleg te hebben met de CREG.
4. De VREG wenst te onderzoeken hoe de stranded costs i.v.m. de **pensioenverplichtingen** worden doorgerekend. De VREG zal omtrent de doorrekening van deze kosten overleg plegen met de CREG.

3.6 Opmerkingen die misschien leiden tot een aanpassing

1. Verscheidene belanghebbenden geven hun input m.b.t. de **lengte van de reguleringsperiode**. Er lijkt een lichte voorkeur te zijn voor een beperktere (eerste) reguleringsperiode (korter dan de voorgestelde 4 jaar). De VREG ziet echter geen sterke motivering en heeft de indruk dat het meer gevoelsmatig is, misschien ook wegens onzekerheid over de nieuwe methode. De partijen negeren daarbij dat onder een inkomstenregulering de prikkel tot besparingen bij een gereguleerde onderneming maximaal is als de reguleringsperiode voldoende lang duurt. Het verkorten van de (eerste) reguleringsperiode kan de stimulans wegnemen. De eerste periode kort houden en de tweede verlengen is het sein voor de gereguleerde ondernemingen om nog even te wachten met de belangrijke kostenbesparingen tot in de tweede periode. Dit is in het nadeel van de distributienetgebruikers en kan de regulator na de eerste periode in een zwakke positie brengen wanneer de tussentijdse resultaten tegenvallen. In het Verenigd Koninkrijk gaat men binnenkort over op een reguleringsperiode van acht jaar. In Nederland wordt voorgesteld om de lengte van de reguleringsperiode wettelijk te begrenzen tot minimaal vijf jaar.
2. De totale jaarlijkse inkomsten van de distributienetbeheerder uit de periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten zijn vooraf onzeker. Externe effecten zoals warme winters en nieuwe kleine PV-installaties met terugdraaiende tellers hebben hierop een invloed. De distributienetbeheerders wensen een reductie van dit **volumerisico**. Het heeft vooral te maken met het feit dat tariefdragers zoals bijvoorbeeld de kWh vandaag nog belangrijk zijn maar voor kosten voor netbeheer relatief minder een rol spelen. Logischerwijze

³ De VREG denkt hierbij bijvoorbeeld aan het voorzien van eventuele correcties voor geldbeleggingen en liquide middelen op de balansdata.

kan men verwachten dat de behoefte zal ontstaan om de kosten van het netbeheer eerder onder de vorm van een vaste term (bv. capaciteitstarief) aan de klanten aan te rekenen. Dit zal dan ook het volumerisico aanzienlijk verminderen. De VREG zal verder onderzoeken of in afwachting hiervan, als **overgangsregeling**, een soort waarborg in de methode ingebouwd kan worden, waarbij een te groot tekort aan inkomsten later kan worden gecompenseerd uit de distributienettarieven. De methode moet wel neutraal zijn, m.a.w. als de inkomsten te zeer boven de verwachtingen liggen moet het overschot evenzeer terugvloeien naar de klanten. Er kan een symmetrische boven- en ondergrens bepaald worden ten opzichte van de toegelaten inkomsten, met een band ertussen waarbinnen er nog een volledig volumerisico voor rekening van de distributienetbeheerder is. Erboven en eronder zou het gedeelte inkomsten boven de bovengrens en onder de ondergrens in de volgende inkomsten als respectievelijk korting of extra kost kunnen verwerkt worden. Dit mechanisme zal de procedure tot vaststelling van de distributienettarieven administratief zwaarder en complexer maken. De tekorten en overschotten moeten binnen dezelfde klantengroep verwerkt worden.

- De VREG leidt uit de reacties van de distributienetbeheerders af dat ze schijnbaar niet wensen geconfronteerd te worden met stijgende kosten in een lopende reguleringsperiode met inkomstenregulering. Zij dienen echter te erkennen dat de voorgestelde tariefmethode een vorm van periodieke nacalculatie voor niet-exogene kosten bevat. De VREG verwacht dat de distributienetbeheerders voldoende professioneel bekwaam zijn om op verstandige wijze om te gaan met wisselende kosten en inkomsten binnen een stabiel en transparant regulatorisch kader. Een mogelijke tegemoetkoming door de regulator, zonder echter de voorgestelde tariefmethode fundamenteel te wijzigen, is aan de distributienetbeheerder de mogelijkheid te geven een **voorschot** te vragen voor **verantwoorde uitbreidingsinvesteringen**, zodat hij eerder in de tijd hogere inkomsten kan ontvangen voor de verwachte stijgende kosten door nieuwe afschrijvingen voor nieuwe activa. Dit voorschot heeft geen effect op de normale berekening van de inkomsten voor de volgende regulatorische periode. Het wordt wel aan actuele waarde afgehouden van deze latere inkomsten, om het voorschot te neutraliseren. De voorschotten moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen, om willekeur en misbruik tegen te gaan. Indien er een correctie is voor volumerisico, moet ook de impact daarop onderzocht en afgebakend worden. Dit mechanisme heeft voor de regulator het voordeel dat het mogelijk anticipeert op trendbreuken in kosten en aldus de tariefschok voor klanten tussen de oude en de nieuwe reguleringsperiode vermindert.

Willekeurig voorbeeld zonder enige verbintenis, met jaarlijks 2% inflatie. In jaar 8 is de som van de ontvangen en gecompenseerde voorschotten aan actuele waarde gelijk aan nul:

bedrag	jaar	1	2	3	4	5	6	7	8
normale inkomsten		100	102	104	106	109	111	113	115
ontvangst voorschot				1	2				
inkomsten periode 1		100	102	105	108				
teruggave voorschot							- 1	- 1,5	- 0,7
inkomsten periode 2						109	110	111,5	114,3

4 Verwerking van de zienswijzen

4.1 Algemeen

De VREG verkiest omwille van praktische overwegingen om de opmerkingen van de belanghebbenden te verwerken in de volgorde waarin zij van toepassing zijn op de tekst van het consultatiedocument.

De aangebrachte zienswijzen worden op volgende wijze behandeld:

Nummer van de zienswijze	Het volgnummer van de zienswijze. De zienswijzen worden gegroepeerd per onderdeel van het consultatiedocument waarop ze voornamelijk betrekking hebben. De volgorde van de belanghebbenden binnen elk onderdeel is willekeurig.
Zienswijze	De zienswijze aangebracht door de belanghebbende, bondig samengevat door de VREG.
Belanghebbende(n)	De naam (of namen) van de belanghebbende(n) die de zienswijze heeft (hebben) aangebracht.
Samenvatting van de zienswijze	De VREG geeft een samenvatting van de zienswijze zoals die door de belanghebbende werd aangebracht.
Reactie VREG op de zienswijze	De VREG geeft hier zijn beoordeling van de zienswijze.
Conclusie	De conclusie volgens de VREG. De VREG concludeert of de tariefmethodologie zoals voorgesteld in de consultatietekst moet aangepast worden of niet. Indien er verder onderzoek nodig is, wordt dit eveneens vermeld.

De VREG kan nu enkel rekening houden met opmerkingen die vragen om een herziening van een standpunt van de VREG geformuleerd in de consultatietekst over de tariefmethodologie. In het kader van de consultatie hebben een aantal belanghebbenden (W. De Proost, A. Bruyninx, G. Van Den Broecke, Zero Emission Solutions, FEBEG, Infrax, Eandis) zienswijzen ingediend i.v.m. de huidige of toekomstige tariefstructuur en de wijze van doorrekening van de kosten van de distributienetbeheerder naar de eindklanten. Deze zienswijzen vormen geen reactie op bepaalde standpunten van de VREG in de consultatietekst over de tariefmethodologie. De inhoud van de consultatietekst van de VREG daalde enkel in paragraaf 3.10 op vrij algemene wijze af tot op het niveau van de tariefstructuur, zonder concrete stellingname. De VREG verwijst ook naar de begeleidende, verduidelijkende tekst (op zijn website en in de nieuwsbrief) bij de consultatie: "*De geconsulteerde tekst geeft onze visie weer over de berekeningsmethode tot vaststelling van de distributienettarieven. Ze verduidelijkt hoe we het evenwicht zien tussen de inkomsten uit de distributienettarieven en de kosten die de distributienetbeheerders maken. Concrete elementen over de tariefstructuur op het niveau van de distributienetgebruikers zijn er niet in opgenomen en zullen later aan bod komen.*" De elementen die behandeld worden in de consultatietekst laten alle opties m.b.t. de tariefstructuur nog open en het zou voorbarig zijn van de VREG om nu op concrete zienswijzen m.b.t. de tariefstructuur te reageren. Er werd parallel met de consultatie over de tariefmethodologie een verkennend overleg opgestart tussen de distributienetbeheerders en de VREG

m.b.t. de huidige tariefstructuur waaruit de VREG nog geen concrete elementen ter consultatie kan voorleggen.

Een aantal zienswijzen (Zero Emission Solutions, G. Van Dan Broecke) heeft betrekking op de regionale of federale organisatie van de elektriciteits- en gasmarkt. Ze overstijgen de scope van de tariefmethodologie of de bevoegdheid van de VREG. In het kader van voorliggende consultatie kunnen die opmerkingen niet meegenomen worden.

FEBEG bracht een zienswijze aan m.b.t. de financiering van de openbaredienstverplichtingen. Concreet wenst FEBEG dat deze diensten bekostigd worden uit de algemene middelen van de overheid en niet via de energiefactuur. Uiteraard ligt dergelijk voorstel buiten de bevoegdheid van de VREG en kan het hier niet worden behandeld.

Essenscia en Febeliec brachten eveneens een zienswijze aan m.b.t. de wijze van doorrekening van de kosten van de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders. Ze stellen o.a. dat deze kosten niet thuishoren in de tarieven en dat de wijze van doorrekening politiek moet vastgelegd worden, met algemeen plafond op de meerkosten in lijn met de buurlanden.

FEBEG wees op het huidige marktmodel waarbij de prestaties voor de facturatie van de distributienettarieven aan de klanten, hun inning en het bijhorend incassorisico voor rekening is van de leveranciers. FEBEG meent dat deze situatie niet houdbaar is en vraagt een vergoeding voor deze kosten uit de distributienettarieven. Aangezien de zienswijze geen reactie is op een concreet element in de voorgestelde tariefmethode en de tariefmethode latere ontwikkelingen op dit vlak ook niet verhindert, zal de VREG de zienswijze hier niet verder behandelen.

Verder vraagt FEBEG dat noch de regelgeving noch de distributienetbeheerders de tariefperiodes eenzijdig mogen wijzigen en/opleggen. Dit zolang de tariefperiodes gemeenschappelijk zijn voor zowel de netcomponent als de energiecomponent. Ook die opmerking heeft volgens de VREG meer met tariefstructuur te maken.

4.2 Zienswijzen m.b.t. de inleiding in de consultatietekst

4.2.1 Zienswijze 1.

Zienswijze	Kadert de tariefmethodologie binnen de Europese doelstellingen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de VREG de tariefmethodologie kadert binnen de Europese doelstellingen zoals energie-efficiëntie en demand response.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze heeft volgens de VREG betrekking op de omzetting van Europese doelstellingen naar concrete toekomstige activiteiten voor de distributienetbeheerders. Het is voor de VREG niet mogelijk om nu in een tariefmethodologie met onzekere toekomstige elementen concreet rekening te houden.

De voorgestelde tariefmethode verhindert de uitvoering van de gereguleerde activiteiten door de distributienetbeheerders, al dan niet gestuurd door de vermelde Europese doelstellingen en al dan niet kaderend in de taken waarop distributienettarieven betrekking hebben, niet.

De zienswijze zelf bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.2.2 Zienswijze 2.

Zienswijze	Wat is de visie van de VREG omtrent timing en overgangsregeling?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat de visie van de VREG is omtrent timing en overgangsregeling. Vanaf de goedkeuring van de methodologie alsook de wettelijke verankering ervan is volgens Eandis minstens 12 tot 15 maanden nodig tot de afronding van de goedkeuring van het voorstel. Indien er geen nieuwe methodologie voor 2015: welke regeling wordt van toepassing in 2015?

Reactie op de zienswijze

In zienswijze 109 stelt Eandis dat de nieuwe tariefmethodologie pas in werking treedt in 2016.

Het aspect van de tijdslijn werd door de VREG toegelicht op het door de VREG georganiseerde symposium m.b.t. de voorgestelde tariefmethode van 5 november 2013, waarvan de presentaties zich op de website van de VREG bevinden.

Omdat de VREG op dit ogenblik nog niet bevoegd is voor de Vlaamse distributienettarieven en op dit ogenblik nog niet met zekerheid geweten is onder welk wettelijke of decretale kader inzake nettarieven hij zal optreden, kan de VREG op de gestelde vragen geen antwoord geven.

De zienswijze op zich bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3 M.b.t. economische regulering van distributienetbeheerders

4.3.1 Zienswijze 3.

Zienswijze	Waaruit leidt de VREG af dat in het verleden telkens keuzes gemaakt zijn die nadelig zijn voor de eindklant?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt i.v.m. de consultatietekst par. 2.2.3 dat de afwegingen huren versus aankopen en automatiseren versus manueel houden, altijd een onderdeel van de klassieke investeringsanalyses zullen blijven, eveneens in een concurrentiële omgeving. Eandis vraagt waaruit de VREG afleidt dat in het verleden telkens keuzes gemaakt zijn die nadelig zijn voor de eindklant.

Reactie op de zienswijze

De consultatietekst bevat geen beoordeling van de historische prestaties van de Vlaamse aardgas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders die tot deze zienswijze kan leiden.

De zienswijze bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4 M.b.t. visie VREG op economische regulering

4.4.1 M.b.t. de algemene doelstellingen

4.4.1.1 Zienswijze 4.

Zienswijze	Nood aan diepgaande evaluatie door regulator of kosten terecht en efficiënt zijn.
Belanghebbenden	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden menen dat de VREG moet nagaan of de door de distributienetbeheerders gemaakte kosten terecht en efficiënt zijn. Zowel bij het vertrekpunt van het inkomstenplafond als bij de bepaling van het efficiëntieniveau is er nood aan een diepgaande evaluatie en een vergelijking met best practices in andere landen: zijn de gemaakte of de te maken kosten terecht, zijn deze niet te hoog, en is het rendement marktconform en in lijn met het risico van de specifieke activiteit?

Volgens de belanghebbenden is de verantwoording van de door de distributienetbeheerders gemaakte kosten bij de regulator zowel in een rendementsregulering als in een inkomstenregulering essentieel. De focus en de nadruk moeten dus liggen op kostenrelevantie en kostenhoogte. De VREG kiest volgens de belanghebbenden voor inkomstenregulering om op die manier niet over de noodzakelijke kennis te moeten beschikken.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat deze zienswijze enkel betrekking heeft op de niet-exogene kosten, aangezien de VREG voor wat betreft de exogene kosten geen ruimte ziet voor kostenbesparingen door de distributienetbeheerder.

De door de VREG voorgestelde tariefmethode stimuleert⁴ de distributienetbeheerders tot duurzaam en kostenefficiënt netbeheer en komt aldus tegemoet aan de bezorgdheid die de belanghebbenden met hun zienswijze melden. Indien de kosten van de distributienetbeheerders vandaag nog niet efficiënt

⁴ Europese Energie Richtlijnen vragen "stimulansen" om de efficiëntie te verbeteren (bv. 2009/72/EG Art. 37 §8).

zouden zijn, zal de methode voor hen een prikkel zijn om, zodra de voorgestelde inkomstenregulering start, over te gaan tot duurzame kostenbesparingen.

De door de belanghebbenden aangebrachte zienswijze sluit aan bij een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1). De belanghebbenden verwachten dat de regulator de door de distributienetbeheerder gemaakte kosten zou verwerpen indien die volgens hem niet redelijk of efficiënt zouden zijn. De VREG heeft in zijn consultatietekst aangegeven waarom hij deze vorm van regulering niet wenst te weerhouden.

Een reguleringsmethode uitwerken met benchmarking van distributienetbeheerders over de landsgrenzen beoordeelt de VREG als een onzekere en weinig praktische werkwijze. De VREG is bevoegd voor Vlaanderen en heeft niet de autoriteit om buitenlandse gegevens op te vragen. De buitenlandse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders werken bovendien in andere omstandigheden zodat er een probleem kan zijn betreffende de vergelijkbaarheid met de Vlaamse distributienetbeheerders⁵. Ook de reguleringsmethodiek kan in andere landen verschillend zijn. Ten slotte is niet gegarandeerd dat een buitenlandse netbeheerder die vandaag vergelijkbaar zou zijn, dat ook in de toekomst blijft. Er stelt zich m.a.w. een probleem wat betreft transparantie⁶ en stabiliteit van de tariefmethodologie (consultatiedocument par. 3.1.3 en 3.1.4).

Het voorstel van inkomstenregulering met price cap betekent niet dat de VREG de door de distributienetbeheerders en werkmaatschappijen gemaakte kosten niet wenst te analyseren of te controleren. Het is noodzakelijk dat het wettelijk of decretaal kader de VREG hiertoe de mogelijkheid zal geven⁷.

Wat betreft het marktconform rendement voor de distributienetbeheerder houdt de formule van het CAPM in de voorgestelde tariefmethode rekening met het systematisch risico voor de specifieke activiteit. Zoals de tekst (consultatietekst par. 3.3.2) aangeeft, moet de berekening van de wacc nog verder uitgewerkt worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.1.2 Zienswijze 5.

Zienswijze	Ook voorspelbaarheid als doelstelling.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of aan de doelstelling van transparantie in de tariefmethodologie (consultatiedocument par. 3.1.4) ook de notie voorspelbaarheid kan gekoppeld worden. Eandis stelt dat ook de parameters voorspelbaar moeten zijn (bv. financiële parameters). De distributienetbeheerders lopen volgens de belanghebbende aanzienlijke risico's die erg moeilijk te voorspellen zijn. Eandis wijst op het scenario

⁵ Bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 vraagt in Art. 12bis §5 15° dat eventuele vergelijkingen met andere netbeheerders moeten gemaakt worden tussen bedrijven met dezelfde activiteiten die werken in vergelijkbare omstandigheden.

⁶ Transparante criteria m.b.t. distributienettarieven worden geëist in de Europese Energie Richtlijnen (bv. 2009/72/EG art. 37 §1 a).

⁷ De huidige federale wetgeving voorziet een mogelijkheid tot controle van kosten door de CREG bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt Art. 12bis §5 21°.

van een mogelijke tweede eurocrisis en de impact op de financiële parameters. Eandis stelt dat er geen nacalculatie is voor de wacc en de inflatie en er aldus een groot probleem is met de voorspelbaarheid. Eandis wijst ook op exceptionele gebeurtenissen zoals natuurrampen die bijkomende kosten vereisen. Eandis vraagt of de tariefdrivers worden ingeschat via trendanalyse. Niet enkel de kosten zijn volgens Eandis mogelijk onderhevig aan trends, maar ook de drivers.

Reactie op de zienswijze

Het aspect van voorspelbaarheid rangschikte de VREG in de consultatietekst onder par. 3.1.3 over het stabiel regulator kader. Voorspelbaarheid in een tariefmethodologie is volgens de VREG een voorwaarde voor stabiliteit en verkleint aldus het regulator risico. Voorspelbaarheid in de tariefmethodologie helpt de gereguleerde ondernemingen in hun werking omdat ze de impact van nieuwe kostenevoluties op latere inkomsten beter kunnen inschatten.

Eandis vermeldt in haar zienswijze enkele algemene onzekerheden waarmee alle actoren in de markt geconfronteerd kunnen worden. De VREG wenst daarbij te wijzen op het feit dat de distributienetbeheerder een gereguleerde, monopolistische activiteit uitoefent en een dienst levert die tegemoet komt aan een basisbehoefte (energie voor o.a. verwarming, licht, arbeid en andere zaken). De risico's zijn kleiner ten opzichte van bedrijven die in een vrije markt zijn blootgesteld aan concurrentie. De VREG ontkent niet dat risico's bestaan en in de formule van het CAPM in de voorgestelde tariefmethode worden de distributienetbeheerders ook niet als risicoloos beoordeeld. Hoe dan ook is het niet mogelijk nu concreet rekening te houden met mogelijke toekomstige gebeurtenissen.

De belanghebbende lijkt in deze zienswijze te vragen dat de jaarlijkse winst van de distributienetbeheerder tarifair gegarandeerd wordt, ongeacht de gebeurtenissen. Dit is overgaan op een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1) en dat is wat de VREG niet wil. De VREG verwijst in dit verband ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 58 waar wordt gevraagd de wacc ex-post te bepalen.

Wat betreft wijziging van tariefdrivers heeft de VREG in de consultatietekst geen standpunt ingenomen. De belanghebbende kan dit als voorstel verder uitwerken en bij de VREG indienen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.1.3 Zienswijze 6.

Zienswijze	Innovatie in de doelstellingen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe innovatie kadert binnen de doelstellingen.

Reactie op de zienswijze

De VREG is van oordeel dat in elke onderneming innovatie een noodzakelijk en continu proces is. Het is eigen aan de werking van een onderneming in een competitieve omgeving. Het bedrijf is daarbij zelf het best geplaatst om in te schatten hoe ze innovatief moet zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling m.b.t. de producten en diensten waarop de distributienettarieven betrekking hebben,

worden in de voorgestelde tariefmethode meegenomen voor vertaling naar nieuwe inkomsten uit distributienettarieven. In de voorgestelde tariefmethode wordt een vorm van concurrentie nagebootst tussen de distributienetbeheerders, die in hun werkingsgebied optreden als monopolisten. Ze worden gestimuleerd tot duurzame kostenefficiënte ontwikkelingen. Het geeft hun een prikkel om innovatief te zijn. Innovatie is aldus verbonden aan de doelstelling van het stimuleren van een efficiënte bedrijfsvoering (consultatiedocument par. 3.1.1).

De zienswijze bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.1.4 Zienswijze 7.

Zienswijze	Link tussen de doelstellingen met de criteria van toekomstige investeringsplannen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de VREG de doelstellingen van tariefmethodologie linkt met de criteria van toekomstige investeringsplannen.

Reactie op de zienswijze

De VREG staat overeenkomstig het Energiedecreet in voor het technisch toezicht op de investeringsplannen van de distributienetbeheerders. Zij dienen daartoe jaarlijks een investeringsplan in bij de VREG, tot op heden zonder vermelding van de kostprijs van de voorgestelde projecten. De CREG was en is nog steeds bevoegd voor de distributienettarieven en oefent het toezicht uit op het financiële luik van de voorgestelde projecten. Deze splitsing in de behandeling van de investeringsplannen zal in de toekomst verdwijnen, zodra de VREG ook het financieel toezicht uitoefent.

Het is de VREG op dit ogenblik nog niet duidelijk of en zo ja, welke aanpassingen er aan de jaarlijkse rapportering van de investeringsplannen door de distributienetbeheerders aan de VREG nodig zullen zijn.

De voorgestelde tariefmethode verhindert de distributienetbeheerders niet hun investeringsplannen op te maken, in te dienen en na goedkeuring door de VREG uit te voeren.

De zienswijze bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.1.5 Zienswijze 8.

Zienswijze	Is informatie-asymmetrie een doelstelling?
------------	--

Belanghebbende	Eandis
----------------	--------

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt de vraag welke weerslag op de eindgebruiker de VREG wenst te bekomen door het opnemen van de erkenning van de informatie-asymmetrie als algemene doelstelling van tariefmethodologie. Eandis vraagt hoe de VREG het opnemen van deze erkenning argumenteert.

Reactie op de zienswijze

De algemene doelstellingen waarvan sprake in het consultatiedocument in par. 3.1 zijn de doelstellingen waarmee de VREG rekening houdt bij het uitwerken van zijn voorstel van tariefmethodologie. De informatieachterstand van een regulator ten opzichte van de door hem gereguleerde ondernemingen is een universeel gegeven. Het is volgens de VREG een belangrijk element m.b.t. de tariefmethodologie, bv. wanneer er belang gehecht wordt aan het identificeren van kosteninefficiënties in de ondernemingen. Indien men de informatie-asymmetrie zou negeren, zou men ten onrechte veronderstellen dat de regulator een even goed inzicht heeft in de werking van de distributienetbeheerder als zijn management of raad van bestuur. Zijn beslissingen over ingrepen in de werking van de netbeheerder kunnen leiden tot conflicten met de distributienetbeheerder, waaruit onzekerheid volgt rond de distributienettarieven. De distributienetgebruiker wordt mogelijk geconfronteerd met door de distributienetbeheerder aangevochten, dus onzekere distributienettarieven. Er is een groot regulatorisch risico omdat de regulator a.h.w. willekeurig kan optreden. De distributienetgebruiker heeft ook niet de garantie dat de regulator werkelijk alle inefficiënties heeft opgemerkt en bijgestuurd. Hij weet m.a.w. niet of hij met de distributienettarieven wel de juiste en beste prijs voor de door de distributienetbeheerder geleverde diensten betaalt.

De zienswijze bevat geen concreet element met vraag tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.1.6 Zienswijze 9.

Zienswijze	Kunnen nieuwe taken van de distributienetbeheerders geweigerd worden door de VREG?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of de VREG uitgaat van het huidige takenpakket van de distributienetbeheerders bij het opmaken van tariefmethodologie en of dit betekent dat nieuwe taken geweigerd kunnen worden door de VREG. Eandis vraagt wat met wettelijke taken die binnen een regulatorische periode opgelegd worden.

Reactie op de zienswijze

De voorgestelde tariefmethode heeft betrekking op de gereguleerde activiteiten voor het aardgas- en elektriciteitsdistributienetbeheer waarvoor de distributienettarieven dienen. De distributienetbeheerder voert deze activiteiten uit, wat ze in de toekomst ook mogen zijn. De voorgestelde tariefmethode is volgens de VREG voldoende flexibel, met exogene en niet-exogene kosten, voor de opvang van

nieuwe taken door de distributienetbeheerders. Het is echter niet mogelijk nu concreet rekening te houden met nog niet gekende toekomstige taken.

De zienswijze bevat geen concreet element met vraag tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.1.7 Zienswijze 10.

Zienswijze	Welke attesten verwacht de VREG van de revisor?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt welke attesten de VREG verwacht van de revisor.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft op dit ogenblik nog geen zicht op de wijze waarop een externe partij de rapportering door de distributienetbeheerders zal attesteren. De VREG dient de rapportering door de distributienetbeheerder nog uit te werken en dit dan verder te onderzoeken.

De zienswijze bevat geen concreet element met vraag tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2 M.b.t. de keuze voor inkomstenregulering

4.4.2.1 Zienswijze 11.

Zienswijze	Geen argumentering waarom inkomstengrens als doelmatige regulering.
Belanghebbende	J. Bouckaert

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De heer Bouckaert is niet overtuigd dat de voorgestelde methodologie werkelijk bijdraagt tot een doelmatig netbeheer. Het is voor hem onduidelijk in welke mate de keuze voor inkomstenregulering aansluit bij landen als Nederland en het VK.

Volgens de belanghebbende argumenteert de VREG dat een doelmatige, kostenefficiënte vorm van regulering een belangrijke impact heeft op de energieprijzen voor elektriciteit en aardgas en dus op de economie en de internationale competitiviteit van Vlaanderen. Doelmatigheid staat volgens de heer Bouckaert los van deze competitieve overweging omdat de VREG (i) onafhankelijk dient te zijn en dus

niet één bepaalde economische groep moet bedienen; en (ii) er moet voor zorgen dat distributienetbeheerders de gepaste investeringsnoden moeten kunnen financieren en efficiënt opereren zodat alle consumenten ook kunnen meegenieten van efficiëntiewinsten.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat de voorgestelde tariefmethodologie de distributienetbeheerders zal aanzetten tot kostenefficiënt beheer van de distributienetten. Het is onjuist om te stellen dat het louter gaat over het opleggen van een inkomstenplafond aan de distributienetbeheerders. De voorgestelde tariefmethode is uitgebreider. De methode bestaat uit verschillende componenten, o.a. toegelaten inkomsten gebaseerd op de individuele prestatie van de distributienetbeheerder wat betreft zijn werkelijke historische kosten t.o.v. het sectorgemiddelde inclusief een winstmarge en met een beloning voor de behaalde kwaliteit van zijn dienstverlening en dat vertaald naar distributienettarieven als price cap per reguleringsperiode. De voorgestelde tariefmethode is gelijkaardig aan deze in de andere landen, die ook geen rendementsregulering toepassen.

De belanghebbende lijkt te suggereren dat de VREG met de tariefmethode de bedoeling heeft bepaalde economische groepen te bedienen, naar aanleiding van de opmerking in de consultatietekst m.b.t. de internationale competitiviteit. Dit wordt door de VREG ontkend. De VREG stelt enkel vast dat landen zoals Nederland en het V.K. al lange tijd en met succes (soms dalende distributienettarieven) zijn afgestapt van een rendementsregulering en werken met een regulering georiënteerd op toegelaten inkomsten. De VREG wijst in de consultatietekst (par. 2.2.3) op de nadelen van de in het recente verleden nog in België gehanteerde hybride regulering, die minder incentives geeft aan de distributienetbeheerders wat betreft kostenefficiëntie. Het is in het algemeen maatschappelijk belang dat het distributienetbeheer op een kostenefficiënte wijze wordt uitgevoerd. De Europese Energie Richtlijnen vragen dat de regulator hiertoe passende stimulansen geeft aan de distributienetbeheerders⁸.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2.2 Zienswijze 12.

Zienswijze	De distributienetbeheerder zal hoge en moeilijk verifieerbare kosten willen rapporteren.
Belanghebbende	J. Bouckaert

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De heer J. Bouckaert toont in zijn reactie aan dat voor een product met elastische vraag, het opleggen van een inkomstenplafond aan een onderneming er toe zal leiden dat deze onderneming dit zal wensen te vertalen in een beperkt aanbod aan hoge prijs, vanuit het nastreven van winstmaximalisatie. De onderneming heeft dan de prikkel om voor het product hoge prijzen te vragen.

Bij een inelastische vraag leidt een inkomstenplafond tot een voldoende lage prijs maar die kan echter de noodzakelijke rendabiliteit van de distributienetbeheerders onder druk zetten. De distributienetbeheerders hebben ook extra prikkels om hogere (moeilijk verifieerbare) kosten te rapporteren om een hoger inkomstenplafond af te dwingen die hun rendabiliteit kan opkrikken.

⁸ Bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze heeft betrekking op de niet-exogene kosten. De exogene kosten kan de distributienetbeheerder niet beïnvloeden.

De VREG wenst te benadrukken dat de voorgestelde tariefmethode prioritair een inkomstenregulering is waarbij de inkomsten (voor niet-exogene kosten) jaarlijks tot op een bepaald niveau worden toegelaten. De onderneming, in zijn streven naar winstmaximalisatie, zal eerder geneigd zijn de kosten te drukken dan ze te laten toenemen. Zij zal rekening houden met de economische regulering waaronder zij werkt en nagaan wat de gevolgen zijn van een bepaald handelen.

In de voorgestelde tariefmethode is het zo dat, wanneer de globale kostentrend bij de distributienetbeheerders stijgend zou zijn, dit vertaald wordt in hogere toegelaten inkomsten in de daaropvolgende reguleringsperiode. De inkomsten zijn daarbij ongeveer gelijk aan de verwachte kosten plus een toegelaten winstmarge. Het mechanisme werkt op dezelfde wijze voor dalende kosten. Indien de kostentrend over meerdere reguleringsperiodes dezelfde blijft, zal dit ook zo zijn voor de inkomstentrend en zal een distributienetbeheerder per jaar een winst maken bij benadering gelijk aan de billijke winstmarge voorzien door de regulator in de tariefmethodologie. Telkens de kostentrend wijzigt, is er een vorm van nacalculatie die nadien ook de inkomstentrend wijzigt. Op lange termijn, met op- en neergaande bewegingen, is deze werkwijze neutraal. Tegelijk is er een element van nabootsing van concurrentie onder de distributienetbeheerders.

Indien we redeneren volgens de zienswijze, waarbij een distributienetbeheerder meer kosten zou maken om nadien meer winst te kunnen maken, leidt dit tot de volgende situatie. Door de inkomstenregulering zal hij wegens de vele kosten ogenblikkelijk minder winst maken. Elk teveel aan kost gaat af van zijn winst. In tegenstelling tot bij rendementsregulering is er in de voorgestelde tariefmethode immers geen garantie op winst op het einde van het boekjaar. Hij moet dan ageren tegen zijn eigen wens tot winstmaximalisatie. Vervolgens, indien zijn kostentrend hoger ligt dan het gemiddelde in de sector, zullen zijn volgende inkomsten misschien niet zo hoog liggen als de onderneming zou wensen. Door zijn afwijkend gedrag, zijn sterker stijgende kosten dan het sectorgemiddelde, creëerde hij bovendien een bonus in de toegelaten inkomsten van de andere distributienetbeheerders die niet zo'n sterk stijgende kosten hadden. Ten slotte, indien de onderneming de intentie had om in de daaropvolgende reguleringsperiode de hogere inkomsten te benutten om minder kosten en meer winst te maken, is de methode zodanig dat met die nieuwe trend van verminderde kosten zal rekening gehouden worden voor de hoogte én evolutie van de inkomsten in de daaropvolgende reguleringsperiode. De onderneming zou binnen de voorgestelde tariefmethode dus louter een cyclische beweging creëren tussen zijn kosten en inkomsten, waarbij de inkomsten met vertraging volgen op de kosten plus een billijke winstmarge.

Dit is ook een reden waarom de VREG een stabiele en transparante tariefmethodologie wenst, opdat de distributienetbeheerders de gevolgen van hun ogenblikkelijke handelingen op hun inkomsten in de volgende reguleringsperiodes vooraf goed kunnen inschatten.

De VREG concludeert dat een distributienetbeheerder er geen voordeel bij heeft om in de voorgestelde tariefmethode opzettelijk hogere kosten te gaan maken. Men kan immers ook het tegenovergestelde standpunt argumenteren, nl. dat de VREG vooral de kosten wil drukken. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de ontvangen zienswijzen nrs. 16, 70 en 100 met aandacht voor de korte termijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2.3 Zienswijze 13.

Zienswijze	De inkomstenregulering beperkt distributienetbeheerders om nieuwe of bestaande diensten aan te bieden of te promoten.
Belanghebbende	J. Bouckaert

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De heer Bouckaert stelt dat inkomstenregulering nadelig is voor het promoten van nieuwe, innovatieve diensten en producten die bv. energiezuinig zijn maar waar vanuit de vraagzijde een bereidheid tot betalen bestaat (nieuwe verlichtingsarmatuur, intelligente netwerken,...). Voor deze producten zou de vraag wel elastisch kunnen zijn en zou de distributienetbeheerder er dan voor kunnen opteren om een beperkte hoeveelheid producten aan te bieden tegen hoge kost.

Reactie op de zienswijze

De distributienettarieven gelden voor de aansluiting op en het gebruik van het distributienet en hebben betrekking op de gereguleerde activiteiten van de aardgas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders, waarbinnen de door de belanghebbende aangehaalde innovatieve producten of diensten dan moeten kaderen. De distributienetbeheerders zullen deze producten perfect kunnen aanbieden aan de klanten, aan hun kostprijs plus een winstmarge bepaald door de regulator, waarbij er globaal een prikkel is voor de distributienetbeheerders om duurzaam kostenefficiënt te werk te gaan.

Indien de vraag naar een product in zekere mate elastisch zou zijn, heeft de distributienetbeheerder er geen voordeel bij de kosten ervan te manipuleren, o.a. wegens het feit dat het niveau van de toegelaten inkomsten gebaseerd wordt op de werkelijk gemaakte kosten plus een winstmarge (o.a. consultatiedocument par. 3.2). De distributienetbeheerder kan de verkoopprijs van een product niet verhogen met als doel meer winst te bekomen omdat de aan het product gerelateerde kosten gekend moeten zijn en dienen als basis voor de berekening van het tarief voor het product.

Wat betreft de aangehaalde voorbeelden meent de VREG dat de armatuur van de openbare verlichting eigendom is van het lokale bestuur en niet behoort tot de gereguleerde activa van de distributienetbeheerders. Wat betreft de uitbouw van intelligente netwerken, is het volgens de VREG niet mogelijk om nu te oordelen over de toekomstige beslissingen hieromtrent. Mogelijk worden hieromtrent ook nieuwe producten en diensten opgestart die buiten de distributienettarieven liggen.

De distributienetbeheerder kan binnen de wettelijke context niet-gereguleerde activiteiten ontwikkelen op voorwaarde dat er geen kruissubsidiëring is met de gereguleerde activiteiten die o.a. met de distributienettarieven worden gefinancierd⁹.

De VREG beschouwt innovatie als een continu proces binnen een onderneming en de voorgestelde tariefmethode laat dit volgens de VREG toe en stimuleert dit. De VREG verwijst hierbij ook naar andere zienswijzen m.b.t. innovatie (bv. zienswijze nr. 6).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

⁹ Bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 18°: de kruissubsidiëring tussen gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten is niet toegelaten.

4.4.2.4 Zienswijze 14.

Zienswijze	Bij niet-exogene kosten zijn de risico's van niet-voorzien ontwikkelingen voor de netbeheerder.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt dat op niet-exogene kosten geen nacalculatie wordt voorzien. De risico's van niet-voorzien ontwikkelingen zijn m.a.w. voor de netbeheerder.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze heeft dus alleen betrekking op de niet-exogene kosten. De onvoorzien ontwikkelingen in de exogene kosten kunnen indien nodig snel en integraal doorgerekend worden aan de eindklanten wegens de onmogelijkheid voor de distributienetbeheerder om op deze kosten te besparen.

De stelling van Infracx dat er geen nacalculatie wordt voorzien voor niet-exogene kosten, is niet correct. Er is in de voorgestelde tariefmethode een vorm van nacalculatie ingebouwd voor niet-exogene kosten. De toegelaten inkomsten voor de eerstvolgende reguleringsperiode houden immers rekening met de hoogte en de evolutie van de kosten in het recente verleden. Dit werkt in beide richtingen, m.a.w. een toename van de niet-exogene kosten zal vertaald worden in hogere inkomsten nadien, een daling van de niet-exogene kosten zal vertaald worden in lagere inkomsten nadien. De voorgestelde tariefmethode biedt daarbij volgens de VREG voldoende transparantie en voorspelbaarheid om de distributienetbeheerder toe te laten de impact van huidige kostenevoluties op de toekomstige inkomsten te kunnen inschatten. Infracx heeft er belang bij de methode op dit vlak te erkennen en te begrijpen.

Gedurende een kalenderjaar liggen de distributienettarieven voor de niet-exogene kosten vast. Er is dus geen ogenblikkelijke nacalculatie voor kosten per boekjaar. Dit zou immers neerkomen op de toepassing van een rendementsregulering (consultatietekst par. 2.2.1) en dat is wat de VREG niet wil.

De VREG kan nu onmogelijk concreet rekening houden met niet-voorzien gebeurtenissen in de toekomst.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2.5 Zienswijze 15.

Zienswijze	VREG heeft onvoldoende middelen en kampt met informatieachterstand om nieuwe methode te kiezen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Eandis heeft de VREG een gebrek aan middelen om de bevoegdheid over de distributienettarieven op competente wijze in te vullen. Eandis wijst ook op de door de VREG zelf vermelde informatieachterstand t.o.v. de distributienetbeheerders. Eandis stelt dat de VREG kiest voor een nieuwe, meer complexe methodologie t.o.v. de bestaande cost-plus benadering. Een kritische

succesfactor van dit model is volgens Eandis een goed inzicht in de kosten van de distributienetbeheerder door de regulator. Eandis maakt de bedenking of het niet wenselijk is om op een meer gefaseerde manier te evolueren naar een vorm van inkomstenregulering. De belanghebbende stelt voor om in een eerste leerperiode de bestaande principes te bestendigen en daarna de methodologie te wijzigen.

Reactie op de zienswijze

De opmerking over de middelen beschouwt de VREG als een zienswijze zonder verwijzing naar een concreet element in de tariefmethode en bijgevolg zonder resultaat.

De VREG heeft ervoor gekozen, wetende dat de tariefbevoegdheid er op korte termijn aankomt en het gebrek aan actuele tariefmethode, een voorstel tot methodologie uit te werken en hierover op transparante wijze publiek te consulteren¹⁰. De VREG wenst de meningen en reacties van o.a. de distributienetbeheerders te kennen op de elementen in de voorgestelde tariefmethode om zijn voorstel vervolgens te kunnen evalueren en optimaliseren. De belanghebbende heeft de mogelijkheid om de VREG te wijzen om bepaalde elementen in de voorgestelde tariefmethode die volgens hem een aanpassing noodzaken.

De VREG interpreteert de zienswijze als een voorstel om de tariefmethodologie zoals beschreven in de ondertussen opgeheven tarieven-KB's van 2008 te volgen. Eandis stelt m.a.w. voor om over te gaan naar de hybride vorm besproken in de consultatietekst par. 2.2.3 (met garantie op vaste winstmarge) en welke niet weerhouden werd door de VREG. Men kan de opgeheven tariefmethode in de KB's van 2008 niet als een directe of indirecte instructie ten opzichte van regulator gebruiken. Het is ook niet correct om de opgeheven tariefmethode voor te stellen als "de bestaande cost-plus benadering" of "de bestaande principes".

Het argument van Eandis dat de voorgestelde tariefmethode complexer zou zijn dan de oude, hybride regulering, overtuigt de VREG niet. De literatuur wijst net op het tegenovergestelde wat betreft inkomsten- versus rendementsregulering.

De redenering van de belanghebbende dat eerst inzicht in de kosten nodig is alvorens met de voorgestelde tariefmethode te starten, gaat op voor een rendementsregulering. Eandis kan nu niet voorstellen dat de VREG eerst met de hybride regulering volgens de opgeheven tarieven-KB's begint om zo inzicht in kosten op te bouwen, omdat voor dergelijke vorm van regulering het nog belangrijker is dat de regulator vanaf het begin een perfect inzicht in de kosten heeft, omdat van hem verwacht wordt dat hij de kosten kan beoordelen op redelijkheid en efficiëntie (zie ook consultatiedocument par. 2.2).

Het universele aspect van informatieachterstand van een regulator ten opzichte van de gereguleerde ondernemingen kan niet gebruikt worden om te stellen dat een regulator geen reguleringsmethode mag of kan opstellen. De belanghebbende lijkt te suggereren dat de informatieachterstand volledig kan opgeheven worden, wat in werkelijkheid onmogelijk is. De belanghebbende heeft zelf de mogelijkheid om de situatie omtrent de informatieachterstand te beïnvloeden aangezien hij zelf de VREG informeert over de distributienetbeheerders die hij vertegenwoordigt.

De zienswijze is eerder algemeen van aard en bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

¹⁰ "de tariefmethodologie moet exhaustief en transparant zijn,..." volgens de federale wetgeving, bijvoorbeeld Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 1°

De VREG concludeert dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2.6 Zienswijze 16.

Zienswijze	Ruimte laten voor nieuwe en onvoorspelbare elementen in de berekening van het toegelaten inkomen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt vast dat zaken zoals de toekomstige ontwikkeling van de traditionele, innovatieve en opgelegde activiteiten nog niet zijn opgenomen, o.a. energie-efficiëntie, lokale opwekking en balancering, opslag, demand side management en open big data.

De VREG legt volgens Eandis sterk de nadruk op kostenefficiëntie en –besparing. Eandis verwacht dat distributienetbeheerders zullen focussen op kostenbesparingen en dat dit een ondermijnd effect op hun investeringen zal hebben. Er is volgens Eandis een hoge investeringsbehoefte in kader van de energietransitie. Eandis vraagt dat de VREG voldoende aandacht schenkt aan deze punten in zijn tariefmethodologie en tariefstructuur omdat volgens Eandis het huidige consultatievoorstel significante risico's naar de verschillende stakeholders impliceert.

Reactie op de zienswijze

De door de VREG voorgestelde tariefmethode verhindert of ontmoedigt nieuwe investeringen in het kader van gereguleerde activiteiten door de distributienetbeheerder niet. In de tariefmethode wordt een adequate vermogenskostenvergoeding voorzien voor al de in het distributienet geïnvesteerde kapitalen in het kader van de gereguleerde activiteiten van de distributienetbeheerder, ook als dit gaat over investeringen in het kader van de door de belanghebbende aangehaalde mogelijke toekomstige evoluties. Nieuwe investeringen veroorzaken ook kosten via hun afschrijvingen. Als compensatie voor de afschrijvingskost van nieuwe activa worden nieuwe inkomsten voor de distributienetbeheerder in zijn volgende distributienettarieven voorzien. Er is een vorm van periodieke nacalculatie op basis van kosten uit het recente verleden.

Kostenbesparingen zijn in de voorgestelde tariefmethode slechts zinvol wanneer zij een blijvend, duurzaam karakter hebben. In die zin interpreteert Eandis de methode foutief en kijkt de belanghebbende enkel naar de zeer korte termijn. Een nieuwe kostenbesparing creëert ogenblikkelijk wel een extra winst (gelijk aan de besparing) maar als die besparing tijdelijk is, is het binnen het mechanisme van de voorgestelde tariefmethode niet opportuun. Bovendien moet de distributienetbeheerder ook rekening houden met de voorziene vergoeding voor geleverde kwaliteit van de dienstverlening die de distributienetbeheerders stimuleert tot het behouden van kwalitatief performante distributienetwerken.

De distributienetbeheerder is het best geplaatst om te weten waar en hoe hij investeringen in zijn elektriciteits- of aardgasdistributienet moet uitvoeren. De VREG erkent dat de distributienetbeheerder op elk moment kan geconfronteerd worden met nieuwe elementen of inzichten in het beheer van zijn netwerk. Het is echter niet mogelijk om rekening te houden met onzekere veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen. De distributienetbeheerder wordt, net als elke andere onderneming of organisatie, geconfronteerd met een soms wijzigende omgeving. Men kan van de VREG echter niet verwachten dat hij een tariefmethode voorstelt om elk risico bij de distributienetbeheerders weg te nemen en de financiële gevolgen daarvan bij de eindklanten te leggen. Dit zou trouwens neerkomen

op het toepassen van een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1) en dat is niet wat de VREG wil. In de voorgestelde berekening van de vergoeding voor de aandeelhouders (het CAPM), gaat de VREG er voor de bèta-waarde niet van uit dat de distributienetbeheerders risicoloos zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.2.7 Zienswijze 17.

Zienswijze	Wat is de interpretatie van de 4% limiet?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, m.b.t. par. 3.2 in het consultatiedocument, wat de exacte interpretatie is van de 4% limiet en op welke basis deze is vastgelegd.

Reactie op de zienswijze

Binnen eenzelfde reguleringsperiode wijzigt het toegelaten inkomen voor de niet-exogene kosten jaar op jaar volgens formule 3 p. 13 in het consultatiedocument. De nieuwe distributienettarieven die deze inkomsten moeten genereren en dus het overeenstemmende toegelaten inkomen zullen opleveren, wijzigen dan in dezelfde jaar-op-jaar-verhouding als het globale inkomen, want de rekenvolumes blijven binnen een reguleringsperiode dezelfde. Er is dus eenzelfde evolutie als in formule 3 voor de distributienettarieven, zoals in een price cap methode.

Indien dit strikt zou gevolgd worden, zou een distributienetbeheerder gedurende een reguleringsperiode geen mogelijkheid hebben om zijn tarieven aan klanten bij te sturen. Hij moet dan enkel de jaarlijkse algemene indexatie toepassen. De VREG overweegt om de distributienetbeheerder de mogelijkheid te geven om de tarieven jaar op jaar met maximaal 4% (+ of - 4%) te laten afwijken van de globale jaarlijkse indexatie. Op die manier kan de distributienetbeheerder intern vastgestelde wijzigingen in kosten reeds voor een deel weergeven in de prijzen. De distributienetbeheerder moet een afwijking van de algemene indexatie verantwoorden aan de VREG. Een voorwaarde is dat het toegelaten inkomen voor een bepaald jaar behouden blijft onder behoud van de rekenvolumes. De distributienetbeheerder zal er bijgevolg voor zorgen dat, als hij prijzen van bepaalde diensten t.o.v. de algemene indexatie méér (tot +4% extra) wil verhogen, hij de prijzen van andere diensten zal moeten verlagen, rekening houdend met het rekenvolume per dienst.

Een rekenvoorbeeld:

Voor de eenvoud wordt hier verondersteld dat een distributienetbeheerder slechts twee producten, A en B, aanbiedt. De prijzen werden vooraf bepaald op basis van de veronderstelde afzetvolumes, d.i. de rekenvolumes.

Voor het eerste jaar van de reguleringsperiode:

Product	Rekenvolume	Prijs jaar 1	Jaar 1
A	20	10,00	200,00
B	200	4,00	800,00
Toegelaten inkomen			1000,00

Veronderstel dat de indexatie van het toegelaten inkomen van jaar 1 naar jaar 2 gelijk is aan 2%. Dan is het inkomen voor het tweede jaar = inkomen eerste jaar x 1,02 of 1000,00 € x 1,02 = 1020,00 €. Indien de distributienetbeheerder hiermee akkoord is, evolueren zijn prijzen ook met dezelfde factor 1,02:

Product	Rekenvolume	Prijs jaar 2	Jaar 2
A	20	10,20	204,00
B	200	4,08	816,00
Toegelaten inkomen			1020,00

Veronderstel dat de distributienetbeheerder de prijs voor A wil verhogen, omdat hij intern vaststelt dat de kosten hiervoor meer dan gemiddeld stijgen. Dat kan maximaal met +4% m.a.w. maximaal tot $1,02 \times 1,04 = 1,0608$ of +6,08% t.o.v. het eerste jaar of de prijs van 10,00 € x 1,0608 = 10,61 €. De prijs van B moet dan dalen omdat het toegelaten inkomen voor jaar 2 niet mag wijzigen (bij zelfde rekenvolumes). De prijs van B kan maximaal met 4% dalen of tot $1,02 \times 0,96 = 0,9792$ of -2,08% t.o.v. het eerste jaar of de prijs van 4,00 € x 0,9792 = 3,92 € als laagst mogelijke prijs.

Een mogelijke prijszetting voor jaar 2 die de distributienetbeheerder mits verantwoording kan voorstellen aan de regulator:

Product	Rekenvolume	Prijs jaar 2	Jaar 2
A	20	10,61 →	212,20 ↓
B	200	← 4,04	807,80 ↑
Toegelaten inkomen			1020,00

De keuze voor de waarde van 4% is geïnspireerd op de ervaring van de Nederlandse toezichthouder. De VREG acht het een aanvaardbare marge. Enerzijds kan de marge niet te groot zijn om ongewenste effecten zoals zeer grote prijsschommelingen te vermijden, anderzijds zou een kleinere marge voor de distributienetbeheerder misschien te weinig impact hebben.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3 M.b.t. de samenstelling van de beschouwde kosten

4.4.3.1 Zienswijze 18.

Zienswijze	Desinvesteringen als relevante kosten erkennen of criteria ervoor.
Belanghebbenden	Infrac, Eandis.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De afschrijvingsregels bepalen volgens Infrac in grote mate de financieringscapaciteit van de onderneming en haar vermogen om te investeren in kwalitatieve netten of kwalitatieve netten in stand te houden. Infrac meldt dat in het verleden de afschrijvingen groter waren, met indexering van de activa en kortere afschrijvingstermijnen.

Infrac stelt dat netbeheerders niet desinvesteren als het niet nodig is. Heel wat desinvesteringen worden volgens de belanghebbende geïnitieerd door externe factoren:

- nieuwe verkavelingen, nieuwe woningen, industrieterreinen waarvoor de capaciteit van de bestaande leidingen onvoldoende blijkt te zijn;
- uitbreidingen bedrijven/handelszaken, die meer vermogen vragen;
- wegeniswerken gemeenten: rioleringswerken, herprofileringen, ...;
- nieuwe eisen van gemeenten inzake ruimtelijke ordening (straatbeeld, ...);
- toename van het verbruik wat leidt tot te lage capaciteit van bestaande leidingen;
- de evolutie van nieuwe technologieën: invoering van slimme meters. In bepaalde wijken vergt dit een volledige sanering van de aansluitingen;
- transitie naar meer decentrale productie. Op vele plaatsen zijn leidingen ontoereikend om lokale productie op te vangen;
- saneringen: in de provincie Antwerpen werden asbestcementleidingen geplaatst tot eind jaren '70. Dit betekent dus dat netbeheerders moeten wachten tot 2020-2030 vooraleer deze netten te saneren;
- toegenomen veiligheidsnormen. Veiligheidsnormen worden steeds strenger.

Infrac stelt bijgevolg voor de desinvesteringen wel degelijk te erkennen als relevante kosten.

Ook Eandis wijst op het belang van een hoge autofinancieringsgraad, wat volgens Eandis ook altijd het standpunt is geweest van de toezichthoudende overheid. Afschrijving van de resterende boekwaarde bij slopingen moet volgens Eandis meegenomen worden als exogene kosten.

Eandis pleit voor een aantal objectieve beslissingscriteria waar een desinvestering of versnelde afschrijving als relevant beschouwd worden en de kost ervan kan doorgerekend worden in de distributienettarieven.

Eandis stelt dat de distributienetbeheerders soms tegen hun wil genoodzaakt worden om activa vervroegd uit dienst te nemen: verplaatsingswerken, veiligheidsrisico's, capaciteitsproblemen, aflopen duurtijd erfpacht bij distributiecabinen, wetgevende verplichting tot vervroegd saneren van distributiecabinen, klantkeuzes bv. kost wegname gasaansluitingen, plaatsing van budgetmeters en onzekerheid over het effect van nieuwe milieuwetgeving op de levensduur van bestaande activa. Eandis wijst er ook op dat een beslissing tot uitrol van slimme meters tot een vervroegde afschrijving van meetopstellingen zal leiden.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft in zijn consultatienota principieel verduidelijkt waarom hij geen inkomsten voor desinvesteringen wenst mee in rekening te nemen (par. 3.3.1). Eén van de redenen is dat de distributienetbeheerder in de voorgestelde tariefmethode binnen een lopende reguleringsperiode een extra winst kan bekomen, via activa in het distributienet die hun volledige afschrijvingsduur bereiken maar in dienst kunnen blijven, waarbij de netbeheerder inkomsten voor de oude afschrijvingskosten van de activa blijft ontvangen maar de activa geen afschrijvingskosten meer veroorzaken. De VREG veronderstelt dat nog relatief veel activa in de distributienetten in dienst kunnen blijven voor hun verwachte levensduur. Deze opbrengsten staan tegenover de eventuele kosten bij desinvesteringen. Bovendien is in de voorgestelde tariefmethode de meerwaarde uit de verkoop van activa uit dienst een extra opbrengst voor de distributienetbeheerder.

De VREG begrijpt uit de reacties van de beide werkmaatschappijen een bezorgdheid dat het niet volledig meenemen van de kosten van desinvesteringen in de toegelaten inkomens van de volgende reguleringsperiode zou leiden tot een beperktere autofinanciering en aldus de kwaliteit van de netten in het gedrang zou kunnen brengen. De VREG meent dat het geen goede situatie zou zijn wanneer de

kwaliteit van de distributienetten ondersteund moet worden door de mate waarin een distributienetbeheerder desinvesteert en de kosten ervan kan recupereren. Dit is net wat de VREG wenst te vermijden, nl. dat er bij de distributienetbeheerder een zekere nood zou zijn aan desinvesteringen om het net verder te onderhouden. Dit is met elkaar in tegenspraak: de VREG wenst met zijn tariefmethodologie duurzame netten te stimuleren maar volgens de zienswijzen moeten die duurzame onderdelen voortijdig uit dienst genomen worden met kosten voor rekening van de eindklanten. Het moet de bedoeling zijn dat de distributienetbeheerders hun investeringen op een duurzame, vooruitziende wijze uitvoeren.

De VREG heeft ook het standpunt van de eindklant voor ogen. Hij wenst te betalen voor een kwalitatief net. Hij verwacht dat de distributienetbeheerder op een efficiënte wijze omgaat met de beschikbare middelen die hij via de betaling van de distributienettarieven ter beschikking stelt. Indien de kosten van desinvesteringen in de tariefmethodologie toch zouden worden meegenomen, is er ook een mogelijkheid tot misbruik door een distributienetbeheerder, die elk actief voortijdig uit dienst kan nemen en vervangen voor rekening van de klanten. De situatie kan ook leiden tot misbruik door derden die desinvesteringen voor eigen nut wensen wetende dat de factuur wordt gespreid over alle eindklanten. Een distributienetbeheerder moet kritisch staan tegenover de vraag van een derde partij om over te gaan tot desinvesteringen. Er moet daarbij een stimulans zijn tot duurzaamheid en kostenefficiëntie.

Infracx stelt dat de desinvesteringen vooral veroorzaakt worden door externe factoren en niet interne. De VREG oordeelt dat dit maar voor een deel juist is. Het is de taak van een distributienetbeheerder om zijn net zo goed mogelijk op een efficiënte wijze uit te bouwen. Dit veronderstelt expertise en vooruitziendheid. Een distributienetbeheerder, net als elke andere beheerder van nutsleidingen, moet oog hebben voor de potentiële toekomstige ontwikkelingen in zijn netgebied en die kennis aanwenden in de beslissingen over de uitbouw zijn net. Zoals elke onderneming moet hij er naar streven dat de investeringen voor hun volledige economische levensduur zullen benut worden.

In geval de hogere overheid aan de distributienetbeheerders verplichte vervangingsinvesteringen oplegt, ziet de VREG wel een mogelijkheid om de kost van de desinvesteringen (netto-boekwaarde inclusief meerwaarde) door te rekenen aan de klanten.

De VREG ontving tijdens de overlegmomenten met de distributienetbeheerders de melding dat bepaalde desinvesteringen toch onvermijdelijk kunnen zijn zoals de vervanging van oude gasleidingen in materialen die kwetsbaar zijn voor lekken. Ook de verplichte sanering van gascabines werd in die categorie vermeld. De VREG begrijpt dat bepaalde desinvesteringen noodzakelijk kunnen zijn ten behoeve van de veiligheid. De VREG wenst te onderzoeken in hoeverre deze desinvesteringen niet vooraf konden vermeden worden. Er moet een consensus zijn dat deze desinvesteringen, die bij bepaalde distributienetbeheerders hoger kunnen liggen dan bij anderen, niet het gevolg zijn van een bepaald in het verleden gevoerd beleid.

Wat betreft de door externen gevraagde verplaatsingswerken moet de distributienetbeheerder een onderscheid maken tussen de werken die hij binnen zijn gereguleerde activiteiten van het netbeheer voor eigen rekening wenst uit te voeren en de werken waar hij uit eigen inzicht geen reden toe ziet. De distributienetbeheerder moet m.a.w. oordelen of er een reden is om de infrastructuur te vervangen (en te verplaatsen) in het kader van de exploitatie van zijn distributienet, bv. wegens een verwacht capaciteitstekort of de slechte staat van de infrastructuur, daarbij rekening houdend met het feit dat er misschien een opportuniteit is om deze werken kostenbesparend in synergie met anderen uit te voeren. Hij moet m.a.w. oordelen of en in welke mate de verplaatsingswerken behoren tot zijn gereguleerde activiteiten, tot zijn investeringsprojecten, daarbij door de voorgestelde tariefmethode gestimuleerd tot duurzame kostenefficiëntie. Indien de distributienetbeheerder concludeert dat hij zelf geen reden heeft om de netinfrastructuur te vervangen, is het volgens de VREG logisch dat de distributienetbeheerder beslist de verplaatsingswerken niet voor eigen rekening uit te voeren. De

beslissing hierover ligt dus bij de distributienetbeheerder zelf en niet bij de regulator, die kampt met een informatieachterstand. De distributienetbeheerder heeft de kennis en de expertise om te oordelen of bepaalde netinfrastructuur al dan niet moet vervangen worden.

Wat betreft de interne beslissingen tot desinvesteringen omwille van de veiligheidsrisico's van netinfrastructuur is de distributienetbeheerder ook het best geplaatst om hierover een oordeel te vellen. Hij wordt door de voorgestelde tariefmethodologie gestimuleerd tot het uitvoeren van duurzame, efficiënte investeringen. Een distributienetbeheerder zou bijvoorbeeld op korte termijn een winst kunnen genereren door gebruik te maken van goedkoper, minderwaardig materiaal, waarna hij op termijn kan worden geconfronteerd met veiligheidsrisico's en de activa vervroegd uit dienst moet nemen. Deze desinvesteringen en vervangingen creëren nieuwe kosten en staan tegenover de winst die hij eerst had ten opzichte van de distributienetbeheerder die wel duurzaam investeerde. De VREG meent m.a.w. dat de kost van desinvesteringen (netto-boekwaarde van de activa uit dienst) ten gevolge van interne saneringsbeslissingen door de distributienetbeheerder zelf moet gedragen worden.

Analoog geldt dit ook voor vervanging van infrastructuur door capaciteitsproblemen. De distributienetbeheerder moet vanuit zijn kennis over zijn distributienet kunnen inschatten welke capaciteiten nu en in de toekomst nodig zullen zijn. Hij moet een afweging maken tussen een iets grotere kost nu voor een iets grotere capaciteit tegenover een iets kleinere kost voor een iets kleinere capaciteit maar met risico op een desinvestering en vervanging later wegens te klein en de kost ervan.

Bij het aflopen van de duurtijd van een erfpacht bij distributiecabines lijkt het economisch meest opportuun dat wordt getracht met de eigenaar overeen te komen om de duur van de erfpacht te verlengen, i.p.v. de cabine af te breken en elders te plaatsen. De voorgestelde tariefmethodologie stimuleert de distributienetbeheerder om te zoeken naar de beste, kostenefficiënte oplossing op lange termijn.

Wat betreft de onzekerheid over het effect van nieuwe milieuwetgeving en de impact ervan op de netinfrastructuur, is het uiteraard niet mogelijk om nu concreet rekening te houden met eventuele toekomstige gebeurtenissen.

De VREG verwijst in verband met deze zienswijze ook naar de zienswijze nr. 39 waarin de VREG voorstelt om de meerwaarden bij desinvesteringen wel in rekening te brengen, in afwijking van de voorgestelde tariefmethode in de consultatietekst. De resterende kost van de desinvestering die dan niet in rekening gebracht wordt, is de netto-boekwaarde van het actief dat uit dienst gaat (netto-aanschaffingswaarde min de gecumuleerde afschrijvingen).

Conclusie

De VREG overweegt volgende aanpassingen aan de voorgestelde tariefmethode:

De kost van een desinvestering (de netto-boekwaarde van het actief uit dienst) kan meegenomen worden als relevante kost voor de inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode als de desinvestering het gevolg is van een opdracht aan alle Vlaamse distributienetbeheerders tot verplichte uitvoering van vervangingsinvesteringen. De distributienetbeheerder kan vóór dergelijke desinvestering de mogelijkheid hiertoe laten onderzoeken bij de VREG.

De kost van een desinvestering (de netto-boekwaarde van het actief uit dienst) kan ook meegenomen worden als relevante kost voor de inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode als de desinvestering het gevolg is van nieuwe nationale verplichtingen inzake

vervangingsinvesteringen in de sector van de distributienetbeheerders m.b.t. de veiligheid van in het verleden gebruikte activa.

De distributienetbeheerder dient na afloop van de desinvestering de kost ervan (de netto-boekwaarde van het actief uit dienst en eventuele opbrengst nadien uit recuperatie of verkoop) volledig te rapporteren aan de VREG met attestering door een externe partij. De netto-kost wordt door de VREG meegenomen in de berekening van de inkomsten voor niet-exogene kosten van de volgende reguleringsperiode.

4.4.3.2 Zienswijze 19.

Zienswijze	Hoe zal de VREG omgaan met wettelijk verplichte desinvesteringen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Eandis vraagt hoe de VREG zal omgaan met wettelijk verplichte desinvesteringen, bv. saneringsverplichtingen m.b.t. distributiecabinen omwille van wijzigende wetgeving.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst hiervoor naar de reactie voor zienswijze 18.

Conclusie

Idem als conclusie bij zienswijze 18.

4.4.3.3 Zienswijze 20.

Zienswijze	Wat met desinvesteringen ten gevolge van aansluitverplichting?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat de visie van de VREG is aangaande desinvesteringen ten gevolge van noodzakelijke netversterkingen in kader van aansluitverplichtingen, bv. een wijk met veel zonnepanelen vereist een zwaardere transformator in de distributiecabine, terwijl de bestaande transformator nog niet is afgeschreven.

Reactie op de zienswijze

De vernoemde desinvesteringen behoren volgens de VREG tot de gereguleerde activiteiten van de distributienetbeheerder waarvoor de VREG m.b.v. zijn voorgestelde tariefmethode duurzame kostenefficiëntie wil stimuleren. Het is de taak van een distributienetbeheerder, net als elke andere nutsmaatschappij, om met aansluitingen, bestaande en mogelijke toekomstige, voor zowel afname als injectie, rekening te houden in de uitbouw en de exploitatie van zijn distributienet. Van de distributienetbeheerder wordt verwacht dat hij hiervoor de nodige professionele expertise en kunde bezit.

De voorgestelde tariefmethode stimuleert de distributienetbeheerder om zijn net op een duurzame, kostenefficiënte manier uit te bouwen en te exploiteren. Hij is het best geplaatst om te beslissen over de desinvestering die bij wijze van voorbeeld in deze zienswijze wordt voorgesteld. Het alternatief zou zijn dat de distributienetbeheerder aan de regulator dient aan te tonen dat de transformator omwille van de zonnepanelen moet vervangen worden, waarna de regulator dan beslist of de kosten al dan niet worden opgenomen in zijn distributienettarieven. De regulator bezit niet de historiek van de (misschien foute) beslissingen die de distributienetbeheerder nam in het verleden m.b.t. de transformator. De regulator heeft een informatieachterstand en kan niet als eindverantwoordelijke aangeduid worden om op weinig transparante¹¹ en mogelijk discriminatoire wijze hieromtrent een beslissing te nemen (consultatietekst par. 3.1.3 en 3.1.4).

De VREG verwijst in dit verband ook naar zijn reactie op zienswijze 18.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.4 Zienswijze 21.

Zienswijze	Hoe omgaan met grote maatschappelijke projecten?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe er moet worden omgegaan met grote maatschappelijke projecten. Eandis geeft als voorbeeld het mobiliteitsplan van Antwerpen, waar er gevraagd wordt aan de distributienetbeheerder om mee deel te nemen. Eandis beschouwt dit als 'extra kosten' en vraagt of ze kunnen doorgerekend worden aan de gemeenten, zo niet wat er dan moet gebeuren. Eandis vraagt of de distributienetbeheerder kan beslissen niet deel te nemen.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar zijn reactie op de zienswijze 18 (paragraaf over door externen gevraagde verplaatsingswerken).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.5 Zienswijze 22.

Zienswijze	Wat met investeringen in hernieuwbare productie ?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

¹¹ Transparante criteria zijn noodzakelijk volgens de Europese Energie Richtlijnen bv. 2009/72/EG Art. 37 §1 a en de federale wetten bv. wet van 29/4/99 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt art. 12bis §5 5°, vragen dat de eventuele criteria voor de verwerping van bepaalde kosten transparant en niet-discriminerend zijn.

Eandis vraagt, m.b.t. par. 3.3.1 van het consultatiedocument en behorend tot haar vraag bij zienswijze 21, "wat met investeringen in hernieuwbare productie".

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt de zienswijze als hoe (des)investeringen in het distributienet naar aanleiding van aansluitingen van hernieuwbare energie productie-installaties worden behandeld.

Aansluitingen voor afname en injectie, waaronder hernieuwbare energie productie, behoren tot de reguliere taken van de distributienetbeheerder, m.a.w. tot zijn gereguleerde activiteiten. Het is de professionele taak van de distributienetbeheerder om met deze aansluitingen, bestaande en mogelijke toekomstige, rekening te houden in de uitbouw en exploitatie van zijn distributienet. De voorgestelde tariefmethode stimuleert de distributienetbeheerder hierbij om zijn net op een duurzame en kostenefficiënte manier uit te bouwen en te exploiteren.

De VREG verwijst ook naar zijn reactie bij de analoge zienswijze nr. 20.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.6 Zienswijze 23.

Zienswijze	Wat met kosten netversterkingen ten gevolge van aansluitverplichting?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt bij par. 3.3.3 in het consultatiedocument waartoe de kosten van netversterkingen voor aansluitverplichtingen hernieuwbare energieproductie-installaties behoren.

Reactie op de zienswijze

In zienswijze nr. 20 werden de desinvesteringen ten gevolge van de aansluitverplichting behandeld. Deze zienswijze betreft de netversterkingen, waarbij er desinvesteringen nodig kunnen zijn.

In verband hiermee ontving de VREG van Eandis de aanvullende zienswijze nr. 80 met voorstel om de kosten van de netversterkingen te beschouwen als exogene kosten. De kosten behoren volgens het consultatiedocument niet tot de exogene kosten (consultatiedocument par. 3.6). Ze zijn m.a.w. niet-exogene kosten en in de voorgestelde tariefmethode werd een prikkel ingebouwd om deze netversterkingen op een duurzame en kostenefficiënte wijze uit te voeren. De kosten van nieuwe investeringen voor netversterking (afschrijvingskosten, operationele kosten e.a.) worden dus verwerkt in de distributienettarieven, via een vorm van nacalculatie voor niet-exogene kosten.

Het is de professionele taak van de distributienetbeheerder om met aansluitingen, bestaande en mogelijke toekomstige, zowel voor afname als injectie, zo goed als mogelijk rekening te houden in de uitbouw en de exploitatie van zijn distributienet. Het zou onjuist zijn te stellen dat deze beslissingen exogeen zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.7 Zienswijze 24.

Zienswijze	Wat met desinvesteringen wegens synergie?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat als een synergiemogelijkheid bij de uitvoering van werken de distributienetbeheerder duwt in de richting van een desinvestering. Hoe weegt deze t.o.v. het ongemak op terugkerende hinder voor gemeenten ten gevolge van uitstel?

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op de zienswijze 18 betreffende desinvesteringen in het algemeen.

De distributienetbeheerder is het best geplaatst om te oordelen hoe hij zijn gereguleerde activiteiten uitvoert. Hij onderzoekt en beslist welke investeringen er nodig zijn. De voorgestelde tariefmethode stimuleert hem daarbij om duurzame, kostenefficiënte keuzes te maken.

In zijn zoektocht naar een kostenefficiënte werking kan de distributienetbeheerder op zoek gaan naar kostenbesparingen door zijn werken in synergie met andere maatschappijen uit te voeren. Hij kan hiertoe zelf het initiatief nemen en afspraken maken met andere partijen.

Indien een derde partij werken zal uitvoeren en aan de distributienetbeheerder een aanbod doet om in synergie werken aan het distributienet mee uit te voeren, beoordeelt de distributienetbeheerder in hoeverre het op dat moment opportuun is. Hij beoordeelt ook zelf of het aspect van ongemak veroorzaakt door openbare werken en de mogelijke kost daarvan een invloed heeft op zijn beslissing. De distributienetbeheerder zal ook rekening houden met de voorgestelde tariefmethode, die duurzame kostenefficiëntie stimuleert. De regulator kampt met een informatieachterstand ten opzichte van de gereguleerde onderneming. Het is niet aangewezen aan de regulator te vragen te beslissen in de plaats van de gereguleerde onderneming omtrent een aanbod tot werken in synergie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.8 Zienswijze 25.

Zienswijze	Wat i.v.m. afschrijvingen van immateriële vaste activa?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat de visie van de VREG is aangaande afschrijvingen van immateriële vaste activa.

Reactie op de zienswijze

De belanghebbende stelt de vraag niet m.b.t. een bepaalde categorie van immateriële vaste activa.

De VREG wenst meer in detail te onderzoeken welke de mogelijke immateriële vaste activa zijn of kunnen zijn bij de distributienetbeheerders en of de afschrijvingen ervan in de tariefmethodologie kunnen worden meegenomen als niet-exogene kosten. Bijvoorbeeld afschrijving van goodwill kan niet (consultatiedocument par. 3.3.3), net als transactiekosten voor de uitgifte van obligaties (reeds voorzien via k_{VV} in consultatiedocument par. 3.4).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode voorlopig niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG dient verder onderzoek uit te voeren over de mogelijke verwerking van de afschrijvingskosten van immateriële vaste activa.

4.4.3.9 Zienswijze 26.

Zienswijze	Tussenkomen van klanten in mindering van investeringen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of de tussenkomen van klanten in mindering van de investeringen worden beschouwd en dus niet worden beschouwd als een netto-operationele opbrengst. Een andere, gelijkaardige vraag van Eandis is onder welke rubriek de tussenkomen op investeringen vallen.

Reactie op de zienswijze

De tussenkomen van klanten worden beschouwd in mindering van de investeringen (consultatiedocument par. 4.4). De waarde van het gereguleerd actief evolueert jaarlijks door o.a. het in mindering brengen van de tussenkomen van derden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.10 Zienswijze 27.

Zienswijze	Andere afschrijvingstermijnen voor aansluitingen (33 jaar) en leidingen (33 jaar, eventueel 40 jaar).
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het niet meenemen van de kosten van desinvesteringen voor de bepaling van de inkomsten gaat volgens Infrac voorbij aan de logica van de afschrijvingstermijnen. Het is de bedoeling om boekhoudkundige afschrijvingstermijnen zo goed mogelijk af te stemmen op de gemiddelde levensduur van de assets. Indien volgens Infrac de VREG de impact van desinvesteringen verder wil verminderen, is een verkorting van de afschrijvingsperiode aangewezen om de boekhoudkundige afschrijvingstermijnen zo goed mogelijk af te stemmen op de gemiddelde levensduur van de assets. De autofinancieringscapaciteit van de netbeheerders moet worden verstevigd door aansluitingen af te schrijven op 33 jaar en leidingen af te schrijven op 33 jaar, eventueel 40 jaar.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat de afschrijvingstermijnen met de economische levensduur van de betreffende activa moeten overeenstemmen. Indien de huidige afschrijvingstermijnen onjuist zouden zijn, is de VREG bereid te luisteren naar voldoende gemotiveerde voorstellen tot aanpassing. In vergelijking met afschrijvingstermijnen in andere landen lijken de huidige afschrijvingstermijnen nochtans redelijk.

Een verkorting van de afschrijvingstermijnen zou tot gevolg hebben dat de kosten van de jaarlijkse afschrijvingen toenemen en hierdoor de distributienettarieven voor de eindklanten stijgen. De distributienetbeheerder ontvangt dan meer jaarlijkse inkomsten voor rekening van de distributienetgebruikers. De globale afschrijvingskosten van de activa blijven echter dezelfde maar worden sneller in de tijd terugbetaald, dus aan een hogere actuele waarde wegens de verwachte inflatie. De VREG begrijpt uit het argument van de autofinanciering dat dit hogere kostenniveau zou worden aangehouden in de toekomst, omwille van nieuwe investeringen door de distributienetbeheerders. Het distributienettarief stijgt dan a.h.w. permanent voor de klant.

De VREG meent dat de zienswijze nu onvoldoende werd onderbouwd in verhouding tot de grote impact van de uitwerking ervan. De voorgestelde aanpassing is immers ingrijpend, van een levensduur van 50 jaar nu naar slechts 33 jaar of een toename met ruim 50% van de jaarlijkse kost van de afschrijvingen, te verwerken in de distributienettarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.11 Zienswijze 28.

Zienswijze	Kosten van schadegevallen waar de netbeheerder niet verantwoordelijk is, zijn operationele kosten.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Infracx zijn heel wat storingen in het net het gevolg van overmacht of van derden die al dan niet gekend zijn. Infracx stelt voor de kosten en recuperaties van vergoedingen voor schadegevallen waarvan de netbeheerder niet verantwoordelijk kan worden gesteld, als relevante kosten te beschouwen.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze zou een onderscheid introduceren tussen storingen waarvoor de distributienetbeheerder zelf verantwoordelijk is en deze waarvoor hij niet verantwoordelijk is. Deze beoordeling is ook een verantwoordelijkheid van de distributienetbeheerder, omdat hij vanuit zijn professionele expertise over het distributienet zelf het best geplaatst is om de oorzaak van een storing of schade te beoordelen. De regulator, geconfronteerd met een informatieachterstand, zou dan de gerapporteerde storingen dienen te onderzoeken op correctheid van toewijzing van verantwoordelijkheid, evenals de kosten opvolgen en de eventuele recuperatie nadien. Dit lijkt aan te sluiten bij de gedetailleerde aanpak onder een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), wat de VREG niet wenst.

De VREG meent dat de aangebrachte zienswijze de in de tariefmethode voorziene stimulans tot efficiënt beheer van het distributienet, zoals gevraagd in de Europese Energie Richtlijnen¹², ondermijnt. Het voorkomen van schadegevallen is beter dan ze te aanvaarden met garantie van recuperatie van de kosten nadien bij de distributienetgebruikers. De VREG veronderstelt dat de distributienetbeheerders het best weten waar hun netwerken kwetsbaar zijn voor storingen en schade. De netbeheerder dient zijn kennis, ervaring en expertise aan te wenden om op een efficiënte wijze de nodige voorzieningen en maatregelen te treffen. Hij kan daarnaast ook een verzekering afsluiten, waarvan ook de kost als relevante operationele kost wordt erkend. Het zou een verkeerd signaal zijn indien de distributienetbeheerder de zekerheid wordt geboden dat de kosten van bepaalde storingen altijd via de distributienettarieven kunnen doorgerekend worden aan de eindklanten, die net kunnen gehinderd worden in hun energietoevoer door deze storingen. De distributienetbeheerder moet volgens de VREG ook aangezet worden om de veroorzaker van de schade ervoor te laten opdraaien. Het voorstel in de zienswijze zou ook de prikkel tot het vermijden van schadegevallen kunnen ondermijnen die wordt voorzien in het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wat betreft de aansprakelijkheid van netbeheerders.¹³

De administratieve lasten van het schadebeheer beschouwt de VREG als relevante operationele kosten (zienswijze nr. 29).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.12 Zienswijze 29.

Zienswijze	Administratieve kosten van de aansprakelijkheidsregeling zijn relevant.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat het verwerken van schadeclaims administratieve kosten met zich meebrengt. Eandis verwacht dat in de gevallen waarin een derde de schade heeft veroorzaakt, de distributienetbeheerder de kost van de schade en de administratieve kosten errond niet volledig zal kunnen recupereren. Eandis pleit ervoor om de niet-recupereerbare kosten als relevante operationele kosten te beschouwen.

Reactie op de zienswijze

De VREG beschouwt vooreerst de 'niet-recupereerbare kosten' in de zienswijze als de kosten die met de behandeling van het schadegeval in verband staan, zoals de administratie. De operationele kosten voor de administratie van de distributienetbeheerder, waaronder ook die voor schadebeheer, behoren tot de relevante operationele niet-exogene kosten in de voorgestelde tariefmethode. Ook kosten voor verzekeringen worden als niet-exogene kosten beschouwd.

Niet-recupereerbare kosten kunnen ook zijn de kosten van herstelling van schade aangerekend aan de derde die de schade heeft veroorzaakt en die niet volledig kunnen gerecupereerd of geïnd worden. Het doorrekenen van deze niet-gerecupereerde kosten van schadegevallen aan de eindklanten, zoals de zienswijze dan aangeeft, kan volgens de VREG moeilijk als algemene regel ingevoerd worden omwille van het nadelige effect hiervan. De distributienetbeheerder zou immers vanuit impuls tot een

¹² Bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

¹³ <http://www.vlaamsparlament.be/Proteus5/showParlInitiatief.action?id=901711>

kostenbesparing kunnen besluiten bij elke schadegeval veroorzaakt door een derde slechts een minimale inspanning te doen om de herstellingskosten te recupereren, wetende dat hij daarna bij niet- of niet volledige recuperatie de kosten kan doorrekenen aan de eindklanten op zijn netwerk. Mogelijk werden diezelfde eindklanten in hun afname of injectie van het distributienet net gehinderd door de schade. De VREG zou telkens moeten beoordelen of de distributienetbeheerder voldoende inspanning heeft geleverd om de kost te recupereren, wat administratief belastend is en bovendien aanleiding kan geven tot betwistingen, met een onnodige maatschappelijk kost tot gevolg.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.13 Zienswijze 30.

Zienswijze	Benchmarking van storingen en schade.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat een bepaald percentage van uitval of onvoorziene schade inherent is aan een normale bedrijfsvoering. Eandis stelt de vraag, zonder meer, of dit via benchmarking tussen de distributienetbeheerders of werkmaatschappijen kan beoordeeld worden.

Reactie op de zienswijze

De in de voorgestelde tariefmethode vermelde vergoeding voor kwaliteit (consultatietekst par. 3.8) zal op zich een vorm van benchmarking inhouden op het vlak van de kwaliteit van de door de distributienetbeheerders geleverde dienstverlening aan hun distributienetgebruikers. De wijze waarop deze vergoeding zal worden vastgesteld, is nu nog niet gekend. Normaal zou de relatief grootste beloning voor kwaliteit moeten toegekend worden aan de distributienetbeheerder die het best presteert op het vlak van kwaliteit, wat impliceert dat er een vergelijking tussen netbeheerders is.

De VREG is geen voorstander wat betreft het opstellen van een benchmarking voor storingen en schadegevallen om de best mogelijke positie per distributienetbeheerder te bepalen. De VREG ziet niet in hoe benchmarking een extra inzicht zou opleveren aangezien de beste positie voor een distributienetbeheerder, vanuit het oogpunt van de klanten, vooraf gekend is, namelijk deze met geen storingen en geen schadegevallen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.14 Zienswijze 31.

Zienswijze	Voorzieningen doorrekenen in de distributienettarieven.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis is van mening dat voor opgelegde wettelijke verplichtingen voorzieningen moeten meegenomen worden in de distributienettarieven. Eandis denkt aan de ombouw van aardgasnetten van laag- naar hoogcalorisch gas en het saneren van gassites waarop de distributienetbeheerder proactief kan inspelen. Het in rekening brengen van voorzieningen in de distributienettarieven zou aldus tariefschokken, veroorzaakt door de werkelijke kosten bij de aanwending van de voorzieningen, kunnen vermijden.

Eandis vraagt aansluitend of de reële kosten in het betreffende jaar geboekt mogen worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG argumenteerde in de consultatietekst (par. 3.3.3) waarom hij geen versturende invloed wenst van de voorzieningen in de boekhouding van de distributienetbeheerders op de distributienettarieven. De VREG wenst daarbij de distributienetgebruiker in bescherming te nemen tegen de nefaste invloed op de distributienettarieven van voorzieningen aangelegd door de distributienetbeheerders die achteraf niet of niet volledig hoefden aangewend te worden. Het argument in de zienswijze betreffende het vermijden van tariefschokken is niet overtuigend. Voorzieningen kunnen tariefschokken veroorzaken en er voor zorgen dat de inkomstentrend wijzigt. Voorzieningen dienen ter dekking van bepaalde verliezen of kosten waarvan het bedrag nog niet vaststaat. De werkelijke kosten zijn onzeker. De VREG wenst de inkomsten te bepalen op basis van de werkelijke kosten.

Eandis benadrukt in haar zienswijze de nood aan het boeken van voorzieningen als eigen aan de goede, proactieve vorm van bedrijfsvoering. Dit wordt door de VREG niet ontkend en de boekingen worden door de voorgestelde tariefmethode ook niet verhinderd.

Eandis vermeldt bestaande en verwachte toekomstige projecten waarvoor voorzieningen worden of zullen kunnen worden aangelegd door een distributienetbeheerder. Deze projecten kunnen volgens de VREG verscheiden zijn maar zijn op zich geen argument ter ondersteuning van de zienswijze. De VREG kan ook niet concreet rekening houden met toekomstige gebeurtenissen die nu onzeker zijn.

De VREG aanvaardt tariefschokken indien deze het gevolg zijn van de toepassing van de tariefmethodologie (consultatietekst par 3.1.6). Door het rekening houden met de globaliteit van de historische kosten, hun hoogte en recente evolutie, bevat de voorgestelde tariefmethode reeds een ingebouwd mechanisme om de invloed van occasionele piekkosten te milderen en gespreid in de tijd in de distributienettarieven te verwerken.

Indien de distributienetbeheerder zelf tariefschokken wil vermijden, kan hij eventueel trachten de werkelijke kosten van een project in de tijd te spreiden, voor zover dit mogelijk is.

De vraag of reële kosten in het betreffende jaar geboekt mogen worden, zal de VREG onderzoeken.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal onderzoeken of de reële kosten in het betreffende jaar geboekt mogen worden.

De VREG overweegt om de distributienetbeheerder de mogelijkheid te geven om voor uitbreidingsinvesteringen vervroegd inkomsten uit de volgende reguleringsperiode op te nemen. Deze inkomsten zullen aan actuele waarde worden afgehouden van de door de tariefmethodologie voorziene inkomsten in de daaropvolgende reguleringsperiode (zie par. 3.6 pt 3). Eventueel kan de VREG dit mechanisme ook aanbieden aan de distributienetbeheerders ter compensatie van hun kosten bij het aanleggen van voorzieningen voor bepaalde werken.

4.4.3.15 Zienswijze 32.

Zienswijze	Compensatie bij congestiebeheer is relevante kost.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Compensatie ten gevolge van afregeling voor congestiebeheer is volgens Eandis het resultaat van een trade-off tussen investeren of flexibele aansluiting. Eandis stelt dat het als niet relevante kost beschouwen van deze compensatie, een financieel risico betekent voor de distributienetbeheerder. Het verstoort dan de optimale trade-off. De prikkel om te investeren zal versterken. Hierdoor komen volgens Eandis de potentiële baten van een flexibele aansluiting (o.a. behalen beleidsdoelstellingen 2020) onder druk.

Reactie op de zienswijze

Op dit ogenblik is er nog geen compensatie in het kader van congestiebeheer. Omtrent de compensatie werd in de voorgestelde tariefmethode dan ook geen standpunt ingenomen. De zienswijze heeft betrekking op een nog onzekere toekomstige gebeurtenis. Het is voor de VREG onmogelijk om nu concreet in de tariefmethodologie rekening te houden met een onzekere toekomstige gebeurtenis. Bij de eventuele aanpassing van het decretaal kader zal de impact hiervan door de regulator worden bekeken in het kader van een reguleringsimpactanalyse.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.16 Zienswijze 33.

Zienswijze	Hoe wordt de marge voor transactiekosten bepaald?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de rentemarge voor transactiekosten voor het aantrekken van vreemd vermogen in de formule van de wacc wordt bepaald (consultatiedocument par. 3.4).

Reactie op de zienswijze

De studie voor de berekening van de wacc dient nog opgemaakt. De VREG kan op deze vraag nu nog niet antwoorden.

De zienswijze bevat geen concrete vraag tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de vraag m.b.t. de bepaling van de transactiekosten kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.3.17 Zienswijze 34.

Zienswijze	Transactiekosten voor financiering opnemen als relevante kosten.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt dat de rentemarge voor de transactiekosten van aantrekken en vastleggen van financiering (bv. kosten voor credit rating) realistisch en marktconform is en afgetoetst met de financiële markt. Volgens de belanghebbende zal dit tijd, analyse en bijkomend inzicht vergen en daarom is het volgens Eandis aangewezen om de werkelijke transactiekosten te beschouwen als relevante operationele kosten.

Reactie op de zienswijze

De in de tariefmethodologie voorgestelde aanpak is analoog als deze die wordt toegepast door de Nederlandse toezichthouder ACM voor de regionale netbeheerders. In de veronderstelling dat de kosten hiervoor bij de Nederlandse netbeheerders vergelijkbaar zijn, kan de informatie die daar aanwezig is betreffende transactiekosten voor de belanghebbende richtinggevend zijn.¹⁴

Op zich is het feit dat een onderzoek nodig is, geen argument om een voorgestelde tariefmethode aan te passen.

De VREG kan de zienswijze van Eandis niet volgen omdat het een belangrijke stimulans voor kostenefficiënt financieel management bij de distributienetbeheerders uit de voorgestelde tariefmethode wegneemt¹⁵. Immers, indien men enkel zou rekening houden met de werkelijke transactiekosten, ziet de VREG te veel gelijkenissen met een aanpak zoals in een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), wat de VREG niet wil. In de voorgestelde tariefmethode stelt de VREG de distributienetbeheerders een evenredig budget ter beschikking voor deze transactiekosten. Elke distributienetbeheerder beslist individueel of en hoe hij hiervan gebruik maakt. Bijvoorbeeld een kredietrating aanvragen en jaarlijks behouden heeft een kostprijs maar zorgt (bij een goede rating) ook voor zekerheid aan de kant van de investeerders met een kostenbesparing voor de onderneming door minder te betalen rentelasten. Een ander voorbeeld is de wijze waarop de onderneming kapitaal wenst aan te trekken en welke inspanningen (bv. roadshows) zij hiervoor wenst te ondernemen ten opzichte van de potentiële investeerders. Het is aan de distributienetbeheerder om te beslissen wat hij doet met de in de voorgestelde tariefmethode aangeboden inkomsten. De VREG wenst niet dat die verantwoordelijkheid naar hem wordt doorgeschoven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.18 Zienswijze 35.

Zienswijze	Kosten zoals gerapporteerd aan de CREG gebruiken.
Belanghebbende	Eandis

¹⁴ Uitwerking van de methode voor de WACC, ACM/DE/2013/204226, p. 12. ACM past een rente-opslag toe van 0,15%.

¹⁵ Europese Energie Richtlijn vraagt dat de regulator aan de distributienetbeheerder passende stimulansen geeft voor verbetering van de efficiëntie (bv. 2009/72/EG Art. 37 §8).

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de overdrachten uit het verleden in rekening zullen gebracht worden bij bepaling van het begininkomen. Eandis stelt dat het noodzakelijk is dat er wordt vertrokken van de cijfers zoals gerapporteerd aan de CREG (versie vóór de boeking van de overdrachten van de saldi; tabel 5), deze zijn een correcte weerspiegeling van de realiteit. De cijfers uit de boekhouding zijn de cijfers na boeking van de overdrachten (d.i. eventuele overschotten of tekorten ten opzichte van het budget). Deze cijfers als basis nemen, zou volgens Eandis leiden tot een onderschat inkomen.

Reactie op de zienswijze

In de voorgestelde tariefmethode wordt inderdaad per jaar uit het verleden gerekend met de kosten en opbrengsten die boekhoudkundig behoren tot dat jaar zonder invloed van overdrachten van saldi tussen resultatenrekening en balans in het kader van de tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's van 2008 (consultatietekst par. 3.3).

De VREG zal onderzoeken of het louter gebruik van de historische rapportering van de distributienetbeheerders aan de CREG (volgens de oude tabel 5) hiervoor kan dienen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal onderzoeken of het louter gebruik van de rapportering van de distributienetbeheerders aan de CREG (volgens de oude tabel 5) in het verleden volstaat.

4.4.3.19 Zienswijze 36.

Zienswijze	Wat is de definitie van relevante kosten?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat de definitie is van relevante kosten.

Reactie op de zienswijze

Eandis stelt de vraag bij de vermelding van 'relevante' kosten in par. 3.3 in de consultatietekst, na formule 5. De relevante niet-exogene kosten 'TK' uit formule 5 in het consultatiedocument worden verder in de consultatietekst (vanaf par 3.3.1) in detail opgesomd. Met de keuze voor het woord 'relevante' kosten wenst de VREG aan te geven dat bepaalde kosten niet zullen meegenomen worden in de berekening, zoals bijvoorbeeld de kosten van boetes, zoals dus verder wordt verduidelijkt in de consultatietekst.

De zienswijze vraagt geen concrete aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.20 Zienswijze 37.

Zienswijze	Enkel vervangingsinvesteringen ter waarde van de jaarlijkse afschrijvingen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of volgens de voorgestelde tariefmethode een distributienetbeheerder enkel vervangingsinvesteringen kan uitvoeren ten belope van de jaarlijkse afschrijvingen.

Reactie op de zienswijze

Het antwoord is neen. De voorgestelde tariefmethode geeft de distributienetbeheerder de vrijheid om te bepalen welke uitbreidings- en vervangingsinvesteringen hij wenst uit te voeren. De methode stimuleert hem tot investeringen die duurzaam en kostenefficiënt zijn. De kosten van de afschrijvingen van nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen worden in de voorgestelde tariefmethode zowel wat betreft hun hoogte als hun evolutie meegenomen voor de bepaling van de inkomsten in de volgende reguleringsperiode, als vorm van nacalculatie. Alle nieuwe activa veroorzaken eveneens nieuwe kapitaalkosten, die mee de kostentrend en bijgevolg de volgende inkomsten uit distributienettarieven bepalen. De voorgestelde tariefmethode laat een evenwichtige ontwikkeling van de distributienetbeheerder toe¹⁶.

De zienswijze vraagt geen concrete aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.21 Zienswijze 38.

Zienswijze	Wat wordt bedoeld met afschrijvingen op de meerwaarde indien deze samen met de aanschaffingswaarden worden afgeschreven?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt m.b.t. par. 3.3.1 van het consultatiedocument wat wordt bedoeld met afschrijvingen op de meerwaarde indien deze samen met de aanschaffingswaarden worden afgeschreven.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt dat de meerwaarden nu enkel worden afgeboekt door de distributienetbeheerders a rato van 2% per jaar gelijk aan het veronderstelde ritme van de activa die jaarlijks uit dienst worden genomen.

¹⁶ Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 stelt in art. 12bis §5 4° dat de tariefmethodologie de evenwichtige ontwikkeling van de distributienetten mogelijk moet maken.

De VREG concludeert dan dat de meerwaarden voor de activa niet evenredig met de levensduur van die activa worden afgeschreven. De aanpak hieromtrent in het consultatiedocument heeft dan geen concreet effect. De VREG hoeft echter de voorgestelde tariefmethode daarom niet te wijzigen.

De zienswijze vraagt geen concrete aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt.

4.4.3.22 Zienswijze 39.

Zienswijze	Hoe zullen de RAB meerwaarden behandeld worden?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt de vraag hoe de RAB meerwaarden in de tariefmethode zullen behandeld worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG wijst in verband hiermee ook naar zienswijze 38 door de belanghebbende.

Aangezien de afboeking van de meerwaarden gekoppeld blijkt aan het ritme van de desinvesteringen en de VREG geen toekomstig inkomen wenst te voorzien voor desinvesteringen (consultatiedocument par. 3.3.1), zou de eerste reactie van de VREG kunnen zijn dat de kosten van de afboekingen van de meerwaarden niet in aanmerking komen voor de bepaling van het toegelaten inkomen.

In zienswijze 18 werd vermeld dat in het verleden de afschrijvingen groter waren (kortere afschrijvingstermijnen) en er een jaarlijkse indexering bestond van de boekwaarde van de gereguleerde activa. Dit was een praktijk vóór de liberalisering van de energiemarkt. Nadien werd onder toezicht van de CREG een evaluatie van de waarde van de gereguleerde activa uitgevoerd, wat resulteerde in een extra meerwaarde op de balansen van de distributienetbeheerders. De kosten van de afboeking van de meerwaarden werden verwerkt in de distributienettarieven. Dit toont volgens de VREG aan dat de toezichthouders in het verleden wensten dat de distributienetbeheerders beschikten over een voldoende graad van autofinanciering. Indien de kost van de afboeking van de meerwaarden niet meer zou beschouwd worden voor de bepaling van het inkomen, vallen de historische stimuli voor autofinanciering geheel weg. De kost is dan ten laste van de onderneming. De verlaagde graad van autofinanciering van de distributienetbeheerder brengt een zeker risico met zich mee die nadelig zou kunnen zijn voor zijn financiële continuïteit en stabiliteit. De breuk met het verleden kan door investeerders beschouwd worden als een aanzienlijke verhoging van het regulatorisch risico onder de nieuwe regulator, met hogere financieringskosten voor de netbeheerders tot gevolg. De VREG meent daarom dat de kost van de jaarlijkse afboeking van de meerwaarden in zijn tariefmethodologie best erkend wordt als relevante kost¹⁷.

Conclusie

¹⁷ De federale wetgeving vraagt dat de regulator waakt over het behoud van de continuïteit van de beslissingen die hij heeft genomen in de loop van de voorgaande gereguleerde periodes (bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9).

De VREG overweegt de jaarlijkse procentuele afboeking van de meerwaarden te beschouwen als relevante niet-exogene kost voor de bepaling van het inkomen. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt.

4.4.3.23 Zienswijze 40.

Zienswijze	Wat wordt bedoeld met goodwill?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat in de consultatietekst par. 3.3.3 wordt bedoeld met goodwill.

Reactie op de zienswijze

Goodwill slaat op een meerprijs (boven netto-boekwaarde) die een onderneming bereid is te betalen voor de deelneming in een andere onderneming. Indien bijvoorbeeld een distributienetbeheerder de nieuwe eigenaar wordt van een actief van een andere distributienetbeheerder, verwacht de VREG dat hij het actief voor een prijs gelijk aan de waardering van het actief door de overdragende distributienetbeheerder overneemt. Indien echter de overnemende distributienetbeheerder bij de overname een meerwaarde aan het actief toekent, zal de kost van de afboeking van deze meerwaarde door de VREG niet meegenomen worden voor verwerking in zijn distributenettarieven. Er staat dan m.a.w. geen compenserende ontvangst tegenover. De VREG wenst te vermijden dat louter een transactie tussen distributienetbeheerders op zich een stijging van de distributenettarieven tot gevolg zou hebben, waarbij een aan de overdragende distributienetbeheerder betaalde meerprijs wordt doorgerekend aan de distributienetgebruikers van de overnemer.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.3.24 Zienswijze 41.

Zienswijze	Welke methode om saldi te verwerken?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt i.v.m. consultatiedocument par. 3.3 welke methode de VREG voorziet om de saldi uit de vorige tariefmethode te verwerken.

Reactie op de zienswijze

In het consultatiedocument par. 3.6 wordt gesteld dat deze eventuele saldi zullen worden beschouwd als exogene kosten. De VREG heeft op dit ogenblik nog niet de bevoegdheid om hieromtrent een verder standpunt in te nemen.

De zienswijze bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4 M.b.t. de vermogenskostenvergoeding

4.4.4.1 Zienswijze 42.

Zienswijze	Hoe wordt de Regulated Asset Base (RAB) berekend?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat de juiste definitie en inhoud is van de Regulated Asset Base (RAB) en hoe het actualiseren van de RAB precies verloopt.

Reactie op de zienswijze

In het consultatiedocument par. 3.3.2 wordt gesteld dat de VREG voor de bepaling van de grootte van de geïnvesteerde kapitalen wenst aan te sluiten bij de bestaande waarderingen en berekeningen via de Regulated Asset Base (RAB) uit de vorige tariefmethode volgens de tarieven-KB's 2008 en zoals ze werd toegepast door de CREG¹⁸.

De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt. In dit verband verwijst de VREG ook naar zienswijze nr. 115.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt.

4.4.4.2 Zienswijze 43.

Zienswijze	Het niet aanvaarden van de kosten van de desinvesteringen is inconsistent met het in mindering brengen van de desinvesteringen in de bepaling van de evolutie van de RAB.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

¹⁸ Ook rekening houdend met de federale wetgeving die stelt dat de regulator waakt over het behoud van de continuïteit van de beslissingen die hij heeft genomen in de loop van de voorgaande gereguleerde periodes, onder andere inzake de waardering van de gereguleerde activa (Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9 en Wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen 12/4/69 Art. 15/5ter §9).

Infrac stelt dat het niet aanvaarden van de kosten van de desinvesteringen inconsistent is met het in mindering brengen van de desinvesteringen in de bepaling van de evolutie van de RAB.

Reactie op de zienswijze

In de consultatietekst par. 3.3.1 verduidelijkt de VREG waarom hij de kosten van uitzonderlijke afschrijvingen wegens uitdienstname van activa niet wenst te verwerken in de distributienettarieven voor de volgende reguleringsperiode. Er is m.a.w. geen mechanisme waardoor de volgende inkomsten uit distributienettarieven de kosten van desinvesteringen kunnen compenseren. De kosten zijn voor rekening van de distributienetbeheerder. Een voorstel tot uitzondering hierop zijn de desinvesteringen waarvan sprake in de conclusie bij zienswijze nr. 18 en de in zienswijze nr. 39 voorgestelde aanpak voor de meerwaarden.

Deze zienswijze stelt voor om geen rekening te houden met een desinvestering op de waarde van de in het net geïnvesteerde kapitalen (RAB). Dat zou betekenen dat het actief a.h.w. virtueel nog in dienst zou zijn en de distributienetbeheerder voor de boekwaarde van het actief nog een kapitaalvergoeding uit de distributienettarieven zou mogen ontvangen. Er is dan toch nog een mechanisme waardoor inkomsten uit distributienettarieven de kosten van de desinvesteringen die voor rekening zijn van de distributienetbeheerder, kunnen compenseren. Dit zou inconsistent zijn.

Ook bedrijfseconomisch is dit niet logisch. De kapitaalkosten weerspiegelen de vergoeding voor de kapitaalverschaffers die volgt uit de aanwending van het kapitaal door de onderneming, door de omzetting van het kapitaal in activa die kosten en opbrengsten en daaruit desgevallend winst genereren. De waarde van de onderneming schuilt in de aanwending van het kapitaal, m.a.w. in de omzetting naar activa en de mate waarin deze winst genereren en dit gekoppeld aan de rendementseisen van de investeerders. De VREG is ook in deze optiek van oordeel dat de door hem voorgestelde werkwijze consistent is. Desinvesteringen bij ondernemingen zijn kosten en geen inkomsten. De VREG trekt dit door in zijn tariefmethode door de kosten van de uitzonderlijke afschrijvingen niet mee te beschouwen ter bepaling van het volgende inkomen. Bovendien, omdat, wanneer een actief uit dienst wordt genomen, dit actief geen opbrengsten meer kan genereren voor een onderneming, kan de onderneming uit dit actief ook geen vergoeding aan haar kapitaalverschaffers meer uitkeren. In de voorgestelde tariefmethode moet het actief uit dienst dan ook in mindering gebracht worden van de RAB, d.i. de in het distributienet geïnvesteerde kapitalen.

Een onderneming kan soms een uit dienst genomen actief verkopen en aldus een gedeelte van de boekwaarde recupereren. Dat is perfect mogelijk binnen de voorgestelde tariefmethode. De inkomsten uit de verkoop hebben geen invloed op de berekening van het volgende inkomen (tenzij voor de uitzonderingen zoals in de conclusie voor zienswijze nr. 18).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.3 Zienswijze 44.

Zienswijze	Onduidelijkheden i.v.m. kapitaalkostberekening.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Er zijn volgens Infrac onduidelijkheden m.b.t. de periodes in formule 6 op p. 13 van de consultatietekst, de berekening van de vermogenskostenvergoeding. De voorziene kapitaalkost voor

volgende reguleringsperiode (aangeduid als "j" – is dit voor 4 jaar gelijk?) is gebaseerd op de gereguleerde activa van het afgelopen jaar "j".

Hoe evolueert de RAB?

De RAB van het jaar "j" is omgerekend volgens "historische inflatie naar de geactualiseerde waarde". Hoe moet dit begrepen worden?

Is de RAB inclusief of exclusief netto-bedrijfskapitaal?

Reactie op de zienswijze

De formules zijn aan elkaar gelinkt. Formule 6 wordt samen bekeken met de in de consultatietekst eerdere formule 5 en latere formules 12, 13 en 14.

De index j slaat op een voorafgaand kalenderjaar, zoals de tekst bij formule 6: "voor een afgelopen jaar j".

Omdat gewerkt wordt met een inkomstenregulering met correctie voor inflatie, moeten de historische kapitaalkosten (de historische RAB per afgelopen jaar, maal de uniforme wacc voor de volgende reguleringsperiode zoals door de regulator bepaald) omgerekend worden naar hun actuele waarde m.b.v. de historische evolutie van de CPI, zoals verduidelijkt in het rekenvoorbeeld verder in par. 3.7.4.

Voor de berekening van de historische RAB-waarden wenst de VREG de werkwijze uit de vorige tariefmethode over te nemen (par. 3.3.2). De VREG overweegt daarbij dus rekening te houden met het netto-bedrijfskapitaal voor de berekening van de RAB maar wenst hierover eerst meer onderzoek te voeren (zienswijze nr. 60)¹⁹. De VREG wenst ook verder onderzoek uit te voeren over de verwerking van de meerwaarden en desinvesteringen in de RAB-waarde.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt en hoe het netto-bedrijfskapitaal kan opgenomen worden in de RAB.

4.4.4.4 Zienswijze 45.

Zienswijze	Er ontbreken keuzes m.b.t. de parameters voor de wacc.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx vraagt hoe de risicopremie wordt bepaald en hoe de bèta-factor wordt berekend. De bestaande tekst laat volgens Infracx niet toe om een inschatting van de billijke vergoeding te maken. Het is

¹⁹ Bijvoorbeeld de federale wetgeving vermeldt enkel de vergoeding voor de in de gereguleerde activa geïnvesteerde kapitalen (Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 9°; Wet betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen 12/4/65 Art. 15/5ter §5 9°).

volgens Infrac noodzakelijk dat de VREG met een concreet en realistisch voorbeeld aangeeft hoe zij hier te werk zal gaan. Infrac maakt bijgevolg een algemeen voorbehoud.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt dat de belanghebbende een concrete berekening en voorbeeld van rendementspercentage voor de wacc wenst te kennen. Gelet op de noodzaak tot transparantie en stabiliteit (consultatietekst par. 3.1.3 en 3.1.4), heeft de VREG in zijn consultatietekst (o.a. par. 3.4) reeds zo goed als mogelijk getracht weer te geven hoe de vermogenskostvergoeding kan worden berekend. De VREG gaf hierbij aan (consultatietekst par. 3.3.2) dat er nog verder onderzoek nodig is. Dit onderzoek moet nog uitgevoerd worden, zodat op de vragen nog niet kan geantwoord worden.

Het algemeen voorbehoud door de belanghebbende lijkt gebaseerd op de uiteindelijke grootte van de vermogenskostvergoeding. De vergoeding is volgens de VREG in de eerste plaats relevant voor de kapitaalverschaffers van de onderneming. De VREG ontving op de consultatietekst geen formele reactie vanwege gemeenten of provincies als bestaande aandeelhouders of banken. De belanghebbende vertegenwoordigt de onderneming die aan hen de vergoedingen uitbetaalt en verduidelijkt onvoldoende zijn algemeen voorbehoud hieromtrent.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.5 Zienswijze 46.

Zienswijze	Voor eigen vermogen: OLO op 20 jaar voor risicoloze belegging.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De keuze voor 10 jaar voor de OLO in de consultatietekst (par. 3.4) komt volgens Infrac niet overeen met de gemiddelde investeringsduur in de activa. Infrac verwijst naar de afschrijvingstermijnen die gaan tot 50 jaar. Infrac stelt voor om voor de rentevoet van een risicoloze belegging te kijken naar de OLO met resterende duurtijd van 20 jaar. Er kan volgens Infrac gewerkt worden met een meerjarengemiddelde om schommelingen en tariefschokken te voorkomen.

Reactie op de zienswijze

De bedoeling van het gebruik van de OLO in het CAPM is volgens de VREG niet zozeer om hiermee de gemiddelde levensduur van de activa te weerspiegelen maar om een aanneme te kunnen doen voor wat door investeerders wordt beschouwd als het rendement van een volledig risicoloze belegging (in het kader van het CAPM). Korte looptijden zijn misschien theoretisch hiervoor een betere weerspiegeling maar deze rentevoeten zijn onderhevig aan een grotere volatiliteit en bijgevolg minder geschikt. Bij OLO's met zeer lange looptijden treedt op de markten waarop ze verhandeld worden een rentepremie op omdat ze minder verhandelbaar zijn wat de waarde van de obligaties drukt. De rente voor OLO's op 20 jaar liggen volgens de normale yieldcurve hoger dan deze voor OLO's op 10 jaar, zodat de zienswijze neerkomt op een hogere vermogenskostvergoeding en een hoger distributienettarief voor de eindklanten. De VREG wenst dit met de nodige zorgvuldigheid te onderzoeken.

De VREG kan op dit ogenblik nog geen definitief standpunt innemen, ook niet over het voorstel van meerjarengemiddelde. Hij zal een keuze voor de looptijd voorstellen in de nog te maken studie over de wacc.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende de keuze van OLO kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.4.6 Zienswijze 47.

Zienswijze	Met toekomstige inschatting OLO voor k_{EV} werken?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, i.v.m. formule 9 in het consultatiedocument (berekening van de kapitaalvergoeding voor het door de regulator verondersteld aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen) of het niet logischer is de toekomstige inschatting van de OLO te gebruiken.

Reactie op de zienswijze

De belanghebbende motiveert niet waarom het volgens hem 'logischer' zou zijn om met een inschatting van de toekomstige OLO te werken.

De keuze voor een bepaalde rentevoet van een overheidsobligatie is een praktische aanname voor de weergave van wat de beleggers zouden beschouwen als de rente voor een risicoloze belegging, wat een theoretisch gegeven is binnen de formule van het CAPM.

Omdat in de tariefmethodologie wordt voorgesteld om deze waarde ook te gebruiken voor de bepaling van de rentelasten van het vreemd vermogen (in k_{VV} in par. 3.4 consultatiedocument), is het misschien niet aangewezen te werken met een toekomstige inschatting wanneer het grootste gewicht van de leningen die de distributienetbeheerders op de balans hebben zich bevindt op lange termijn, m.a.w. leningen die betrekking hebben op rentevoeten uit het verleden en niet in verband staan met rentevoeten voor de toekomst.

De VREG zal een definitieve conclusie vormen na afronding van de studie over de wacc.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende de keuze van OLO kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.4.7 Zienswijze 48.

Zienswijze	Aandeel eigen vermogen op totaal vermogen van 50% veronderstellen.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac stelt dat een huidige financiële crisis haar oorsprong kent in een schuldencrisis. De fundamentele hervorming van het economisch bestel is volgens de belanghebbende gebaseerd op een grondige beheersing van de schuld. Infrac vraagt een vergoeding voor eigen vermogen a rato van 50% van het totaal vermogen.

Reactie op de zienswijze

De VREG meent dat de veronderstelling in de voorgestelde tariefmethode van 40% eigen vermogen alvast beter aansluit bij de concrete aanpak uit het recente verleden, volgens de opgeheven tariefmethodologie in de tarieven-KB's van 2008. De maximale vergoeding voor de aandeelhouders werd toen beperkt tot 33%. Een aanname van 50% eigen vermogen kan volgens de VREG méér zijn dan vereist voor ondernemingen die een A-rating beogen. De VREG wenst nu echter geen definitieve conclusie te stellen en zal de zienswijze behandelen in zijn onderzoek over de wacc.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode nog niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende de verhouding eigen vermogen op totaal vermogen kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.4.8 Zienswijze 49.

Zienswijze	De RAB dekt slechts ca. 80% van het totaal vermogen.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac wijst er op dat in de voorgestelde tariefmethode de wacc wordt toegepast op de RAB en niet op het totaal balansvermogen. Infrac veronderstelt dat de RAB ca. 80 % van het totaal vermogen omvat, waardoor de vergoeding voor het eigen vermogen dan slechts geldt voor 32 % (= 40 % x 80 %) van het totaal vermogen.

Reactie op de zienswijze

De belanghebbende toont niet concreet aan dat de RAB nu 80% van het totaal vermogen is, maar de VREG acht het een realistische waarde.

Het gedeelte op de passiefzijde buiten de RAB (indien met het netto-bedrijfskapitaal) valt inderdaad buiten de basis voor de berekening van de vermogenskostenvergoeding. De aanpak in de voorgestelde tariefmethode is dus dat voor het vreemd vermogen op korte termijn (minder dan één jaar) geen kapitaalsvergoeding wordt voorzien. Dit vreemd vermogen op korte termijn omvat ook schulden zonder rentelasten waarvoor een kapitaalkostvergoeding niet nodig is. De VREG wenst de zienswijze wel verder te onderzoeken in de studie over de wacc.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende een kapitaalkost voor vermogen buiten de RAB kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.4.9 Zienswijze 50.

Zienswijze	Illiquiditeitspremie van 20% toepassen op CAPM.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx meent dat de toelichting betreffende de illiquiditeitspremie in de consultatietekst niet duidelijk en niet onderbouwd is. Infracx stelt dat op dit ogenblik al een illiquiditeitspremie geldt van 20 % en vraagt dat ze behouden blijft.

Studies tonen volgens de belanghebbende aan dat de illiquiditeitspremie varieert tussen 20 en 40%, met een studie van Bank De Groef die 30 % aangaf.

In het CAPM-model worden de risicopremies berekend vanuit waarnemingen van beursgenoteerde bedrijven. Studies tonen volgens de belanghebbende aan dat investeerders in niet-beursgenoteerde bedrijven een bijkomende marge vragen wegens de illiquiditeit van de aandelen. De illiquiditeitspremie (20 %) verdwijnt zodra de ondernemingen beursgenoteerd worden.

Reactie op de zienswijze

De vraag van Infracx komt neer op een hogere vermogenskostvergoeding en bijgevolg een hoger distributienettarief voor de eindklanten. Er wordt door de werkmaatschappij echter niet verantwoord waarom de hogere inkomsten noodzakelijk zijn en waarvoor ze door de distributienetbeheerders zullen worden aangewend (bv. investeringen, uitkering dividend,...). De ingeschatte vergoeding is vooral van belang voor de aandeelhouders en minder voor de belanghebbende zelf. De VREG ontving geen reactie van aandeelhouders op de consultatie.

De stelling van Infracx dat "op dit ogenblik" een illiquiditeitspremie van 20% geldt met de vraag dat ze "behouden blijft", is niet correct. De tarieven-KB's van 2008 zijn opgeheven. Ze kunnen niet als een indirecte of directe instructie tegenover de VREG gebruikt worden.

Infracx deelt niet mee op welk punt de consultatietekst onduidelijk of niet onderbouwd is, zodat de VREG geen mogelijkheid wordt geboden om specifiek te reageren.

De VREG werd in zijn visie omtrent de illiquiditeitspremie gesterkt door een door de VREG gevolgde opleiding betreffende de economische regulering²⁰.

Een illiquiditeitspremie van 20% toepassen betekent dat 20% méér vergoeding (als dividend) zou geëist worden dan wat men volgens de in de financiële wereld gebruikelijke CAPM formule zou berekenen voor het risico van de onderneming. De aandeelhouder zou meer dividend ontvangen dan in het economisch verkeer voor dergelijke ondernemingen gebruikelijk is. In het CAPM zijn er geen correcties voorzien voor parameters zoals verhandelbaarheid van de aandelen, al of niet aanwezigheid van een regulerend kader, enzovoort.

De illiquiditeitspremie wordt soms voorgesteld als een compensatie voor het verwacht verlies op de waarde van de aandelen wanneer de eerste aandeelhouder zijn aandelen verkoopt. Met de premie wil men dat de eerste aandeelhouder voor dit verondersteld toekomstig verlies bij de verkoop van zijn aandelen wordt gecompenseerd. Echter, die verkoop en de transactiewaarde zijn onzeker. De

²⁰ Utility Regulation Training Course, Marketforce Business Media Ltd, Londen.

illiquiditeitspremie kan er ook net voor zorgen dat de eerste aandeelhouder zijn aandelen niet wenst te verkopen, om te kunnen blijven genieten van een méér dan marktconform rendement op zijn investering en dit voor rekening van de distributienetgebruikers. Want zodra hij de aandelen verkoopt, zal hij nooit nog een gelijkaardige investering in de markt vinden die hem voor datzelfde risico een meer dan marktconform rendement oplevert. De invoering van een illiquiditeitspremie zou aan de eerste aandeelhouder dus een soort vrijgeleide geven om zijn aandelen onder hun waarde te verkopen. De VREG veronderstelt dat een verkoper de prijs wenst te ontvangen van de werkelijke waarde van een actief, tenzij hij om een of andere reden toch met minder tevreden zou zijn. Het is niet de taak van de regulator om over deze onzekere transacties vooraf willekeurige veronderstellingen (van "20%" tot 40%" premie in de zienswijze) aan te houden. Het is best mogelijk dat de aandelen in een Vlaamse distributienetbeheerder gegeerd zijn door bepaalde investeerders wegens o.a. het stabiele, monopolistische karakter van de activiteiten van elektriciteits- en aardgasdistributie, de garantie in de tariefmethodologie van inkomsten voor de vermogenskosten, de jaarlijkse correctie van de inkomsten op basis van inflatie en de aanwezigheid van overheden onder de aandeelhouders. Al deze factoren zorgen ervoor dat de aandelen door nieuwe investeerders als minder risicovol kunnen worden aangezien. Het leidt tot een tegenovergesteld effect waarbij de door de nieuwe aandeelhouder geëiste vergoeding lager zal liggen en hij bijgevolg bereid is de aandelen aan een hogere waarde te kopen. Deze tegengestelde veronderstellingen zijn echter ook geen onderdeel van het CAPM.

Het voorstel in de zienswijze dat de premie zou wegvallen zodra de aandelen beursgenoteerd zijn, beschouwt de VREG als onaantrekkelijk voor regulering wegens de onduidelijkheid, onvoorspelbaarheid en complexiteit die dit in de praktijk met zich zal meebrengen. De beursgang (voor zover wettelijk mogelijk) wordt dan ook een element van aanhoudende discussie tussen de aandeelhouders van de distributienetbeheerders, die erover beslissen, en de distributienetgebruikers, die de lasten dragen van het uitstel van de beursgang in de vorm van een verhoogd distributienettarief.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.10 Zienswijze 51.

Zienswijze	Financiële kosten behandelen als exogene kosten.
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac stelt dat het niet duidelijk is hoe de VREG de toekomstige evoluties in kapitaalmarkten kan voorspellen. Volgens Infrac laat de VREG de risico's van een mismatch tussen zijn voorspelling en de realiteit over aan de distributienetbeheerders.

Infrac stelt dat kapitaalkosten zeer sterk kunnen fluctueren en leningscontracten gaan over lange tot zeer lange periodes. Infrac stelt de vraag hoe de VREG één algemene gemiddelde vergoeding kan voorstellen die bruikbaar is voor alle netbeheerders en alle leningscontracten.

Infrac stelt dat de VREG het principe van "embedded cost" verlaat en dit zal aanzien worden als een meer risicovol regulatorisch kader met gevolgen voor de rating. De aanpak werkt volgens Infrac kostenverhogend en is tegengesteld aan de doelstelling om kosten te beperken.

Infrac dringt aan om de vergoeding van vreemd vermogen als exogeen te beschouwen en verwijst naar het volgens haar huidige systeem van de CREG. De regulator kan daarbij volgens de belanghebbende de marktconformiteit van leningen nagaan en eventueel eisen dat distributienetbeheerders een rating bekomen. Het regulatoir kader moet dit dan wel ondersteunen.

Eandis wijst er op dat de last voor de aandeelhouder is wanneer de ex-ante vastgestelde financiële lasten lager liggen dan de werkelijke en is veel meer voorstander van de vorige tariefmethodologie waarbij de financiële lasten op vreemd vermogen integraal in de distributienettarieven werden doorgerekend.

Reactie op de zienswijze

Het is onjuist te stellen dat de toekomstige evoluties in de kapitaalmarkten kunnen voorspeld worden. Bij een investeerder of een onderneming is er altijd een onzekerheid over het rendement van een investering op het moment dat men beslist tot de investering over te gaan, tenzij de investering volledig risicoloos zou zijn. Het door een belegger geëiste rendement staat daarbij in relatie tot het risico van de belegging (volgens de formule van het CAPM).

Bij een investering is er telkens een renterisico. Infrac kan de VREG niet verwijten dat ook de distributienetbeheerders met dit risico geconfronteerd worden. Indien de economische regulering alle risico's zou afdekken, zou de VREG de vermogenskost voor de distributienetbeheerder moeten gelijk zetten met deze van een risicoloze belegging. Dat wordt in de voorgestelde tariefmethode niet voorgesteld. De bèta-waarde in het CAPM is immers niet gelijk aan nul. De distributienetbeheerders zouden dit ook niet aanvaarden, gelet op de zienswijzen die ze in verband met de berekening van de wacc hebben ingediend. Zij aanvaarden dus ook een zeker risico.

Het effect van sterk fluctuerende kapitaalkosten hangt samen met de schommelingen van de marktrentes. Dit werkt dus in beide richtingen, aangezien rentes (en kosten) kunnen stijgen en dalen. Dit effect wordt in de voorgestelde tariefmethodologie op lange termijn geneutraliseerd door de periodieke herziening van de inkomsten per nieuwe reguleringsperiode. De nieuwe inkomsten voor de kapitaalkosten worden bepaald op basis van de hoogte en recente evolutie van het geïnvesteerde kapitaal en de wijze waarop de kapitaalvergoeding (berekening kost vreemd vermogen in de wacc) voor een distributienetbeheerder zal worden berekend.

De VREG is bereid te onderzoeken of rekening moet gehouden worden met niet alleen de huidige marktrentes (consultatiedocument par. 3.4 p. 15, k_w) maar ook met deze uit het recente verleden. De oude rentes kunnen de kost van de huidige langetermijnleningen van de distributienetbeheerders in de volgende reguleringsperiode misschien beter weerspiegelen. Het kan dan een combinatie worden van de verwachte rentevoeten in de komende reguleringsperiode en de rentevoeten in het recente verleden. Mogelijk biedt dit iets minder risico voor de distributienetbeheerder. Dit nieuw mechanisme kan op lange termijn de invloed van het renterisico milderden.

De distributienetbeheerder kan daarnaast zelf ook het renterisico trachten te reduceren door hiervoor een beroep te doen op producten zoals renteswaps. Hij heeft die vrijheid onder de voorgestelde tariefmethode, die hem moet stimuleren tot een optimaal financieel beleid.

De VREG wijst er tevens op dat in de voorgestelde tariefmethode in een lopende reguleringsperiode de jaarlijkse bijstelling van het inkomen op basis van de inflatie de renteschommelingen op de markt reeds voor een deel kan opvangen.

Het voorstel van Infrac en Eandis om financiële lasten als exogene kosten te behandelen komt neer op het behandelen van de financiële kosten op vreemd vermogen zoals onder een rendementsregulering en dat is wat de VREG niet wil (consultatiedocument par. 2.2.1). Het voorstel

van Infrac tot het aanvaarden of verwerpen van financiële kosten voor vreemd vermogen volgens een niet nader bepaald onderzoek door de regulator wat betreft hun marktconformiteit past in die aanpak volgens een rendementsregulering en negeert de bij de regulator aanwezige informatieachterstand (consultatietekst par. 3.1.2). Het is onduidelijk hoe een regulator hiermee zou kunnen omgaan, bijvoorbeeld wanneer twee distributienetbeheerders een gelijke obligatielening starten maar aan verschillende rentevoeten. Moet dan de onderneming met de hoogste rentevoet gestraft worden, of deze met de laagste bevoordeeld worden, of beide tegelijk? De aanpak creëert onzekerheid bij zowel investeerders als distributienetbeheerders. De VREG wenst een transparant²¹ en stabiel²² regulatorisch kader (consultatietekst par. 3.1.3 en 3.1.4).

Infrac en Eandis verwijzen naar de aanpak van de financiële kosten zoals in de tariefmethodologie volgens het opheffen tarieven-KB van 2008. Deze oude tariefmethodologie kan niet als een directe of indirecte instructie gehanteerd worden ten opzicht van de VREG. Het is niet 'het huidige systeem van de CREG' dat de VREG zou 'verlaten'.

De VREG is er niet van overtuigd dat de voorgestelde tariefmethode voor wat betreft de behandeling van de financiële kosten kostenverhogend werkt, zoals Infrac beweert. De VREG wenst de distributienetbeheerder te stimuleren om, gegeven de inkomsten, te zoeken naar een manier om de kapitaalkost van vreemd vermogen onder controle te houden, om dus zijn beste kapitaalstructuur en de beste wijze van financiering te vinden. De onderneming kan en zal dit onderzoeken wegens haar streven naar winstmaximalisatie. De VREG verwacht dat de ondernemingen die hierin succesrijk zijn, ook voor investeerders aantrekkelijk zullen zijn en als beloning goedkoper kapitaal zullen kunnen aantrekken en de mogelijkheid hebben aldus aan hun aandeelhouders een groter dividend uit te keren. De in de tariefmethodologie ingebouwde stimulans tot kostenefficiëntie is logisch. Indien men er algemeen van uit gaat dat investeerders risico-avers zijn, zullen ze bij voorkeur investeren in bedrijven met een lager risicoprofiel (bv. op basis van een kredietrating). Een voordeel van de voorgestelde tariefmethode is dan dat, terwijl ze de netbeheerders vrijheid biedt in hun werking, de ondernemingen ook voldoende aandacht zullen hebben voor hun risico's.

De VREG verwacht dat investeerders zullen begrijpen dat een regulator een economische regulering voorstelt in functie van de ondernemingen waarvoor de regulering geldt en met oog voor de belangen van de verschillende stakeholders. Distributienetbeheerders werken volgens een monopolistische natuur en hebben een prikkel tot kostenefficiëntie nodig²³. Een investeerder verwacht niet dat de ondernemingen volledig risicoloos zijn en de VREG beschouwt de netbeheerders ook niet als risicoloos in zijn berekening van de kapitaalkost (in het CAPM). Infrac mag de VREG niet als verantwoordelijke aanwijzen voor een verhoogd regulatorisch risico wegens het verschil met de oude tariefmethodologie. Het verhoogd regulatorisch risico was reeds een feit zodra de tarieven-KB's van 2008 begin 2012 werden opgeheven en dit in navolging van de derde Europese Energie Richtlijnen van 2009. De VREG heeft niet de intentie het regulatorisch risico te verhogen door bijvoorbeeld frequente of onverwachte wijzigingen aan te brengen in zijn economische regulering. De VREG wenst een stabiel regulatorisch kader (consultatiedocument par. 3.1.3).

De VREG verwijst ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 70.

Conclusie

²¹ De federale wetten bv. wet van 29/4/99 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt art. 12bis §5 5°, vragen dat de eventuele criteria voor de verwerping van bepaalde kosten transparant en niet-discriminerend zijn. Anderzijds stelt deze wet in art. 12bis §5 12° dat de aankopen van goederen en diensten die verricht worden met inachtneming van de wetgeving inzake overheidsopdrachten worden verondersteld te zijn verricht aan de marktprijs, desgevallend onder voorbehoud van de beoordelingsbevoegdheid van de commissie.

²² De federale wetten vragen dat de regulator een stabiele regulering bevordert (bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9).

²³ Stimulans tot efficiëntie is ook opgelegd in de Europese Energie Richtlijnen (bv. 2009/72/EG Art. 37 §8).

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze, met onderzoek naar het gebruik van ex-post rentes m.b.t. de vergoeding voor vreemd vermogen, kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.4.11 Zienswijze 52.

Zienswijze	Geen rekening gehouden met historische verschillen in de financiering.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat de voorgestelde tariefmethode geen rekening houdt met de historische verschillen in financiering tussen de distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze van Eandis sluit enigszins aan bij zienswijze 51.

De VREG veronderstelt dat met 'historische verschillen in de financiering' wordt bedoeld de verschillen in kapitaalstructuur tussen de distributienetbeheerders en hun verschillende rentelasten.

De zienswijze geeft niet aan hoe volgens de belanghebbende met de historische verschillen rekening kan gehouden worden in een tariefmethodologie. De VREG maakt daarom volgende denkoefening. Veronderstel dat de inkomsten van de distributienetbeheerders uit distributienettarieven zouden afgestemd worden op de historische verschillen in financiering tussen de distributienetbeheerders. De distributienetgebruikers zouden dan via de distributienettarieven ook betalen voor het risico waarmee de kapitaalmarkt hun distributienetbeheerder beoordeelt. Een distributienetbeheerder met een verhoogd risico betaalt relatief hogere rentes aan bv. banken. Hij hoeft dit risico echter niet te beheersen, omdat het wordt doorgegeven aan de eindklanten via verhoogde distributienettarieven. De VREG wenst op dit vlak een voor de distributienetbeheerders kostenefficiëntie bevorderende tariefmethodologie²⁴ (o.a. consultatiedocument par. 3.3.2). Deze zienswijze stuurt aan op een aanpak volgens een rendementsregulering en dat is wat de VREG niet wil (consultatiedocument par. 2.2.1).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.12 Zienswijze 53.

Zienswijze	Hogere risicopremie in wacc voor groter risico.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

²⁴ De regulator dient aan de distributienetbeheerder ook passende stimulansen te geven tot verbetering van de efficiëntie volgens de Europese Energie Richtlijnen (bv. 2009/72/EG Art. 37 §8).

Eandis meent dat er bijkomende prikkels nodig zijn om investeerders bereid te vinden om de financieringsbehoeften in te vullen. De tariefmethodologie brengt volgens Eandis een groter (in vergelijking met de opgeheven tariefmethodologie van de KB 2008, n.v.d.r.) risico voor de distributienetbeheerder met zich mee door het ex-ante karakter, het volumerisico en de niet-relevante niet-exogene kosten. Het regulatorisch risico wordt volgens de belanghebbende belangrijk en vraagt een grotere risicopremie.

Eandis vraagt dat, indien er geen ex-post nacalculatie gebeurt voor inflatie, dit risico dan vertaald wordt in een verhoogde risicopremie.

Eandis meent daarnaast dat voor projecten en innovatieve investeringen rond energietransitie, welke een groter technologisch risico met zich meebrengen, een stimulerend vergoedingsmechanisme nodig is zoals een wacc+.

Reactie op de zienswijze

De VREG wenst de zienswijze samen te zien met andere zienswijzen van de belanghebbende waarin hij, in tegengestelde zin, vraagt om bepaalde risico's voor de distributienetbeheerders af te bouwen. Wat betreft het ex-ante karakter miskent de belanghebbende de stabiele vorm van nacalculatie die is ingebouwd in de tariefmethode, waarbij de inkomsten in de volgende reguleringsperiode telkens gebaseerd worden op o.a. de hoogte en de evolutie van de kosten in de sector (zie ook zienswijze nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Wat betreft het volumerisico kan op termijn misschien overgegaan worden naar stabiele tariefdragers en eventueel in afwachting daarvan een overgangsregeling toegepast worden (zienswijze nr. 110). Wat betreft de niet-relevante niet-exogene kosten wenst de VREG een belangrijke tegemoetkoming te voorzien voor afboekingen van meerwaarden (zienswijze nr. 39) en voor bepaalde desinvesteringen voor verplichte vervangingsinvesteringen (zienswijze nr. 18). De VREG meent dat aldus het risico al kan worden gereduceerd.

De risicopremie kan belangrijk zijn voor de aandeelhouders van de distributienetbeheerders omdat zij de premie kunnen beoordelen als een maat voor het mogelijke latere dividend dat de distributienetbeheerder hen zal uitkeren. De VREG ontving vanwege aandeelhouders of banken geen formele opmerkingen tijdens de consultatie. De belanghebbende toont ook niet aan dat investeerders op basis van de voorgestelde tariefmethode minder geneigd zullen zijn om kapitaal ter beschikking te stellen.

De belanghebbende kan de vergoedingen die voorzien waren in de opgeheven tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's van 2008 niet als een directe of indirecte instructie ten opzichte van de VREG gebruiken. De VREG begrijpt wel dat de distributienetbeheerders de neiging hebben te vergelijken met het verleden.

Het door de belanghebbende vermeld regulatorisch risico kan omschreven worden als het risico dat een wijziging in de wetgeving of de regulering materiële impact heeft op de waarde van een aandeel, een bedrijf, een sector of een markt. Dergelijke wijziging door de overheid of de regulator kan de operationele kosten doen toenemen en bijgevolg de aantrekkelijkheid van een investering doen afnemen of een wijziging in de competitiviteit introduceren. Het regulatorisch risico hangt dus samen met de stabiliteit van de regulering, niet met de actuele vorm van de regulering. Pas als de regulator de tariefmethodologie regelmatig en onverwacht wijzigt, is er een verhoogd risico. Door de opheffing van de tariefmethodologie (de tarieven-KB's van 2008) en het ontbreken van een nieuwe, zou er nu een verhoogd risico kunnen zijn. Zodra de VREG start met een stabiele methode, wat zijn doel is (consultatiedocument par. 3.1.3), neemt dit risico af.

De stelling van Eandis dat een kapitaalverschaffer voor bepaalde investeringen in een onderneming een hogere vergoeding zou eisen en voor andere investeringen een lagere vergoeding, wordt door de belanghebbende niet verder onderbouwd. De VREG wijst erop dat volgens de financiële theorie van het CAPM een investeerder enkel rekening houdt met het systematisch risico van het bedrijf (theoretisch vertaald in de bèta-waarde) en niet met de beoordeling van het bedrijfsspecifieke, niet-systematische risico, welke de belegger door diversifiëring van zijn beleggingen kan neutraliseren. Eandis lijkt voor te stellen om van de aanpak volgens het CAPM af te wijken voor bepaalde activa.

Het wetgevend kader lijkt niet op een diversificatie binnen de kapitaalkostvergoeding aan te sturen. De Gaswet²⁵ vermeldt enkel dat "de normale vergoeding van de in de gereguleerde activa geïnvesteerde kapitalen de distributienetbeheerders moet toelaten om de investeringen te doen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun opdrachten". De distributienetbeheerders doen uiteraard geen investeringen met het geld van die 'normale vergoeding' omdat dat bedoeld is voor uitbetaling aan hun kapitaalverschaffers (aandeelhouders, banken, obligatiehouders, e.a.). De vergoeding helpt de netbeheerders wel om eigen en vreemd kapitaal aan te trekken en te behouden om de investeringen te kunnen doen. In het verleden van het regulatorisch kader was er bij weten van de VREG ook geen differentiatie tussen de kapitaalkostvergoeding naargelang de verscheidene investeringen die de distributienetbeheerders met het ter beschikking gestelde kapitaal realiseerden.

De voorgestelde tariefmethode bevat geen strikte ex-post nacalculatie voor inflatie maar de inkomsten worden binnen een lopende reguleringsperiode jaarlijks aangepast op basis van de inflatie. Ook voor de bepaling van de hoogte van de eerste nieuwe inkomsten in een nieuwe regulatorische periode worden de waarden geactualiseerd. De index voor inflatie loopt aldus aansluitend door zodat een ex-post correctie geen toegevoegde waarde zou hebben.

De VREG wenst nu niet verder in te gaan op opmerkingen m.b.t. de hoogte van de wacc. De hoogte van de wacc zal onderzocht en bepaald worden via een afzonderlijke studie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze over de hoogte van de wacc kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.

4.4.4.13 Zienswijze 54.

Zienswijze	De vergoeding voor de aandeelhouders kan sterk dalen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis heeft een eigen berekening uitgevoerd van de mogelijke kapitaalkost voor de aandeelhouders voor de activiteit elektriciteit waarbij o.a. gebruik gemaakt wordt van de waarden afgeleid uit de opgeheven tariefmethode (tarieven-KB's 2008) toegepast voor de parameters in de formule van het CAPM en de wacc in de voorgestelde tariefmethodologie. Er worden vier scenario's berekend, afhankelijk van het al dan niet in rekening brengen van het netto bedrijfskapitaal en het werken met een nominale of reële wacc en deze worden vergeleken met de opgeheven methode. De berekeningen zijn vertrouwelijk.

²⁵ Wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen 12/4/65 Art. 15/5ter §5 9°.

Eandis concludeert uit de berekeningen dat afhankelijk van het scenario de vergoeding voor de aandeelhouders sterk kan dalen in vergelijking met de vorige methode.

Reactie op de zienswijze

In de opgeheven tariefmethodologie van de tarieven-KB's 2008 werden de waarden van enkele van de parameters volgens de VREG zonder veel verantwoording vastgesteld. De VREG dient een tariefmethodologie op te maken die stabiel en transparant is (consultatiedocument par. 3.1.3 en 3.1.4). De VREG kan daarom de oude waarden niet zomaar overnemen, noch kunnen ze gebruikt worden als instructie tegenover de regulator.

De consultatietekst (par. 3.3.2) vermeldt dat voor de bepaling van de waarde van de wacc nog onderzoek nodig is. Elk commentaar door de VREG op een concrete poging tot vergelijking van wacc-waarden met de vorige methode is nu zinloos.

De VREG merkt op dat Eandis de voorgestelde tariefmethodologie in zijn berekeningen benadert als een cost-plus methode, er van uit gaand dat de winst strikt volgt uit de formules voor de kapitaalkostenvergoeding, wat een verkeerde weergave van zaken is. De VREG begrijpt dat de vermogenskostenvergoeding in de voorgestelde tariefmethode een indicatie van de winst kan zijn maar wijst er op dat de uiteindelijke winst zal worden bepaald als resultaat van de niet-exogene kosten en opbrengsten.

Het enige van de 4 scenario's van Eandis dat volgens de VREG lijkt aan te sluiten bij de voorgestelde tariefmethodologie is scenario 1, met een nominale wacc (zienswijze nr. 55) en met inbegrip van het netto-bedrijfskapitaal (met de nuancering geformuleerd in zienswijzen nr. 44 en 60). Scenario 1 heeft van de 4 berekende scenario's de hoogste kapitaalkostenvergoeding.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.14 Zienswijze 55.

Zienswijze	Werken met een nominale wacc.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt i.v.m. formule 7 in het consultatiedocument of een deflatie van de wacc nodig is. Eandis stelt dat er in de berekening van de kapitaalvergoeding moet gewerkt worden met een nominale wacc.

Reactie op de zienswijze

In het consultatiedocument werd de nominale wacc omgerekend naar een reële wacc (consultatiedocument formule 7 p. 13). Dit was een materiële fout en dient gecorrigeerd.

Conclusie

Voor de berekening van de vermogenskostenvergoeding dient gewerkt met een nominale wacc (aanpassing consultatiedocument formule 6 p. 13, schrapping consultatiedocument formule 7 p. 13).

4.4.4.15 Zienswijze 56.

Zienswijze	Indexeren van het inkomen dekt totale inflatierisico?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of en hoe de voorgestelde tariefmethode garandeert dat via het jaarlijks indexeren van het inkomen het totale inflatierisico gedekt wordt. Via de voorgestelde formules lijkt dit volgens Eandis niet het geval. Immers de nominale vergoeding moet worden toegepast op de RAB-waarde. In de methode wordt de RAB enkel volgens de reële WACC vergoed. Dit resultaat wordt daarna geïndexeerd bij de bepaling van het jaarlijks toegelaten inkomen, wat een totaal andere basis is. Dit leidt ertoe dat de billijke vergoeding niet vergoed wordt voor de inflatie.

Reactie op de zienswijze

Uit zienswijze nr. 55 van Eandis concludeerde de VREG dat er dient gerekend met een nominale wacc in de voorgestelde tariefmethode en niet met een reële wacc zoals werd voorgesteld in formule 7 van het consultatiedocument. Bijgevolg wordt voor de kapitaalkosten rekening gehouden met de verwachtingen wat betreft de inflatie door de investeerders zoals weerspiegeld in de markttrentes.

Het inflatierisico geldt voor iedereen in het financieel en economisch verkeer en de VREG meent te mogen verwachten dat de distributienetbeheerders voldoende professioneel bekwaam zijn om met dit risico om te gaan. Er kan niet van de VREG geëist worden dat de tariefmethodologie dit risico opheft en volledig bij de klanten legt. Het wegwerken van risico's past onder een rendementsregulering en dat wenst de VREG niet (consultatiedocument par. 2.2.1). Voor de risico's van de distributienetbeheerder wordt door de VREG in de voorgestelde tariefmethode in de kapitaalkost (via het CAPM) een gepaste vergoeding voorzien.

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode op voldoende wijze rekening houdt met inflatie. Bijvoorbeeld op exogene kosten heeft inflatie in principe geen invloed. Voor niet-exogene kosten wordt gekeken naar de hoogte en evolutie van de huidige waarde van deze kosten, dus met de invloed van inflatie in beschouwing genomen. Binnen een lopende reguleringsperiode is er een jaarlijkse update van inkomsten op basis van de recente inflatie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.16 Zienswijze 57.

Zienswijze	Welke incentive voor gemeente bij gelijke wacc?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt welke incentive er blijft voor de gemeente om zijn kapitaal in de distributienetbeheerder te laten als de wacc voor elke distributienetbeheerder dezelfde is.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze lijkt een bekommernis weer te geven vanuit de belanghebbende onderneming tot het behoud van de gemeente als aandeelhouder. Er wordt niet gemotiveerd waarom.

In het consultatiedocument wordt omtrent het aandeelhouderschap bij de distributienetbeheerders geen standpunt ingenomen. De VREG wenst een stabiele economische regulering die niet wijzigt naargelang de samenstelling van het aandeelhouderschap bij een gereguleerde onderneming.

De VREG ontving tijdens de consultatie geen formele opmerkingen van gemeenten als aandeelhouder van een distributienetbeheerder.

De zienswijze heeft betrekking op de handelingen van een gemeente als aandeelhouder van de distributienetbeheerder. Het is voor de VREG onmogelijk te voorspellen wat een andere partij concreet gaat doen.

De VREG kan slechts een antwoord geven vanuit een theoretische benadering om aan te geven dat er geen direct verband is tussen de wacc die een onderdeel vormt van een voorgestelde tariefmethode en het aandeelhouderschap. Een investeerder zal zijn beslissing om aandelen te kopen, te behouden of te verkopen baseren op o.a. het door hem geëist rendement van de belegging (in verhouding tot het risico), de grootte van de dividenden en hun verwachte evolutie in de tijd. De vraag is welke dividenden er in de toekomst kunnen worden verwacht met de door de VREG voorgestelde tariefmethode. Dit is onzeker, omdat de tariefmethodologie niet oplegt wat de dividenden zullen zijn. Het is geen rendementsregulering waar de grootte van de winst vooraf quasi gekend is. De dividenden zullen bepaald worden door de werking van de distributienetbeheerder, uit het resultaat tussen zijn niet-exogene kosten en opbrengsten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.17 Zienswijze 58.

Zienswijze	Wacc ex-post vastleggen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of de wacc dichter bij de realiteit kan vastgelegd worden of herrekend worden ex-post.

Reactie op de zienswijze

In principe weet een investeerder vooraf nooit met zekerheid wat het rendement van een investering zal zijn op het moment dat hij overgaat tot de investering, tenzij die investering volledig risicoloos is. Een investeerder aanvaardt dat risico wanneer hij aan een onderneming kapitaal ter beschikking stelt. Het is duidelijk dat de activiteiten van de distributienetbeheerders door de VREG in de voorgestelde tariefmethode niet als risicoloos worden gepercipieerd. Een ex-post herrekening van de wacc zou het risico doen dalen, omdat het inflatie- en renterisico kan opgevangen worden. Dit heeft dan een effect op de risicopremie van de distributienetbeheerder, die daalt wegens het verminderde risico. De VREG veronderstelt dat de belanghebbende er in deze zienswijze van uit gaat dat de risicopremie dezelfde zou blijven maar dat is niet realistisch. Er is een verband tussen risico en winstmarge.

De VREG ontving geen formele opmerkingen van aandeelhouders of verschaffers van vreemd vermogen op de consultatietekst.

In de voorgestelde tariefmethode wordt een wacc voorzien met daarin de ingeschatte marktconforme vergoedingen die de kapitaalverschaffers eisen voor een investering in de distributienetbeheerder. De wacc weerspiegelt dus de realiteit op het ogenblik dat hij wordt vastgesteld. Het is dan niet mogelijk om, zoals de zienswijze vraagt, de wacc 'nog dichter bij de realiteit' vast te leggen. Door het periodiek (per nieuwe reguleringsperiode) herzien van de wacc, worden de schommelingen in rentevoeten op lange termijn geneutraliseerd. De VREG overweegt daarbij om voor de kapitaalkost van vreemd vermogen ook te kijken naar de rentevoeten uit het verleden, die beter de bestaande leningslast van de distributienetbeheerders kunnen weerspiegelen (zienswijze nr. 51).

Een herrekening van de wacc ex-post impliceert praktisch het werken met saldi m.b.t. de voorziene en ondertussen geïndexeerde inkomsten in overeenstemming met het oorspronkelijke relatieve aandeel voor de kapitaalkosten op basis van de ex-ante wacc, daarbij eventueel rekening houdend met de overeenstemmende werkelijke jaarlijkse inkomsten t.o.v. de voorziene inkomsten (d.i. toegelaten inkomsten met ex-ante wacc). Deze saldi moeten dan gecombineerd worden met de nieuwe inkomsten voor kapitaalkosten met een wacc ex-ante voor de nieuwe reguleringsperiode. Het introduceert volgens de VREG een overdreven complexiteit van het vaststellen van de distributienettarieven en zou ingaan tegen het streven naar administratieve efficiëntie (consultatietekst par. 3.1.5). De VREG ziet onvoldoende meerwaarde in deze aanpak.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.18 Zienswijze 59.

Zienswijze	Nieuwe bèta zorgt voor enorme daling vergoeding eigen vermogen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis heeft een eigen berekening uitgevoerd met o.a. een scenario waarin gerekend wordt met een bètafactor van waarde 0,17. Dit zou leiden tot een aanzienlijk lagere risicopremie ten opzichte van de vroegere, opgeheven tariefmethodologie volgens KB 2008 met bètawarde 0,65.

In verband hiermee stelt Eandis ook dat de bèta op basis van historische inschattingen vastleggen een verkeerd beeld kan opleveren. Eandis verwijst daarbij naar de mogelijke invloed van het regulator kader van een bedrijf zoals transmissienetbeheerder Elia en zijn bèta waarde.

Reactie op de zienswijze

In het consultatiedocument (par. 3.4) wordt geen concrete bètawarde vermeld en ook geen praktische berekeningswijze voor deze bètafactor aangeboden. Het verder onderzoek over de bètawarde zal gebeuren in de studie van de wacc. De VREG kan nu nog niet reageren op concrete bètawarden.

Er wordt in de tariefmethodologie niet voorgesteld om te werken met historische inschattingen maar wel met historische waarnemingen voor de bèta. De VREG veronderstelt dat alleen door observatie van historische gegevens informatie over de bètawarde kan verzameld worden en dit volgens een transparant proces (o.a. consultatiedocument par. 3.1.3).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.19 Zienswijze 60.

Zienswijze	Netto-bedrijfskapitaal niet uitsluiten van vermogenskostenvergoeding.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Er moet volgens Eandis ook een kapitaalsvergoeding voorzien worden voor het netto bedrijfskapitaal op de balans van de distributienetbeheerder. Eandis vraagt of het netto bedrijfskapitaal in de RAB is opgenomen.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst in verband hiermee ook naar zienswijze nr. 44 aangebracht door Infrac.

De VREG verwacht dat er ook een kapitaalsvergoeding voorzien wordt voor het netto-bedrijfskapitaal. Dit staat niet expliciet in het consultatiedocument, eerder impliciet door de vermelding in het consultatiedocument par. 3.3.2 dat voor de bepaling van de grootte van de geïnvesteerde kapitalen de VREG wenst aan te sluiten bij de bestaande waarderingen via de Regulated Asset Base uit de vorige tariefmethode. De VREG wenst nu eerst meer in detail te onderzoeken hoe het netto-bedrijfskapitaal, zoals aanwezig op de balansen van de distributienetbeheerder op einde en begin van het boekjaar, kan meegenomen worden in de RAB²⁶.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe het netto-bedrijfskapitaal kan opgenomen worden in de RAB.

4.4.4.20 Zienswijze 61.

Zienswijze	Zal de RAB jaarlijks herrekend worden?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of de RAB jaarlijks herrekend wordt en dit m.b.t. de consultatietekst par. 3.4. Eandis vraagt of, zo ja, het jaarlijks toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder hieraan jaarlijks wordt aangepast, m.a.w. worden de distributienettarieven jaarlijks aangepast volgens de meest recente RAB?

Reactie op de zienswijze

²⁶ Bijvoorbeeld de federale wetgeving vermeldt enkel de vergoeding voor de in de gereguleerde activa geïnvesteerde kapitalen (Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 9°; Wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen 12/4/65 Art. 15/5ter §5 9°).

De VREG verwijst de belanghebbende naar de tariefmethode zoals in de consultatietekst uiteengezet. De toepassing van de tariefmethodologie (consultatiedocument o.a. par. 3.7.3) noodzaakt een berekening van de RAB per distributienetbeheerder per activiteit per kalenderjaar uit het recente verleden. Hierop wordt dan telkens, periodiek ter voorbereiding van de volgende reguleringsperiode, de wacc toegepast en de kapitaalkost wordt vervolgens geactualiseerd naar huidige waarde. Ze worden meegenomen in de berekening van het inkomen van de distributienetbeheerders in de volgende reguleringsperiode. Er is een vaststelling van dit inkomen onder de vorm van een nacalculatie in functie van o.a. de hoogte en de recente evolutie van de niet-exogene kosten per distributienetbeheerder. Binnen een lopende reguleringsperiode worden de inkomsten alleen aangepast o.b.v. de recente inflatie en is een jaarlijkse RAB berekening niet nodig.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.4.21 Zienswijze 62.

Zienswijze	Hoe worden verschillen in ex-ante en ex-post inflatie behandeld?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de verschillen tussen ex-ante en ex-post inflatie zullen behandeld worden en dit m.b.t. par. 3.4 (vermogenskostenvergoeding) in het consultatiedocument.

Reactie op de zienswijze

Par. 3.4 in het consultatiedocument handelt over de berekening van de vermogenskostenvergoeding.

Zoals vermeld als conclusie op zienswijze 55 wordt het in het consultatiedocument vermelde gebruik van de inflatie in de formule 7 geschrapt en wordt de kapitaalkost berekend m.b.v. een nominale wacc. De verwachtingen over de inflatie zitten vervat in de waarde van de nominale wacc, het nominale rendement dat een investeerder wenst voor het ter beschikking stellen van kapitaal aan de onderneming.

De VREG verwijst naar zijn reactie op de zienswijze 58 waarin de belanghebbende voorstelt het geheel van de wacc ex-post te herrekenen. Ook zienswijze nr. 56 handelt over het inflatierisico.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.5 M.b.t. de inflatie

4.4.5.1 Zienswijze 63.

Zienswijze	Voldoende tijd voorzien tussen de tariefbeslissing en de inwerkingtreding ervan.
Belanghebbenden	FEBEG, Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Volgens FEBEG werden in het verleden de nieuwe, goedgekeurde distributietarieven vaak bekend gemaakt na hun datum van inwerkingtreding. FEBEG stelt voor om nieuwe tarieven ten minste één maand vóór hun inwerkingtreding te publiceren. Hierbij vraagt FEBEG dat de netbeheerders deze nieuwe en goedgekeurde tarieven ook geautomatiseerd en gestandaardiseerd rechtstreeks aan de toegangshouders zouden communiceren.

Infrac suggereert de jaarlijkse update aan de inflatie vroeger dan in november door te voeren om de nettarieven voldoende tijdig aan de energieleveranciers over te maken.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt uit de zienswijzen van FEBEG en Infrac dat de toegangshouders tijdig de nieuwe, geplande distributietarieven willen kennen, volgens FEBEG ten minste één maand voor hun inwerkingtreding.

In de consultatietekst werd door de VREG voorgesteld om jaarlijks het inflatiecijfer beschikbaar in november te gebruiken voor de update van de distributietarieven, om ze daarna voor het einde van het jaar bekend te maken. Omdat de VREG aan de distributienetbeheerders de mogelijkheid wenst te bieden om op een verantwoorde wijze toch nog kleine aanpassingen aan de tarieven te laten aanbrengen²⁷, kan het, gelet op de vraag van FEBEG om toch minstens één maand voordien de tarieven te publiceren, een risico zijn om de tarieven pas op basis van de inflatie in november te willen vastleggen. De VREG stelt ook vast dat bijvoorbeeld in Nederland de toezichthouder ACM de CPI waarde van eind augustus hanteert om tegen begin december de tarieven te kunnen vaststellen. De toezichthouder adviseerde de VREG om de CPI niet te laat in het jaar te nemen.

Op de lange termijn maakt het in de voorgestelde tariefmethode niet uit welke CPI wordt gehanteerd, omdat deze over de jaren heen aansluitend doorwerkt.

Vanuit de noodzaak om de distributietarieven tijdig te kunnen publiceren zoals gevraagd door de belanghebbenden en het feit dat de keuze van maand voor de CPI niet doorslaggevend is, oordeelt de VREG dat het aangewezen is om een CPI te kiezen vroeger op het jaar, naar het voorbeeld van Nederland de CPI die gepubliceerd wordt einde augustus (CPI voor de maand augustus).

De zienswijze van FEBEG dat de netbeheerders de nieuwe tarieven geautomatiseerd en gestandaardiseerd rechtstreeks aan de toegangshouders zouden moeten communiceren, is op zich geen vraag tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethodologie.

Conclusie

De zienswijze wijzigt de consultatietekst op het punt van de te gebruiken CPI waarden. Er wordt gekozen om rekening te houden met de evolutie van de CPI waarde jaar op jaar einde augustus (i.p.v. waarde eind oktober die gekend is in november, consultatietekst par. 3.5). Dit geldt zowel voor het gebruik van de CPI in de berekening van de huidige waarde van de historische kosten in het kader van de berekening van de nieuwe inkomsten voor een volgende reguleringsperiode als in de jaarlijkse indexatie van de inkomsten binnen eenzelfde reguleringsperiode.

4.4.5.2 Zienswijze 64.

²⁷ Bijvoorbeeld de 4% afwijking op prijzen, p. 10 van het consultatiedocument.

Zienswijze	Wat is de procedure en de timing van de goedkeuring in november en december?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, wat de procedure en de timing van de goedkeuring in november of december is.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst hierbij naar zijn reactie op de vorige zienswijze nr. 63.

De VREG heeft nu nog geen zicht op de concrete procedure, bij gebrek aan uitgewerkt rapporteringsmodel.

De zienswijze bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.5.3 Zienswijze 65.

Zienswijze	Beter te werken met een gecombineerde index: loonindex en materialenindex.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac meent dat het beter is om te werken met een gecombineerde index van loon- en materialenindex, volgens een nog vast te leggen verhouding.

Reactie op de zienswijze

Het betreft een opmerking op het gebruik van de inflatie in de voorgestelde tariefmethode voor de inkomsten voor niet-exogene kosten.

De VREG meent dat de belanghebbende onvoldoende motiveert waarom de werkwijze met gecombineerde loon- en materialenindex 'beter' is.

De VREG veronderstelt dat de zienswijze werd ingegeven door het gebruik van een gelijkaardige gecombineerde index in de tariefmethodologie in de opgeheven tarieven-KB's van 2008, die niet als een instructie tegenover de VREG kan gebruikt worden. De indexering werd daarin gebruikt om een bepaald toegelaten budget voor een beperkt aantal kosten vast te stellen. De VREG ziet echter geen verband met de werkwijze in de door de VREG voorgestelde tariefmethode.

Volgens de VREG zou een alternatieve index geen verbetering zijn. Toezichthouders in andere landen gebruiken ook de CPI voor de berekening van de inflatie in hun economische regulering. De berekening en bekendmaking van de CPI valt buiten de invloedssfeer van regulator en distributienetbeheerders. Het gebruik van de CPI is volgens de VREG ook het beste compromis tussen enerzijds de eindklanten die via de distributienettarieven instaan voor de inkomsten en met deze

inflatie vertrouwd zijn en anderzijds de distributienetbeheerder die intern tijdelijk met andere prijschommelingen kan geconfronteerd worden op het niveau van zijn inputfactoren maar die zelf beter geplaatst is dan de eindklanten om met deze schommelingen om te gaan.

Een bijzondere index biedt volgens de VREG in de voorgestelde tariefmethode geen meerwaarde en kan zelfs onvoorspelbare effecten hebben indien er een hogere volatiliteit is op de prijzen van inputfactoren. De verminderde transparantie kan zelfs nadelig zijn voor een distributienetbeheerder door de perceptie van groter risico door zijn kapitaalverschaffers. Voor de distributienetgebruikers is er een verminderde zichtbaarheid op de toekomstige evolutie van de tarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.5.4 Zienswijze 66.

Zienswijze	Werken met de vooruitzichten voor de inflatie.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of het niet beter is om te werken met de vooruitzichten wat betreft de inflatie opgesteld door het Planbureau.

Reactie op de zienswijze

Door de wijze van formulering is het voor de VREG niet duidelijk of de zienswijze een concreet voorstel is tot toepassing van de vooruitzichten wat betreft de inflatie opgesteld door het Planbureau.

De VREG ziet niet in hoe het werken met voorspellingen beter kan zijn. In de voorgestelde tariefmethode wordt gewerkt met een jaarlijkse update van het inkomen (voor niet-exogene kosten) op basis van de waargenomen inflatie. Het is de meest praktische werkwijze waarbij jaar op jaar aansluitend met de werkelijke indexwaarde wordt doorgerekend. De VREG meent dat een werkwijze zoals in de zienswijze zou zorgen voor onnodige onzekerheid en praktische complexiteit in de tariefmethodologie, wat de VREG niet wenst (consultatietekst par. 3.1.3, 3.1.4 en 3.1.5).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.5.5 Zienswijze 67.

Zienswijze	Zijn alle evoluties van de kosten gedekt door de CPI index?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, of alle evoluties van de kosten zijn gedekt door de CPI index.

Reactie op de zienswijze

Er is in de voorgestelde tariefmethode een indexatie op basis van de CPI voor de berekening van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten. Het is niet de bedoeling van de VREG om met deze jaarlijkse indexatie vooraf aan de distributienetbeheerders te garanderen dat zij hiermee al hun kosten van dat jaar kunnen dekken. De belanghebbende stuurt met de vraag of alle kostenevoluties gedekt zijn, aan op een tariefmethodologie zoals in een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), wat de VREG helemaal niet wenst en ook niet voorstelt. De VREG verwacht dat de distributienetbeheerders voldoende professioneel zijn om met het algemene inflatierisico te kunnen omgaan. De VREG ziet de distributienetbeheerders ook niet als risicoloos in de berekening van de wacc in de voorgestelde tariefmethode.

Indien het gaat over de evolutie van de prijzen van de inputfactoren waarop de distributienetbeheerder een beroep doet (arbeid, machines,...), is het gebruik van de CPI, net als elke andere mogelijke index, een benadering voor de evolutie van deze prijzen. De VREG wenst geen gebruik te maken van andere prijzenindices op maat van de inputfactoren van de distributienetbeheerders omdat aldus de risico's wat betreft de prijzen van inputfactoren zouden worden afgewenteld op de distributienetgebruikers, die de prijzensvolatiliteit voor hun rekening moeten nemen (zie ook zienswijze nr. 65). Het is volgens de VREG aan de distributienetbeheerder om zijn inputfactoren optimaal te kiezen en aan te wenden. De tariefmethodologie stimuleert daarbij tot een duurzaam kostenefficiënt netbeheer. De VREG kiest, zoals ook door regulatoren in andere landen het geval is, voor de CPI voor het doorgeven van prijsvolatiliteit binnen een reguleringsperiode aan de eindklanten. De klanten zijn vertrouwd met de evolutie van de CPI en kunnen dan de aanpassingen van de distributienettarieven binnen een lopende reguleringsperiode beter beoordelen.

De zienswijze bevat geen voorstel tot concrete aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6 M.b.t. de exogene kosten

4.4.6.1 Zienswijze 68.

Zienswijze	De situatie van de opgebouwde saldi is onduidelijk.
Belanghebbenden	Essencia, Febeliec, Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Essencia en Febeliec merken op dat de situatie van de opgebouwde saldi ten gevolge van de opkoopplicht van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten onduidelijk is. De openbaredienstverplichtingen zijn nu opgenomen in de tarieven maar door de bevrozing van de tarieven kunnen deze in de huidige tariefperiode niet volledig worden doorgerekend. Het is volgens deze belanghebbenden echter niet door het doorschuiven van kosten dat er transparantie gecreëerd wordt of de noodzakelijke prikkels tot aanpassing van het beleid gegeven worden.

Eandis en Infrac vragen duidelijkheid over de verwerking van de saldi.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan enkel bevestigen dat de situatie m.b.t. de saldi nu onduidelijk is. De VREG is nog niet bevoegd om hierover een uitspraak te kunnen doen. De CREG is bevoegd voor de distributienettarieven tot 1 juli 2014 en kan tot dan alsnog een eventuele beslissing nemen.

De VREG verwijst hierbij ook naar zienswijze nr. 41.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.2 Zienswijze 69.

Zienswijze	Distributienetbeheerders hebben wel invloed op transmissietarieven.
Belanghebbende	Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Febeliec stelt dat de transmissietarieven op zich uiteraard wel exogene kosten vormen maar dat de distributienetbeheerders toch wel degelijk een invloed hebben op wat ze werkelijk betalen aan transmissienetbeheerder Elia en dit door een evenwichtig gebruik van hun aansluitingen op het transmissienet.

Reactie op de zienswijze

Een elektriciteitsdistributienetbeheerder kan een invloed hebben op de energiestromen op de koppelpunten van zijn elektriciteitsdistributienet met het transmissienet, waaruit een materieel effect volgt wat betreft het transmissienettarief dat hij aan Elia moet betalen. Volgens de VREG is dit relevant m.b.t. het technische kader, nl. de evenwichtige uitbating van de verbonden netten en dit onder de verantwoordelijkheid van de beide netbeheerders.

De VREG beschouwt de globaliteit van de transmissiekost als een kost die reeds gereguleerd is, waarvoor de CREG de tarieven heeft vastgesteld uitgaande van kosten en inkomsten voor Elia. De CREG vraagt daarbij niet dat de distributienetbeheerders deze kosten beïnvloeden. De VREG meent dan ook dat de mogelijke impact van de wijze van aansluiting en van de exploitatie van distributienetten op de kosten van het transmissienet niet in verhouding staat tot de impact die Elia zelf heeft op de transmissiekost en het toezicht daarop door de CREG. Voor de distributienetbeheerder zou een bevorderende regelgeving voor zijn transmissiekost een moeilijk haalbare opdracht kunnen vormen.

In zijn zienswijze erkent de belanghebbende ook dat de transmissiekost een exogene kost vormt.

In verband hiermee zal de VREG onderzoeken in welke mate het toezicht op de doorrekening van de transmissienettarieven onder zijn bevoegdheid m.b.t. de distributienettarieven zal vallen, en zo ja op welke wijze de doorrekening in de tariefstructuur moet worden opgenomen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal onderzoeken in welke mate het toezicht op de doorrekening van de transmissienettarieven onder zijn bevoegdheid m.b.t. de distributienettarieven zal vallen, en zo ja op welke wijze de doorrekening in de tariefstructuur moet worden opgenomen.

4.4.6.3 Zienswijze 70.

Zienswijze	Kapitaalkosten zijn exogene kosten.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Volgens Infracx hebben de distributienetbeheerders geen impact op de kapitaalkosten. De financieringskost hangt hoofdzakelijk af van de niet voorspelbare evolutie van de rentevoeten op de internationale kapitaalmarkt en is bijgevolg exogeen. Infracx stelt voor om de intrestlasten van leningen – zowel de toekomstige als de aangegane leningscontracten in het verleden - te beschouwen als exogene kosten.

Infracx stelt dat voor internationale investeerders het opnemen van alle verantwoorde financiële kosten in de tarieven een belangrijk argument is om goedkope financiering ter beschikking te stellen van de distributienetbeheerders. Infracx stelt dat de VREG dit verlaat en hierdoor de zekerheid vervalft voor de kapitaalverstrekker. Infracx deelt mee dat het risico toeneemt en de financieringskost zal verhogen wat volgens de belanghebbende ingaat tegen het streven naar lagere tarieven en efficiëntieverhoging.

De regulator kan de nodige controles uitvoeren om de marktconformiteit van rentelasten na te gaan. Dezelfde redenering kan volgens Infracx toegepast worden op de bepaling van de billijke vergoeding voor het eigen vermogen. De regulator dient volgens de belanghebbende vast te stellen wat een marktconforme en billijke vergoeding is rekening houdend met het monopolistisch karakter van de activiteit, maar de uitwerking ervan is onderhevig aan een niet voorspelbare evolutie van rentevoeten waarop de netbeheerders geen impact hebben.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze vraagt van de VREG een fundamentele wijziging in zijn visie m.b.t. de uitwerking van de economische regulering voor de distributienetbeheerders.

De kapitaalkosten omvatten de vergoeding voor eigen vermogen (aandeelhouders) en voor vreemd vermogen (banken). In de voorgestelde tariefmethode zijn deze kosten niet-exogeen. Er worden m.a.w. per reguleringsperiode inkomsten voorzien uit de distributienettarieven in functie van de hoogte en de evolutie van de werkelijke kapitaalkosten uit het recente verleden. Dit is een vorm van nacalculatie die schommelingen in kosten op termijn opvangt. De voorgestelde tariefmethode stimuleert de ondernemingen om op een duurzame en kostenefficiënte²⁸ wijze tewerk te gaan.

De distributienetbeheerder zal de inkomsten voor de kapitaalkosten voor het eigen vermogen gebruiken om aan zijn aandeelhouders dividenden uit te keren. Indien ze exogeen zouden zijn, kan de distributienetbeheerder de uit te keren bedragen rechtstreeks innen van de distributienetgebruikers. Dividenden zijn een vorm van winstuitkering. De belanghebbende vraagt dus de winst vooraf vast te stellen en door te rekenen aan de klanten. Op die manier komt men terecht in de werkwijze volgens een rendementsregulering of een hybride vorm van regulering (consultatiedocument par. 2.2.1 en par. 2.2.3) en dat wil de VREG niet.

De kapitaalkosten voor vreemd vermogen worden o.a. bepaald door de rentevoeten maar ook door bijvoorbeeld het kapitaal dat nog moet afgelost worden en de looptijd van de leningen. Indien deze kapitaalkosten als exogeen worden beschouwd, zijn ze integraal voor rekening van de eindklanten. Er is geen stimulans voor de onderneming voor een gezond financieel management. Een onderneming

²⁸ De Europese Energie Richtlijn vraagt dat de regulator de distributienetbeheerders passende stimulansen geeft tot verbetering van de efficiëntie (bv. 2009/72/EG Art. 37 §8).

kan te veel en te dure leningen aangaan zonder hiervoor verantwoording te moeten afleggen. Het voorstel van de belanghebbende om enkel de verantwoorde financiële kosten op te nemen in de tarieven volgens controles door de VREG op hun marktconformiteit, veronderstelt dat de VREG de niet-verantwoorde of niet-marktconforme kapitaalkosten kan identificeren en verwerpen. Deze aanpak is ook zoals in een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), waarbij de regulator, die kampt met een informatieachterstand ten opzichte van de gereguleerde ondernemingen, gevraagd wordt in te dringen in de werking van de distributienetbeheerder en de kapitaalmarkten waarop hij een beroep doet. De VREG meent dat dit niet realistisch en transparant²⁹ is en wenst dit niet (zie ook consultatiedocument par. 3.1.2 en 3.1.4). Dit leidt niet tot een stabiel regulatorisch kader (consultatiedocument par. 3.1.3)³⁰. De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 51.

Infrac stelt dat de VREG het opnemen van de werkelijke financiële kosten voor vreemd vermogen in de tarieven 'verlaat'. Deze uitdrukking is volgens de VREG ingegeven vanuit de werkwijze in de voorgaande, tarifaire methode volgens de tarieven-KB's van 2008. Deze KB's zijn opgeheven zodat er nu geen sprake is van een huidige tariefmethodologie die verlaten wordt. De oude tariefmethodologie kan niet als een instructie tegenover de VREG gebruikt worden.

Het renterisico is een gegeven in de financiële wereld. De VREG beschouwt in zijn voorgestelde tariefmethode de distributienetbeheerders niet als risicoloze ondernemingen. In de formule van het CAPM is de bèta-waarde niet gelijk aan nul.

Infrac stelt dat de voorgestelde werkwijze zou ingaan tegen het streven naar lagere distributienettarieven. De door de VREG voorgestelde tariefmethode streeft naar het stimuleren van duurzame kostenefficiëntie bij de distributienetbeheerders, waaruit kostenbesparingen kunnen volgen of bepaalde kostenstijgingen kunnen vermeden worden. De consultatietekst bevat geen oordeel over de huidige werking van de distributienetbeheerders.

Infrac meent in zijn zienswijze aan te geven te weten hoe derden, nl. kapitaalverschaffers, zullen reageren op de voorgestelde tariefmethode. Dit is niet overtuigend. De VREG ontving geen formele reactie op zijn consultatie van aandeelhouders of banken.

De VREG wenst ten slotte de zogezegd gunstige invloed van het terugbetalingsmechanisme voor leningen in de vorige tariefmethodologie (tarieven KB 2008) te nuanceren. Een investeerder wenst niet alleen de zekerheid dat hem de rentelasten worden betaald maar ook dat hij zijn uitgeleend kapitaal over de volledige looptijd van de lening volgens afspraak volledig en tijdig terugziet. Er is echter nooit een perfecte match tussen de kosten voor afschrijvingen, die zorgden voor inkomsten uit distributienettarieven, en de kapitaalaflossingen. Indien de kapitaalverschaffers absoluut overtuigd waren dat de distributienetbeheerders de leningen integraal en tijdig gingen terugbetalen, dat er m.a.w. geen enkel risico was, zouden zij hun leningen aan de netbeheerders beschouwd hebben als risicoloze investeringen. Nochtans eisten de investeerders een premie. Zelfs in de tariefmethodologie werd voor vreemd vermogen een premie van 70 basispunten voorzien bovenop de OLO-rente. Zowel investeerders als de toezichhoudende overheid erkenden dat er een risico was. Investeerders konden in theorie het "embedded" karakter van de rentelasten, waarbij ze finaal nooit voor rekening van de onderneming zijn maar van haar klanten, misbruiken om hogere rentevoeten te vragen zonder dat dit de relatie met hun klant (de onderneming) zou schaden. Andere investeerders konden, met dit in gedachte, mogelijk gehinderd worden in hun poging om uit de interpretatie van de rentevoeten van

²⁹ Federale wetgeving zoals wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 vraagt in art. 12bis §5 5° de eventuele criteria voor de verwerping van bepaalde kosten zijn niet-discriminerend en transparant en stelt anderzijds in art. 12bis §5 12° dat de aankopen van goederen en diensten die verricht worden met inachtneming van de wetgeving inzake overheidsopdrachten worden verondersteld te zijn verricht aan de marktprijs, desgevallend onder voorbehoud van de beoordelingsbevoegdheid van de commissie.

³⁰ Federale wetgeving vraagt ook dat de regulator een stabiele regulering bevordert (bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9).

de leningen van de distributienetbeheerder het risico van de onderneming in te schatten. De kapitaalverschaffers begrepen vermoedelijk ook dat de regulering aan de distributienetbeheerders geen sterke prikkels gaf tot efficiëntie wat een nefaste invloed kon hebben op de beheersing van hun risico's.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.4 Zienswijze 71.

Zienswijze	Kosten van netverliezen en reconciliatie zijn exogene kosten.
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden vragen om de energieaankopen ter compensatie van netverliezen en de financiële reconciliatie als exogene kosten te beschouwen. In het marktmodel is vastgelegd dat de netverliezen voor rekening van de distributienetbeheerder zijn. De netbeheerder heeft volgens de belanghebbenden geen impact op de hoeveelheid aan te kopen elektriciteit en de prijs ervan. De praktijk toont volgens Infrac en Eandis aan dat de elektriciteitsprijs van jaar tot jaar zeer sterk kan schommelen. Netbeheerders dienen de wet op de overheidsopdrachten te volgen.

Reactie op de zienswijze

Wat betreft de netverliezen en de financiële reconciliatie, meent de VREG dat de distributienetbeheerder het best geplaatst is, met zijn expertise over zijn distributienet, om deze verliezen en kosten te identificeren en er tegen op te treden. De VREG meent dat de distributienetbeheerders gestimuleerd moeten worden om de kosten van het verlies aan elektriciteit en aardgas in hun netten onder controle te houden en hierbij op een duurzame en kostenefficiënte manier tewerk te gaan³¹. De kosten kunnen m.a.w. onderworpen worden aan een bevorderende regulering. De aangebrachte zienswijze komt daarentegen neer op het aanvaarden van deze verliezen voor rekening van de eindklanten, die er echter geen invloed op hebben.

De VREG is er bovendien van overtuigd dat, voor de aankoop van de energie als compensatie voor de netverliezen, dit een kostenpost is waarbij de netbeheerder zowel het inkoopvolume (activakeuze) als de inkoopprijs (inkoopstrategie en inkoopmoment) zeer goed kan beïnvloeden. Het heeft zin hiervoor een bevorderende regulering toe te passen. Het zou onjuist zijn deze individuele acties van een netbeheerder te beschouwen als exogeen.

De voorgestelde tariefmethode biedt daarnaast voor de niet-exogene kosten een vorm van periodieke nacalculatie per reguleringsperiode op basis van de recentste kostenontwikkelingen, waarbij effecten van prijsschommelingen op termijn kunnen worden geneutraliseerd.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

³¹ Europese Energie Richtlijn bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

4.4.6.5 Zienswijze 72.

Zienswijze	De kosten van het solidariseringsmechanisme zijn exogene kosten.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt dat ook de opbrengsten en de kosten van het solidariseringsmechanisme inzake groenestroom- en warmtekrachtcertificaten exogeen zijn.

Reactie op de zienswijze

Het is volgens de VREG logisch dat ook de kosten en opbrengsten die volgen uit de toepassing van het wettelijk opgelegde solidariseringsmechanisme inzake de exogene kosten voor groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, als exogeen worden beschouwd. De distributienetbeheerder heeft hier in principe geen invloed op. Dit was nog niet opgenomen in de consultatietekst.

Conclusie

In de voorgestelde tariefmethode worden de kosten en opbrengsten uit het solidariseringsmechanisme inzake groenestroom- en warmtekrachtcertificaten als exogeen beschouwd.

4.4.6.6 Zienswijze 73.

Zienswijze	Kosten voor de financiering van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten zijn exogene kosten.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx meldt dat door het onevenwicht in vraag en aanbod van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten de netbeheerders verplicht worden tot een belangrijke voorfinanciering van deze certificaten. Ingevolge geografische omstandigheden (landelijk versus stedelijk, gebieden met concentratie van tuinders, ...) ontstaan volgens de belanghebbende ook belangrijke verschillen tussen de netbeheerders in hun voorraad certificaten en is dit een bijkomend argument om de financiering ervan als exogeen te beschouwen.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de verkoop van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten door de distributienetbeheerders in het verleden regelmatig moeilijk of onmogelijk was. De distributienetbeheerders werden aldus geconfronteerd met een aangroei in voorraad certificaten. Ondertussen werden beslissingen genomen door de Vlaamse Overheid die er normaal zullen toe leiden dat de verkoop van de certificaten in de toekomst vlotter loopt en waarbij de kost van de voorfinanciering wordt beperkt³². De voorfinanciering waarvan sprake door de belanghebbende zou dan afnemen.

³² O.a. Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de banking van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten door de netbeheerders

Een bijkomend probleem was ook dat de distributienettarieven onder de tarieven KB's van 2008 in principe voor vier jaar (2009-2012) vast lagen. De kosten van de certificaten konden niet snel in de distributienettarieven worden doorgerekend. De distributienetbeheerders hebben hierdoor tekorten opgebouwd wat zorgde voor een grotere prefinanciering. In de voorgestelde tariefmethode worden de kosten van certificaten als exogene kosten behandeld en kan het overeenstemmende tarief jaarlijks worden bijgestuurd indien nodig. De noodzaak van prefinanciering zou moeten afnemen.

De VREG concludeert dat de zienswijze vooral werd ingegeven vanuit ervaringen uit het verleden, en de evolutie in de toekomst anders kan zijn.

Een belangrijk probleem ziet de VREG in het ontbreken van een duidelijk verband tussen een concrete financiering in een onderneming en de activa of kosten waarvoor de onderneming de middelen van die financiering heeft gebruikt. De belanghebbende brengt in zijn zienswijze ook niet aan hoe dit concreet zou kunnen gedaan worden. Het is volgens de VREG echter niet realistisch exact te kunnen zeggen van welke leningen welk bedrag werd gebruik ter prefinanciering van de aankoop van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten. Een gedetailleerde analyse van alle kasbewegingen, met ontvangsten, uitgaven, ontleningen en deposito's, met rentelasten en –ontvangsten, kan in theorie een antwoord geven maar zou een administratief zeer zware en complexe procedure zijn voor zowel netbeheerder als regulator en niet in verhouding staan tot de meerwaarde die dit kan bieden. Het alternatief is een meer globale en onzekere aanpak, wat dan weer niet past in de visie van de VREG met een tariefmethodologie die voorspelbaar, transparant³³ en stabiel³⁴ is (consultatiedocument par. 3.1.3 en 3.1.4).

De VREG verwijst de belanghebbende naar de berekening van de vermogenskostenvergoeding zoals voorgesteld in de tariefmethodologie in de consultatietekst. Daarin wordt een kapitaalkostvergoeding voorzien voor de rentelasten van het vreemd vermogen in de onderneming. De distributienetbeheerder heeft al de mogelijkheid een gepaste vergoeding te ontvangen voor de voorfinanciering.

De VREG maakt ook de bedenking dat de zienswijze geen andere exogene kosten vermeld. In dezelfde logica zou een distributienetbeheerder bijvoorbeeld ook de voorfinanciering voor de betaling van de facturen van de leveranciers voor de levering van de gratis stroom hierbij kunnen betrekken. De VREG meent dan dat de correcte uitvoering van de zienswijze niet haalbaar en niet realistisch is.

De distributienetbeheerder heeft zelf ook invloed op de rentelasten van de (voor)financiering. De VREG verwijst hiervoor naar zijn reacties op zienswijzen nr. 51 en 70. De zienswijze past op dit punt niet in de visie die de VREG heeft over exogene kosten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.7 Zienswijze 74.

Zienswijze	Overige kosten openbardienstverplichtingen ook exogene kosten.
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

³³ De federale wetten bv. wet van 29/4/99 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt art. 12bis §5 5°, vragen dat de eventuele criteria voor de verwerping van bepaalde kosten transparant en niet-discriminerend zijn.

³⁴ Federale wetgeving vraagt ook dat de regulator een stabiele regulering bevordert (bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9).

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac stelt voor dat de administratie- en exploitatiekosten die het rechtstreekse gevolg zijn van exogene factoren, ook exogeen zijn, meer bepaald de kosten in verband met de diensten voor openbardienstverplichtingen:

- Het beheer van de certificaten wordt grotendeels overgeheveld van de VREG naar de netbeheerders. Deze overdracht veroorzaakt stijgende administratieve kosten. Uiteraard kan de regulator volgens Infrac een toetsing doen over de redelijkheid van deze exogene kosten en/of hiervoor bepaalde regels vastleggen.
- Het plaatsen van budgetmeters, het toestaan van afbetalingsplannen, het debiteurenrisico volgens door de overheid opgelegde regels is volgens Infrac exogeen, inclusief de administratie en de operaties die hiermee gepaard gaan.
- Het controleren van REG-premies volgens de voorwaarden opgelegd door VEA is volgens Infrac exogeen.

Analoog vraagt Eandis dat de kosten verbonden met de uitvoering van de verplichting betreffende REG-premies en de certificaten en het beheer van de sociale klanten, exogeen zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG behandelt in de voorgestelde tariefmethode de kosten van de gereguleerde activiteiten van distributienetbeheerders waarop een bevorderende regulering kan toegepast worden, als niet-exogeen. De kosten van de activiteiten die in verband staan met de exogene kosten, worden beschouwd als niet-exogeen omdat ze kunnen onderworpen worden aan een prikkel voor kostenefficiënt beheer³⁵.

De vraag om de kosten als exogeen te erkennen komt neer op de vraag om de kosten integraal voor rekening van de eindklanten door te rekenen in distributienettarieven. Er is dan een behandeling van deze kosten nodig zoals in een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1). De VREG moet daarbij indringen in de werking van de distributienetbeheerder en oordelen of bepaalde kosten al of niet redelijk en efficiënt zijn. Gezien de informatieachterstand van de regulator ten opzichte van de gereguleerde ondernemingen (consultatiedocument par. 3.1.2) is dit geen realistische benadering. De VREG weet niet hoeveel de efficiënte kosten zouden bedragen. Bovendien bestaat, door het betrekken van deze werkingskosten in de exogene kosten, het gevaar dat de distributienetbeheerders ook andere kosten, die niet in verband staan met openbardienstverplichtingen, als exogeen rapporteren. Dit veroorzaakt een daling van hun niet-exogene kosten en is voor een distributienetbeheerder financieel interessant binnen de voorgestelde tariefmethode omdat het een extra winst genereert. M.a.w. de voorgestelde zienswijze vraagt dan een verscherpt toezicht op de rapportering en de boeking van kosten, m.a.w. een hogere administratieve last voor zowel de onderneming als de overheid. Het komt dan ook neer op een verlies aan administratieve efficiëntie (consultatiedocument par. 3.1.5).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

De VREG wenst exogene kosten als volgt te definiëren:

Een exogene kost is een kost

- die elke distributienetbeheerder ten laste moet nemen binnen een door de hogere overheid uitgewerkt wettelijk of decretaal kader,

³⁵ Europese Energie Richtlijn bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

- waarbij de distributienetbeheerder de kost op generlei wijze kon vermijden of beïnvloeden
- en waarop geen bevorderende regulering kan toegepast worden.

4.4.6.8 Zienswijze 75.

Zienswijze	Kosten aankoop energie voor sociale klanten zijn exogeen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De aankoop van energie voor sociale klanten is onderworpen aan de wet op de openbare aanbesteding. Eandis vraagt waartoe deze kosten behoren.

Reactie op de zienswijze

Dit gaat over leveringen van elektriciteit en aardgas door de distributienetbeheerder aan eigen klanten, die niet-beschermd (door de commerciële leverancier gedropt) of beschermd zijn (residentiële afnemers met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie die genieten van de sociale maximumprijs, het specifiek sociaal tarief). De energieprijzen voor deze twee groepen van klanten worden door de CREG periodiek vastgesteld.

Voor niet-beschermd, gedropte klanten nam de CREG in 2013 de recentste beslissingen³⁶ wat betreft de berekeningswijze van de totaalprijzen voor elektriciteit en aardgas. In deze beslissingen wordt bevestigd dat de distributienetbeheerders al hun bevoorradingskosten voor de gedropte klanten met de totaalprijzen kunnen dekken. Er is bovendien bij elektriciteit en aardgas een mechanisme ingebouwd, bij Ministerieel Besluit sinds resp. 2004 en 2005, waarbij een vergelijking met de gemiddelde energieprijzen van de commerciële leveranciers bepaalt of de distributienetbeheerder een marge bovenop zijn aankoopprijs kan toevoegen. Dit sluit aan bij de stimulans tot duurzaam kostenefficiënt beheer door de distributienetbeheerder die de voorgestelde tariefmethode vooropstelt en ondersteunt het voorstel van de VREG om deze kosten niet als exogeen te beschouwen.

Er is één sociale maximumprijs voor beschermd klanten die door alle leveranciers en alle distributienetbeheerders als sociale leverancier wordt toegepast. De prijs wordt twee maal per jaar berekend en gepubliceerd door de CREG op basis van de laagste commerciële tarieven op de markt van de leveranciers van elektriciteit en aardgas. De wijze van vaststelling van de prijs is bepaald door wetgeving³⁷. Het KB³⁸ van 29 maart 2012 bepaalt de grootte van de kost voor de distributienetbeheerder van de toepassing van dit tarief (nl. het verschil tussen de referentieprijzen en het sociaal tarief) en hoe hij deze kost kan terugvorderen bij de CREG. Voordien werd de grootte van de kost bepaald door het KB³⁹ van 21 januari 2004 (nl. het verschil tussen de normale marktprijs en het sociaal tarief plus administratiekosten veroorzaakt door de toepassing van de sociale

³⁶ Zie o.a. <http://www.creg.info/pdf/Beslissingen/B1239NL.pdf> en <http://www.creg.info/pdf/Beslissingen/B1240NL.pdf>

³⁷ Ministerieel besluit van 30 maart 2007 tot vaststelling van de sociale maximumprijzen van elektriciteit en het Ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermd residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie.

³⁸ Koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

³⁹ Koninklijk besluit van 21 januari 2004 tot vaststelling van de nadere regels voor de compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de elektriciteitsmarkt en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

maximumprijzen) met eveneens terugvordering van deze kost bij de CREG. De VREG concludeert enerzijds dat de grootte van de kost voor de distributienetbeheerders van de toepassing van de sociale maximumprijs steeds wettelijk is vastgesteld en anderzijds dat ze deze kost integraal kunnen terugvorderen bij de CREG.

De VREG concludeert uit de wettelijk voorziene mechanismen dat de recuperatie van de aankoopkosten voor energie voor de beide tarieven door de distributienetbeheerder, uit de verkoop van de energie en de vorderingen bij de CREG, reeds volledig kostendekkend is of zou moeten zijn. Wat overblijft is het algemene incassorisico, dat facturen door de afnemers niet betaald worden en aldus de overige kosten toch niet gedekt worden. De kosten voor dubieuze debiteuren zijn relevante operationele kosten die vallen onder de bevorderende tariefmethodologie voor de bepaling van de inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode. De distributienetbeheerder wordt daarbij geprikkeld om deze kosten te beperken. Ook dit dient in de voorgestelde tariefmethode niet te veranderen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.9 Zienswijze 76.

Zienswijze	Stranded costs inzake pensioenvoorzieningen zijn exogeen.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx wenst de verderzetting van de huidige toepassing, goedgekeurd door de CREG en beschreven in de energiewet (art. 12bis §5-13). De jaarlijkse pensioendotaties dienen ter financiering van het statutair pensioen van het vast benoemd personeel. De pensioenreglementen dateren van voor de start van de liberalisering. Infracx vraagt aan de VREG bevestiging dat deze dotaties relevante exogene kosten zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG zal de zienswijze onderzoeken in overleg met de CREG en met respect voor het richtsnoer 12°, vermeld in Art.12bis, §5 van de federale Elektriciteitswet⁴⁰. De VREG heeft de intentie om de eventuele afspraken hieromtrent met de CREG te respecteren.

Conclusie

De VREG zal onderzoeken, o.a. in overleg met de CREG, wat de afspraken zijn betreffende de regels voor de integratie en controle van de gestrande kosten m.b.t. de distributienettarieven.

4.4.6.10 Zienswijze 77.

Zienswijze	Regulatoir actief/passief verrekenen in de toekomstige tarieven.
Belanghebbende	Infracx

⁴⁰ Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac vraagt de bevestiging dat het regulatorisch actief/passief zal worden verrekend in de distributienettarieven.

Reactie op de zienswijze

Het regulatorisch actief is volgens de VREG de saldi ten gevolge van overdrachten van kosten van resultatenrekening naar balans die zich op de balans in de overlopende rekeningen bevinden. Deze wijze van boeking werd ingegeven door de ondertussen opgeheven tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's van 2008. De zienswijze heeft dus betrekking op de wijze van verwerking van de saldi, net als zienswijzen nr. 41 en 68.

De VREG kan hierover geen uitspraak doen omdat hij nog geen tariefbevoegdheid bezit.

Aan de tariefmethode zelf wordt hiervoor geen aanpassing gevraagd.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.11 Zienswijze 78.

Zienswijze	Nieuwe activiteiten zijn exogene kosten, na risico-evaluatie eventueel niet-exogeen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat een belangrijk risico in het voorstel van de VREG ligt in het ex-ante karakter van de methodologie en het gebrek aan ex-post nacalculatie. Eandis pleit ervoor dat er ruimte gelaten wordt voor nieuwe, mogelijks onvoorspelbare elementen in de berekening van het toegelaten inkomen. Eandis meent dat het risico van voorspelbare en onvoorspelbare elementen volledig ten laste van de netbeheerder en zijn aandeelhouders wordt gelegd.

Eandis stelt dat er geen duidelijkheid is over de verwerking van de kosten van nieuwe activiteiten. Eandis vermeldt o.a. de implementatie van de Europese energie-efficiëntierichtlijn, effecten van beleidskeuzes door de Vlaamse regering, van een nieuwe AREI, van nieuwe regelgeving, van integratie van biomethaan, van realisatie MIG6, van projecten met een grote maatschappelijke impact.

Eandis stelt voor om nieuwe en uitzonderlijke omstandigheden exogeen door te rekenen binnen een lopende reguleringsperiode door middel van ogenblikkelijke nacalculatie. In de volgende reguleringsperiode worden de kosten na een risico-evaluatie opgenomen in de berekening van het plafond.

Reactie op de zienswijze

De indeling tussen exogene en niet-exogene kosten is gebaseerd op het feit of de distributienetbeheerder werkelijk invloed kan uitoefenen op de kosten. In geval van nieuwe activiteiten m.b.t. het netbeheer waarop de distributienettarieven van toepassing zijn, mag verondersteld worden dat de distributienetbeheerder zelf zal kunnen beslissen op welke wijze hij deze

taken wil vervullen, m.a.w. welke kosten hij zal maken. De VREG verwacht dat de kosten dan als niet-exogeen zullen beschouwd worden. In geval de kosten van nieuwe activiteiten door de VREG als exogeen kunnen erkend worden volgens de afbakening die de VREG zich heeft voorgenomen (zienswijze nr. 74), kan de recuperatie van deze kosten via de distributienettarieven reeds starten vanaf het eerstvolgende kalenderjaar.

Nieuwe exogene kosten kunnen vrij snel, met jaarlijkse herziening en strikte nacalculatie, verwerkt worden in de distributienettarieven. De netbeheerder loopt daar in principe een minimaal risico.

Wat betreft de niet-exogene kosten miskent de belanghebbende de in de voorgestelde tariefmethode voorziene vorm van nacalculatie, waarbij voor de inkomsten in de volgende reguleringsperiode wordt rekening gehouden met de hoogte en de evolutie van de recente kosten bij de distributienetbeheerders. Indien bijvoorbeeld wegens nieuwe taken m.b.t. de distributienettarieven de niet-exogene kosten in de sector stijgen, stijgen ook de inkomsten van de distributienetbeheerders in de eerstvolgende nieuwe reguleringsperiode en dit in het verlengde van de kostenevolutie. Niet alleen wordt aldus het risico dat de netbeheerder moest dragen (extra kosten) opgeheven, de tariefmethode bouwt tegelijk een buffer in voor het geval de waargenomen kostentendens zal aanhouden. Deze extra buffer wordt dan gegarandeerd via de inkomsten van de distributienetgebruikers, die a.h.w. een deel van het risico bij de netbeheerder wegnemen en het op zich nemen. Het geheel van de gemaakte niet-exogene kosten bevat informatie over zowel afnemende kosten voor oude en stilvallende activiteiten als stijgende kosten voor nieuwe en groeiende activiteiten. Het is daarbij volgens de VREG niet relevant en ook niet realistisch om een onderscheid tussen kosten te gaan toepassen op basis van de overeenstemmende leeftijd van de activiteiten die de kosten veroorzaken, zoals de zienswijze voorstelt.

De interpretatie van de belanghebbende lijkt gebaseerd op de strikte nacalculatie in de voorgaande opgeheven tariefmethode met vnl. rendementsregulering volgens de tarieven-KB's van 2008, die niet als instructie tegenover de VREG kan gebruikt worden.

Eandis somt een aantal onzekerheden op m.b.t. externe factoren die in de toekomst een invloed kunnen hebben op de gereguleerde activiteiten van de distributienetbeheerder. Het is uiteraard niet mogelijk voor de VREG om nu concreet rekening te gaan houden met onzekere toekomstige gebeurtenissen.

De VREG maakt hier een denkoefening volgens de zienswijze om enkele bezwaren te kunnen toelichten. De kosten van de nieuwe activiteiten onmiddellijk als exogene kosten toewijzen voor rekening van de distributienetgebruikers, zal de stimulans tot kostenefficiëntie initieel volledig wegnemen. De distributienetbeheerder zal de eerste, tegelijk de meest belangrijke, investeringsbeslissingen nemen in het besef dat de eerste kosten en risico's voor rekening van de eindklanten zijn. Het ontnemt hem een prikkel om een verantwoorde investeringsbeslissing te nemen. De VREG ziet ook niet in hoe deze kosten, die dan eerst als exogeen erkend worden, op een bepaald moment kunnen in rekening gebracht worden als niet-exogeen. De distributienetbeheerder zou dan initieel de kosten kunnen opdrijven, voor rekening van de klant. Zodra de kosten niet meer exogeen zouden zijn, kan hij hierop dan kostenbesparingen doorvoeren met winst voor de onderneming tot gevolg, eveneens voor rekening van de klanten. Ook stelt zich de vraag vanaf wanneer en hoe de 'risico-evaluatie' moet uitgevoerd worden, omdat de inschatting van de grootte van een risico ook te maken heeft met perceptie en dus niet onbetwistbaar is. De regulator kampt met een informatieachterstand ten opzichte van de gereguleerde ondernemingen en bevindt zich niet in de beste positie om het risico correct in te schatten. Het is ook niet logisch om deze kosten eerst als risicoloos via de exogene kosten door te rekenen aan de eindklanten en dan plots er wel een risico aan toe te kennen. Dit moet dan ook bekeken worden met de kapitaalvergoeding, die verbonden is

aan het risico. De werkwijze volgens de zienswijze zou de tariefmethodologie dan ook weinig stabiel⁴¹ en transparant⁴² maken en een onnodige complexiteit introduceren. De zienswijze gaat in tegen enkele algemene doelstellingen die de VREG zich heeft voorgenomen (consultatietekst par. 3.1).

De VREG meent dat de belanghebbende uiteindelijk met deze zienswijze aanstuurt op een aanpak voor onbepaalde duur zoals onder een rendementsregulering, waarin de risico's voor rekening zijn van de eindklanten (consultatietekst par. 2.2.1). De VREG deelt deze visie niet en wenst waar mogelijk een prikkel voor de distributienetbeheerder tot kostenefficiëntie in te bouwen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.12 Zienswijze 79.

Zienswijze	Ruimte laten om kosten lange termijn-capaciteit exogeen te kunnen behandelen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis wijst erop dat investeringen in het distributienet in functie van de capaciteit of de betrouwbaarheid voor een bepaalde tijd kunnen uitgesteld worden maar nooit geannuleerd worden. Het kostenbesparend effect op korte termijn vormt volgens de belanghebbende op lange termijn een bedreiging voor de bedrijfszekere en veilige dienstverlening.

Reactie op de zienswijze

De distributienetbeheerder is volgens het Energiedecreet (art. 4.1.6) verplicht de nodige investeringen uit te voeren om zijn net veilig en betrouwbaar te houden en voldoende capaciteit aan te houden. Hij is best geplaatst om te bepalen welke investeringen waar in zijn distributienet nodig zijn. Hij rapporteert zijn investeringsplan jaarlijks bij de VREG, overeenkomstig het Energiedecreet. Omdat hij er wel degelijk invloed op heeft, kunnen deze kosten niet als exogeen beschouwd worden. De VREG wenst enkel kosten als exogeen te erkennen indien de distributienetbeheerder er geen invloed op kan hebben. Wat betreft de netinvesteringen kan er zowel over- of ondergeïnvesteed worden. Een prikkel tot duurzame kostenefficiëntie⁴³ en kwalitatieve dienstverlening is nodig (zoals in de voorgestelde tariefmethode).

De VREG begrijpt de zienswijze van Eandis als een voorstel tot gegarandeerde doorrekening van kosten aan de eindklanten onder een rendementsregulering. De VREG wenst geen gebruik te maken van een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1).

De VREG beschouwt het als een foute interpretatie door de belanghebbende dat de voorgestelde tariefmethode investeringen zou bedreigen. Wat betreft de kosten rond investeringen (kapitaalkosten en afschrijvingen) is er een vorm van nacalculatie in de tariefmethodologie ingebouwd, periodiek per nieuwe reguleringsperiode. In de tariefmethode wordt in de inkomsten van de netbeheerder een

⁴¹ Federale wetgeving vraagt ook dat de regulator een stabiele regulering bevordert (bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9).

⁴² Transparante criteria m.b.t. distributietarieven worden geëist in de Europese Energie Richtlijnen (bv. 2009/72/EG art. 37 §1 a).

⁴³ Europese Energie Richtlijn bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

vermogenskostenvergoeding voorzien voor de grootte en evolutie van de in zijn net geïnvesteerde kapitalen. Ook wat betreft de kosten voor afschrijvingen wordt in de inkomsten van de volgende reguleringsperiode rekening gehouden met hun grootte en evolutie in de laatste jaren. Wegens het verband tussen kosten en inkomsten zorgt een uitstel van noodzakelijke investeringen eerder voor een cyclisch effect dat de netbeheerder op termijn geen voordeel biedt. De onderneming moet zich bewust zijn van de tariefmethodologie die gehanteerd wordt en welke implicaties ze op termijn voor hem heeft. Bij een verminderde kwaliteit t.g.v. uitstel van investeringen kan de distributienetbeheerder ook geconfronteerd worden met een verlaagde winstmarge wegens lagere q-factor.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.13 Zienswijze 80.

Zienswijze	Kosten voor netversterking ten gevolge van aansluiting van producenten van hernieuwbare energie zijn exogeen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De distributienetbeheerder heeft een aansluitverplichting voor hernieuwbare energiebronnen. Volgens Eandis leert het verleden dat de snelheid van deze integratie heel volatiel is waarbij het ondersteuningsmechanisme van een specifieke technologie (PV, wind, WKK) sterk bepalend is. Daarnaast is er een sterke verbondenheid met het vergunningsbeleid. Wegens de sterke mate van onvoorspelbaarheid en externe afhankelijkheid pleit Eandis voor een exogene behandeling van deze netuitbreidingen.

Reactie op de zienswijze

Een exogene behandeling van de kosten zou neerkomen op een behandeling zoals onder een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), wat de VREG niet wenst.

Het is onrealistisch te verwachten dat de VREG, die als regulator kampt met een informatieachterstand ten opzichte van de gereguleerde onderneming (consultatiedocument par. 3.1.2), onbetwistbaar kan bepalen tot waar een netversterking veroorzaakt werd door een aanvraag voor een aansluiting, met kosten volgens de zienswijze als exogeen en integraal voor rekening van de distributienetgebruikers, en vanaf waar de netversterking (ook) door andere factoren in het distributienet werd veroorzaakt. Zo kan de ene netbeheerder netversterkingen proactief uitvoeren en de andere pas wanneer een nieuwe aansluiting ze opdringt. Dergelijk proces hoort niet thuis in een stabiele⁴⁴ en transparante⁴⁵ tariefmethodologie (consultatietekst par. 3.1.3 en 3.1.4).

De VREG beschouwt de kosten die een netbeheerder maakt naar aanleiding van een aanvraag door een nieuwe of bestaande klant, voor injectie of afname, niet als exogeen. Het behoort tot de gereguleerde activiteiten waartoe de nettarieven dienen, tot het standaard takenpakket van de distributienetbeheerder om zijn distributienet uit te bouwen en te exploiteren, waarbij hij op kostenefficiënte wijze rekening houdt met mogelijke latere aanvragen tot aansluiting. Hij beoordeelt

⁴⁴ Federale wetgeving vraagt dat de regulator een stabiele regulering bevordert (bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9).

⁴⁵ Transparantie wordt geëist in de Europese Energie Richtlijnen bv. 2009/72/EG Art. 37 §1 a.

vanuit zijn professionele expertise zelf of en voor hoeveel kosten hij nu en in de toekomst zal maken voor netversterkingen of –uitbreidingen om rekening te houden met mogelijke aanvragen voor afname of injectie. Er is een prikkel in de tariefmethode om daarbij op duurzame wijze kostenefficiënt⁴⁶ te werk te gaan. De door de VREG voorgestelde tariefmethode bevat daarnaast een vorm van nacalculatie voor niet-exogene kosten om het inkomen uit de distributienettarieven periodiek bij te sturen afhankelijk van de recente kostenevoluties.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.14 Zienswijze 81.

Zienswijze	Innovatieprojecten zijn exogeen, na risico-evaluatie eventueel als niet-exogeen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vermeldt de proef- en pilootprojecten voor slimme meters en slimme netten. Er is noodzaak aan ruimte en middelen voor innovatie. De projecten zijn volgens de belanghebbende noodzakelijk om de ontwikkeling voort te zetten. In verband hiermee vraagt Eandis of de exogene kosten ook een innovatiebudget zal omvatten, zoals dat in het verleden was voor slimme meters. In het verleden werden deze kosten in de tarieven-KB's 2008 beschouwd als 'niet-beheersbare' kosten.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie op de gelijkaardige zienswijze nr. 78.

De VREG beschouwt innovatie als een continu proces in een onderneming, op elk niveau van het bedrijf, voor elk product en elke dienstverlening. Monopolies ervaren normaal minder noodzaak tot innovatie. Daarom omvat de voorgestelde tariefmethode een bevorderende regulering die kostenefficiënte innovatie aanmoedigt⁴⁷.

De tariefmethodologie hindert de distributienetbeheerders geenszins in hun zoektocht naar innovatie. In de voorgestelde tariefmethode wordt de distributienetbeheerder gestimuleerd tot het zoeken naar duurzame kostenefficiëntie. Hij kan dit niet realiseren zonder innovatief te werk te gaan.

De exogene kosten in de voorgestelde tariefmethode kunnen geen budget omvatten. Indien inkomsten uit distributienettarieven worden voorzien op basis van een budget, wordt er gewerkt zoals in een rendementsregulering, wat de VREG niet wenst (consultatiedocument par. 2.2.1).

Eandis vraagt in de zienswijze de kosten van innovatieprojecten te behandelen als exogene kosten. De VREG wenst te verduidelijken wat dit tot gevolg zou hebben. Dit zou ten eerste betekenen dat de VREG moet beslissen welke kosten van welke innovatieprojecten als exogeen kunnen beschouwd worden. De regulator kampt daarbij met een informatieachterstand ten opzichte van de gereguleerde onderneming (consultatiedocument par. 3.1.2). Er is technisch en financieel inzicht nodig om te weten welke producten of diensten dienen geïnnoveerd te worden, waar kostenbesparingen mogelijk zouden zijn. Een regulator heeft niet de expertise van een gereguleerde onderneming om hierover te

⁴⁶ Europese Energie Richtlijn bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

⁴⁷ Europese Energie Richtlijn bv. 2009/72/EG Art. 37 §8.

beslissen. Er is een reëel risico dat de regulator opteert voor de verkeerde innovatieprojecten, al dan niet bewust op voorstel van de gereguleerde onderneming. Vervolgens moet volgens de zienswijze de regulator het budget van het project goedkeuren. Opnieuw hindert de informatieachterstand hem in de beoordeling van de mogelijke kostprijs. Hij is grotendeels afhankelijk van de informatie die de distributienetbeheerder hem hierover geeft. De distributienetbeheerder zal normaliter een voldoende ruim budget vragen, opdat het project zou slagen. Indien er kostenbesparingen mogelijk zouden zijn, heeft hij er geen financieel belang bij deze mee te delen aan de regulator, die ze bovendien niet of moeilijk kan ontdekken (zie ook rendementsregulering consultatiedocument par. 2.2.1). Dit alles kan er toe leiden dat innovatieprojecten minder efficiënt uitgevoerd worden en dat het onzeker is of de projecten werkelijk een duurzame en kostenefficiënte innovatie tot gevolg zullen hebben. De rekening van dit alles wordt echter, indien beschouwd als exogene kost, integraal doorgerekend aan de distributienetgebruikers. De onzekerheden en risico's worden m.a.w. volledig naar de eindklanten doorgeschoven. De VREG kan de zienswijze dan ook niet ondersteunen.

De VREG wenst de distributienetbeheerder zelf te laten zoeken naar de beste investeringen m.b.t. innovatie. De voorgestelde tariefmethodologie geeft hem daartoe de mogelijkheid. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor de gereguleerde activiteiten worden volgens de voorgestelde tariefmethodologie beschouwd als relevante operationele kosten waarvoor een periodieke vorm van nacalculatie is voorzien en de distributienetbeheerder zijn kosten kan terugverdienen via de inkomsten in de volgende reguleringsperiode. Hij wordt daarbij gestimuleerd om op een duurzame en kostenefficiënte manier te werk te gaan.

De verwijzing door de belanghebbende naar de opgeheven tariefmethodologie volgens de tarieven-KB 2008 is niet relevant. Ze kan niet als een directe of indirecte instructie tegenover de VREG gebruikt worden.

Tot slot merkt de VREG dat de zienswijze in conflict is met zienswijze nr. 53 waarin de belanghebbende een grotere wacc vraagt voor innovatieve projecten. Het uitsluiten van de risico's zoals deze zienswijze nr. 81 voorstelt, zou de wacc in waarde doen dalen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.15 Zienswijze 82.

Zienswijze	Brutoprijs gratis kWh is exogeen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, of de kost van de gratis kWh, beschouwd door de VREG als een externe kost, gaat over de brutoprijs voor de gratis kWh.

Reactie op de zienswijze

De beschrijving in het consultatiedocument par. 3.6 omschrijft de exogene kost als deze gelijk aan de korting in euro voor de gratis kWh toegekend door de elektriciteitsleveranciers aan hun afnemers in het werkingsgebied van de distributienetbeheerder en die door de leveranciers vervolgens wordt gefactureerd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Alleen deze aan de distributienetbeheerder door de leveranciers gefactureerde bedragen, worden als exogene kosten in de distributienettarieven doorgerekend aan de distributienetgebruikers.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.6.16 Zienswijze 83.

Zienswijze	Zijn exogene kosten limitatief tijdens een reguleringsperiode?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of de lijst van exogene kosten limitatief is tijdens een regulatoire periode. Hoe zullen wijzigingen verwerkt worden?

Reactie op de zienswijze

De VREG sluit niet uit dat bepaalde nieuwe kosten gedurende een reguleringsperiode door de VREG als exogeen kunnen worden erkend. De VREG sluit ook niet uit dat, indien bepaalde nieuwe kosten gedurende een reguleringsperiode als exogeen worden erkend, ze nog in dezelfde reguleringsperiode als exogene kosten worden doorgerekend in de distributienettarieven. Ze zouden ook pas voor het eerst in de distributienettarieven voor exogene kosten van de daaropvolgende reguleringsperiode kunnen verwerkt worden. Het is nu niet mogelijk voor de VREG om concreet te antwoorden op onzekere toekomstige gebeurtenissen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7 M.b.t. de incentive voor efficiëntie in de bedrijfsvoering

4.4.7.1 Zienswijze 84.

Zienswijze	Wat is de langetermijnvisie aangaande efficiëntie?
Belanghebbende	Eandis.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt wat het gewenste effect is van de x-factor, op korte en op lange termijn. Voor de distributienetbeheerder betekent een inspanning in de huidige periode (op korte termijn) mogelijks een daling van het toegelaten inkomen in de volgende periode (op lange termijn).

Reactie op de zienswijze

Op korte termijn, tijdens een lopende reguleringsperiode, is er voor de distributienetbeheerder een prikkel tot besparen, omdat, eenvoudig gesteld, elke euro besparing resulteert in een euro winst voor de aandeelhouder. Echter periodiek, ter voorbereiding van de volgende reguleringsperiode, is er in de voorgestelde tariefmethode een transparante en stabiele vorm van nacalculatie op basis van de recente kosten van de distributienetbeheerder, waarvoor zijn inkomsten worden aangepast. Er is

m.a.w. een verband tussen de evolutie van de inkomsten (x-factor) en deze van de kosten. Dit model werkt voor om het even welke evolutie steeds op dezelfde wijze en is aldus op lange termijn neutraal. De distributienetbeheerder moet zich hiervan bewust zijn. Hij kan op de korte termijn focussen maar moet weten dat dit een invloed zal hebben op zijn volgende inkomsten. Daarnaast moet hij ook rekening houden met het additionele inkomen dat afhankelijk is van de evaluatie van de kwaliteit van zijn geleverde dienstverlening.

De zienswijze bevat geen concreet voorstel tot aanpassing van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.2 Zienswijze 85.

Zienswijze	Toepassing van een productiviteitsfactor x op afschrijvingen en vermogenskosten is niet zinvol.
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac stelt dat afschrijvingen en kapitaalkosten onderwerpen aan een productiviteitsfactor, de x-factor (formule 3 in consultatiedocument par. 3.2), niet zinvol is.

- Afschrijvingen volgen bepaalde regels. Indexatie is wel zinvol omdat afschrijvingen de netbeheerder in staat moeten stellen het actief te vernieuwen aan geïndexeerde prijzen.
- Kapitaalkosten zijn volgens Infrac exogeen en de leningslasten liggen contractueel vast.

Eandis vraagt of het logisch is dat de x-factor ook berekend wordt op de billijke vergoeding en de afschrijvingen omdat deze niet onderhevig zijn aan mogelijke efficiëntiewinsten. Het verleden wat betreft afgesloten leningen kan niet zomaar aangepast worden.

Reactie op de zienswijze

Het proces in de voorgestelde tariefmethode voorstellen als niet zinvol of niet logisch is volgens de VREG onterecht. De belanghebbenden negeren hierbij volledig de opbouw van de methodiek.

Zoals in de consultatietekst vermeld, heeft de VREG de voorkeur voor een inkomstenregulering uitgewerkt in een price cap. Een gereguleerde onderneming wordt daarin altijd geconfronteerd met inkomsten die niet perfect haar kosten volgen. Zo niet had men te maken met een rendementsregulering, wat de VREG niet wil (consultatiedocument par. 2.2.1). De VREG merkt op dat dergelijke vorm van regulering in andere landen en sectoren al veel wordt toegepast. Indien het niet zinvol was, zou deze vorm van economische regulering niet overleefd hebben.

De x-factor is geen resultaat uit een poging tot opmaak van een theoretische efficiëntierangschikking onder distributienetbeheerders zoals de zienswijze suggereert. De belanghebbende miskent de werking van de voorgestelde tariefmethode. De x-factor betreft de evolutie van de inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode. Hij geeft aan hoe ze jaarlijks zouden evolueren aan huidige waarde, als de q-factor buiten beschouwing wordt gelaten. In de consultatietekst wordt verduidelijkt dat de x-factor wordt berekend als een extrapolatie uit de evolutie van de globale, aan huidige waarde geactualiseerde, werkelijke en recente niet-exogene kosten, waaronder de afschrijvingskosten en de kapitaalkosten, van alle distributienetbeheerders. De factor

weerspiegelt m.a.w. de huidige kostentrend in de sector. Er wordt m.a.w. rekening gehouden met de meest recente gebeurtenissen, zoals investeringen en andere activiteiten, en hun kostenevoluties om daaruit de inkomsten voor de volgende reguleringsperiode voor niet-exogene kosten zo goed mogelijk vast te stellen. Dit is een vorm van nacalculatie, waarbij inkomsten steeds volgen op kosten.

Langs de zijde van de eindklanten biedt de x-waarde een indicatie voor de evolutie van de distributienettarieven in de volgende jaren van de reguleringsperiode en zorgt het voor de noodzakelijke stabiliteit.

De VREG interpreteert de zienswijze als een vraag tot toepassing van een rendementsregulering op maat van de onderneming, met directe doorrekening van kosten voor afschrijvingen en kapitaalkosten, wat de VREG niet wenst (consultatiedocument par. 2.2.1).

Indexatie is volgens Infrac wel zinvol. De tariefmethode voorziet een jaarlijkse indexatie van het inkomen op basis van de CPI. Voor de bepaling van de nieuwe inkomsten voor een nieuwe reguleringsperiode wordt ook rekening gehouden met de evolutie van CPI.

De zienswijze dat kapitaalkosten exogeen moeten zijn, wordt door de VREG behandeld onder zienswijzen nrs. 51 en 70.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.3 Zienswijze 86.

Zienswijze	VREG moet aantonen dat alle distributienetbeheerders zelfde efficiëntiegraad bereikt hebben.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac stelt dat de voorgestelde tariefmethode geen rekening houdt met eventuele bestaande verschillen in efficiëntie tussen de distributienetbeheerders. Het werken met een globale x-waarde bestraft volgens Infrac de distributienetbeheerders die in het verleden reeds belangrijke efficiëntieverbeteringen hebben doorgevoerd en dus nog weinig marge hebben in de toekomst. Omgekeerd zullen distributienetbeheerders die in het verleden weinig of geen inspanningen tot efficiëntieverbeteringen geleverd hebben, worden beloond met een hoger startbudget. Deze bestaande efficiëntieverschillen dienen volgens Infrac eerst weggewerkt via een individuele efficiëntiekorting. Het toepassen van één sectorale x-factor is volgens de belanghebbende enkel verantwoord als alle netbeheerders eenzelfde efficiëntiegraad bereikt hebben, rekening houdende met objectieve regionale verschillen. Infrac verzoekt de VREG aan te tonen dat dit het geval is vooraleer één x-factor op te leggen.

Infrac stelt tevens dat een aantal ontwikkelingen voor structurele kostenverschillen zorgen tussen de distributienetbeheerders, o.a. toename van injectie, PV-installaties en elektrische voertuigen. Deze ontwikkelingen voltrekken zich volgens Infrac niet gelijkmatig voor alle distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

De VREG heeft in zijn consultatiedocument par. 3.7 gewezen op de moeilijkheid van het vastleggen van een schaal van veronderstelde efficiëntie en vertaling naar een tariefmethode. De VREG stelt vast uit de reacties op de consultatie, dat dit door geen enkele partij wordt tegengesproken.

De x-waarde in de voorgestelde tariefmethode geldt alleen voor de evolutie van de inkomsten jaar op jaar, op basis van de evolutie van de niet-exogene kosten in het recente verleden. De x-waarde wordt in de voorgestelde tariefmethode niet afgeleid uit een efficiëntiestudie met als resultaat een welbepaald toegelaten inkomen per distributienetbeheerder over een aantal jaar dat zou overeenstemmen met zijn meest efficiënte werking. De x-factor in de tariefmethodologie die de VREG voorstelt, is geen resultaat uit een poging tot opmaak van een theoretische efficiëntierangschikking onder distributienetbeheerders, waar de belanghebbende in deze zienswijze foutief van uit gaat. Een ogenblikkelijke efficiëntiebeoordeling zou ook niets zeggen over de individuele evolutie van ieders toekomstige kosten. In een andere zienswijze wordt door distributienetbeheerders gewezen op mogelijk nieuwe activiteiten (zienswijze nr. 78).

In de voorgestelde tariefmethodologie worden de distributienetbeheerders door o.a. de price cap gestimuleerd tot een kostenefficiënt netbeheer. Een distributienetbeheerder zal overgaan tot kostenbesparingen indien hij oordeelt dat ze mogelijk en duurzaam zijn en m.a.w. zijn efficiënte werking op termijn niet in gevaar brengen. De regulator hoeft daarbij niet in te dringen in de werking van de distributienetbeheerder en zich trachten in de plaats te stellen van het management om deze kostenbesparingen te identificeren. Dat laatste is ook niet realistisch. Het werkelijke volledige potentieel aan efficiëntiewinsten is onbekend voor de regulator omdat hij kampt met een informatieachterstand ten opzichte van de gereguleerde onderneming (consultatiedocument par. 3.1.2). Een regulator kan nooit met onbetwistbare zekerheid aantonen dat gereguleerde ondernemingen gelijkwaardig zijn wat betreft hun efficiëntie. Nochtans vraagt de belanghebbende aan de VREG om de distributienetbeheerders toch te beoordelen op hun kostenefficiëntie, evenwel zonder zelf aan te geven hoe de regulator dit kan doen. De VREG meent dat het ook door de belanghebbende niet geweten is hoe dit op onbetwistbare wijze kan uitgevoerd worden. Het gaat dan ook in tegen het voornemen van de VREG tot de uitwerking van een stabiel⁴⁸ en transparant⁴⁹ regulatorisch kader (consultatiedocument par. 3.1.3, 3.1.4).

Indien Infracx meent dat er een mogelijkheid zou zijn dat alle distributienetbeheerders even efficiënt zijn en aldus een zelfde theoretische x-factor kunnen krijgen, spreekt de belanghebbende dit tegen door te stellen dat een aantal ontwikkelingen zorgen voor structurele kostenverschillen tussen de distributienetbeheerders die zich niet gelijkmatig voltrekken. Op termijn kunnen deze verschillen misschien verdwijnen. De tariefmethodologie die de VREG voorstelt bekijkt het geheel van kosten van de distributienetbeheerder, wat meer aansluit bij de realiteit dan een theoretische efficiëntieoefening voor gelijke omstandigheden.

De zienswijze zou ook suggereren dat de CREG en de tarieven-KB's van 2008 in het bijzonder inefficiënties bij de distributienetbeheerders mogelijk hebben gemaakt. Nochtans werd toen gesteld dat bepaalde kosten "niet beheersbaar" waren en andere "beheersbaar". Deze laatste categorie van kosten werd door de CREG voorzien van een geplafonneerd budget, wat kostenefficiëntie stimuleerde. Het is dan niet duidelijk waar zich de inefficiënties bevinden. Theoretisch is het ook misschien mogelijk dat de distributienetbeheerder die nu het meest kostenefficiënt zou zijn, nog efficiëntieverbeteringen kan uitvoeren. Het zou dan fout zijn om diens suboptimale positie te beschouwen als best mogelijk en als doelstelling te gebruiken voor de anderen.

Conclusie

⁴⁸ Bv. de Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 vraagt in Art. 12bis §9 dat de regulator een stabiele regulering bevordert.

⁴⁹ Bv. Europese Richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit Art. 37 §1 a stelt dat de regulator de tariefmethodologie vaststelt volgens transparante criteria.

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.4 Zienswijze 87.

Zienswijze	Het verleden is niet bepalend voor de toekomstige inkomsten.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt dat de x-factor wordt bepaald door de al dan niet gerealiseerde besparingen in het verleden en niet door het potentieel dat al dan niet nog aanwezig is. De opgebouwde boni op de beheersbare kosten bij bepaalde distributienetbeheerder (tarieven-KB 2008, n.v.d.r.) tonen volgens Infracx aan dat er reeds belangrijke inspanningen geleverd werden in het verleden. Het lineair doortrekken van de trend van het verleden kan volgens Infracx geen goede maatstaf zijn voor het overblijvende potentieel in de toekomst.

Een budget dat louter gebaseerd is op het verleden biedt volgens de belanghebbende geen antwoord voor wijzigende omstandigheden. Netbeheerders worden voortdurend geconfronteerd met wijzigende taken in een wijzigende omgeving en Infracx vermeldt aldus de nieuwe taken die de overheid toekent aan de netbeheerders (beheer GSC en WKC), technologische wijzigingen (slimme meters, toenemende rol van decentrale productie, ontwikkeling slimme netten), wijzigende veiligheidsvoorwaarden (AREI, ...) en innovaties.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze heeft enkel betrekking op de inkomsten voor niet-exogene kosten. De inkomsten voor exogene kosten worden steeds jaarlijks aangepast en doorgerekend.

De x-factor wordt bepaald door de evolutie van de kosten in hun geheel, dus met besparingen en nieuwe kosten voor nieuwe activiteiten of producten samen. Er is geen onderscheid.

De VREG ziet geen betere informatie om de volgende inkomsten te voorspellen dan gebruik te maken van de informatie die de distributienetbeheerders bezitten betreffende hun laatste kosten en kostenontwikkelingen, zoals voorgesteld in de tariefmethodologie. De werkwijze wordt bijvoorbeeld ook in de Nederlandse regulering gevolgd. De historische informatie is objectief en niet manipuleerbaar door gereguleerde ondernemingen ten opzichte van de regulator, die kampt met een informatieachterstand. De informatie is ook zeer relevant m.b.t. de inkomsten en de daarin ingebouwde winstmarge en biedt de mogelijkheid tot toepassing van een vorm van compenserende nacalculatie. Elke andere vorm van voorspelling van de inkomens, op basis van bijvoorbeeld door de ondernemingen opgestelde budgetten zoals in een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), zou de doelstelling van de VREG tot uitwerking van een transparante⁵⁰ en stabiele⁵¹ tariefmethodologie met stimulans tot duurzame kostenefficiëntie ondermijnen (consultatiedocument par. 3.1).

De belanghebbende miskent in zijn zienswijze het effect van het in de voorgestelde tariefmethode ingebouwde mechanisme van periodieke nacalculatie, waarbij per reguleringsperiode de inkomsten in

⁵⁰ Bv. Europese Richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit Art. 37 §1 a stelt dat de regulator de tariefmethodologie vaststelt volgens transparante criteria.

⁵¹ Bv. de Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 vraagt in Art. 12bis §9 dat de regulator een stabiele regulering bevordert.

lijn worden gebracht met de meest recente kostenevolutie. De tariefmethode houdt daarbij telkens rekening met de meest recente ontwikkeling van de kosten in de laatste jaren. De oudere kostentendensen worden niet meer in beschouwing genomen en hebben dus geen invloed meer. De tariefmethodologie zal de recente kostenevolutie extrapoleren naar de eerstkomende reguleringsperiode. Aldus zal het volgende inkomen voldoende zijn in geval de waargenomen laatste kostentendens aanhoudt. Dit proces zal telkens plaatsvinden bij het begin van een nieuwe reguleringsperiode. Het mechanisme neutraliseert op termijn schommelingen in de kostentendens ten gevolge van wijzigende omstandigheden.

Het mechanisme van nacalculatie leidt er ook toe dat eventuele kostenbesparingen duurzaam moeten zijn. Infrac beweert dat de evolutie van de 'beheersbare kosten' (volgens het tarieven-KB 2008, n.v.d.r.) uit het verleden niet in de toekomst kan aangehouden worden. Dit is een voorspelling van een toekomstige gebeurtenis, die nu onzeker is. De VREG kan geen rekening houden met onzekere toekomstige gebeurtenissen. Bovendien lijkt de belanghebbende aan te geven dat de beheersbare kosten niet meer zullen dalen of stabiel blijven zoals in de laatste jaren en dat er een trendbreuk zit aan te komen. De VREG wil net vermijden met zijn voorgestelde tariefmethode dat ondernemingen, vanuit hun streven naar winstmaximalisatie, te sterk zouden focussen op de korte termijn voor kostenbesparingen. Het levert hun dan onmiddellijk veel winst op. Als het lagere kostenniveau daarna niet meer kan aangehouden worden, omdat bijvoorbeeld de kwaliteit van de dienstverlening in het gedrang zou komen, zou het niet logisch zijn dat de onderneming aan de regulator kan vragen voor meer inkomsten. Op die wijze doet de onderneming een voordeel maar niet de eindklant die het distributienettarief betaalt. De zienswijze overtuigt dan de VREG dat de voorgestelde tariefmethode op dit vlak moet behouden blijven.

Algemeen concludeert de VREG uit de zienswijze van Infrac dat volgens de belanghebbende de inkomsten in de toekomst alleen zouden kunnen afgeleid worden uit de gebeurtenissen en kosten in die toekomst zelf. Dit komt neer op de toepassing van een rendementsregulering (consultatiedocument par. 2.2.1), wat de VREG niet wenst.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.5 Zienswijze 88.

Zienswijze	Als de sector in het verleden geen inspanning deed, zal ze dat ook niet in de toekomst doen.
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infrac stelt dat onder de tariefmethodologie, indien de sector in het verleden geen inspanningen heeft geleverd voor kostenbesparingen, ze dit ook niet zal moeten doen in de komende periode. Omgekeerd, indien de sector enorme inspanningen geleverd heeft, zal ze dezelfde inspanningen moeten blijven doen naar de toekomst toe.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze heeft betrekking op de inkomsten voor niet-exogene kosten.

De belanghebbende lijkt te suggereren dat de distributienetbeheerders als ondernemingen geen belang zouden hechten aan winstmaximalisatie. Dit gaat echter in tegen elke vorm van normale

bedrijfsvoering en is in tegenspraak met andere zienswijzen van Infrac waarin gevraagd wordt een voldoende hoge vermogenskostenvergoeding in de tariefmethodologie op te nemen en waaruit blijkt dat de winst belangrijk is. Deze zienswijze is volgens de VREG dan ook niet overtuigend.

De voorgestelde tariefmethode is een inkomstenregulering met price cap en deze vorm van regulering wordt algemeen erkend als een tariefmethode met een sterke prikkel aan de ondernemingen om over te gaan tot efficiëntiewinsten. Gedurende een reguleringsperiode is elke euro die een onderneming kan besparen gelijk aan extra winst. De voorgestelde tariefmethode biedt echter een vorm van periodieke nacalculatie zodat de onderneming dient te zoeken naar besparingen die duurzaam zijn. Het bedrijf zal met de prikkel echter altijd geconfronteerd worden, ongeacht kostenontwikkelingen uit het verleden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.6 Zienswijze 89.

Zienswijze	Is er een gelijke startpositie voor de RAB?
Belanghebbende	Infrac

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Het is volgens Infrac essentieel dat de VREG nagaat of de RAB voor alle distributienetbeheerders op gelijke basis werd bepaald, aangezien de RAB een belangrijk aandeel van de kosten veroorzaakt (afschrijvingen en billijke vergoeding).⁵²

Reactie op de zienswijze

De VREG zal deze zienswijze bestuderen in overleg met de CREG⁵³, die toezicht heeft gehad op de bepaling van de RAB's van de distributienetbeheerders in het recente verleden. Op dit ogenblik kan de VREG nog geen concrete reactie op de zienswijze geven maar in eerste instantie ziet de VREG nog geen reden om de voorgestelde tariefmethode aan te passen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal op de zienswijze (m.b.t. startposities voor de RAB) reageren na verder onderzoek, o.a. in overleg met de CREG.

4.4.7.7 Zienswijze 90.

Zienswijze	Enmalige en uitzonderlijke boekingen negeren bij berekening x-factor.
Belanghebbende	Infrac

⁵² Vertrouwelijke informatie, niet volledig vermeld.

⁵³ Desgevallend rekening houdend met de federale wetgeving die stelt dat de regulator waakt over het behoud van de continuïteit van de beslissingen die hij heeft genomen in de loop van de voorgaande gereguleerde periodes, onder andere inzake de waardering van de gereguleerde activa (Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9 en Wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen 12/4/69 Art. 15/5ter §9).

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Voor de bepaling van de x-factor m.b.t. de inkomsten voor niet-exogene kosten moeten volgens Infrac alle in haar ogen exogene kosten verwijderd worden. Interne simulaties van Infrac tonen aan dat evoluties van bepaalde kosten evenals de weerhouden referentieperiode de x-factor op spectaculaire wijze beïnvloedt. De eenmalige en uitzonderlijke boekingen moeten verwijderd worden omdat dit volgens Infrac leidt tot een onrealistische x-factor. Infrac vermeldt volgende in haar ogen exogene en eenmalige elementen die moeten uitgezuiverd worden:

- Energieaankopen netverliezen
- Impact van financiële reconciliatie: in sommige jaren werden belangrijke inhaalbewegingen geboekt.
- Wijziging van waarderingsregels
- Financieringskosten
- Doorvoerkosten.

Reactie op de zienswijze

Het is evident dat de exogene kosten niet beschouwd worden ter bepaling van de x-factor voor de inkomsten voor niet-exogene kosten, zoals ook beschreven in de consultatietekst. De belanghebbende interpreteert het begrip exogeen in deze zienswijze echter ruimer dan de VREG.

In zijn zienswijze vermeldt de belanghebbende eenmalige effecten van bepaalde niet-exogene kosten die door hem worden beschouwd als exogeen. Deze kosten voldoen niet aan de voorwaarden die de VREG stelt voor erkenning als exogeen. Wat betreft de netverliezen en de financiële reconciliatie wordt verwezen naar zienswijze nr. 71. Wat betreft de wijziging van de waarderingsregels wordt verwezen naar zienswijze nr. 89. Wat betreft de financieringskosten wordt verwezen naar zienswijzen nrs. 51 en 70. Wat betreft de doorvoer van energie tussen distributienetbeheerders meent de VREG dat deze kosten en opbrengsten eigen zijn aan de exploitatie het netbeheer en niet voldoen aan de voorwaarden die de VREG stelt om als exogene kosten erkend te worden.

Bovendien sluit het buiten beschouwing laten van eenmalige of als uitzonderlijk beoordeelde elementen bij niet-exogene kosten niet aan bij de doelstellingen die de VREG heeft m.b.t. de opbouw van een stabiele en transparante tariefmethodologie (consultatietekst par. 3.1.3 en 3.1.4). De belanghebbende miskent in zijn zienswijze ook het in de voorgestelde tariefmethode opgenomen mechanisme van nacalculatie voor niet-exogene kosten, waardoor de invloed van schommelingen in kosten op termijn wordt geneutraliseerd.

De beoordeling van een kost als eenmalig of uitzonderlijk vraagt het indringen van de regulator in de werking van de gereguleerde onderneming om over de mate van uitzonderlijkheid inzicht te verwerven, wat de VREG als niet realistisch en niet wenselijk beschouwt (consultatiedocument par. 2.2 en par. 3.1.2). Als alternatief zou de regulator een set van transparante criteria⁵⁴ moeten ontwerpen waaraan kosten moeten voldoen om als uitzonderlijk beschouwd te worden. Het is echter niet mogelijk om alle situaties vooraf te voorspellen, laat staan te weten vanaf welk moment ze eenmalig of uitzonderlijk zouden zijn.

Ook zou het gevolg van de zienswijze zijn dat niet-exogene kosten uit het verleden op een bijzondere manier kunnen behandeld worden, als exogeen buiten de bevorderende economische regulering, wat tot mogelijk misbruik kan aanzetten bij de gereguleerde ondernemingen om niet-exogene kosten voor te stellen als uitzonderlijk. Het zou de tariefmethodologie ook zeer complex maken, waarbij een gemaakte (zogezegd uitzonderlijke) niet-exogene kost, waarvoor de regulator een inkomen uit

⁵⁴ Europese Richtlijn 2009/72/EG Art. 37 §1 a.

distributenettarieven had voorzien, ex-post zou moeten meegenomen worden in de distributenettarieven voor exogene kosten. Het gaat hier dan over de bepaling van een saldo ten opzicht van een budget. De voorgestelde tariefmethode werkt echter niet met budgetten. Het is geen rendementsregulering (consultatietekst par. 2.2.1).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.8 Zienswijze 91.

Zienswijze	Wordt rekening gehouden met lokale eigenheden van een distributienetbeheerder?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, of met de gelijke x-waarde wordt rekening gehouden met de lokale eigenheden van een distributienetbeheerder zoals hoge of lage dichtheid, veel of weinig lokale productie?

Reactie op de zienswijze

De vraag heeft enkel betrekking op de niet-exogene kosten. De VREG meent dat de distributienetbeheerders geen invloed hebben op hun exogene kosten en dat deze kosten dan ook per distributienetbeheerder individueel kunnen worden doorgerekend.

Men zou heel veel technische parameters m.b.t. het netbeheer kunnen beschouwen als lokale eigenheden waarvan het resultaat na onderzoek zelden voor elke netbeheerder gelijk zal zijn. In het consultatiedocument par. 3.7.2 wordt in verband hiermee verwezen naar een studie uitgevoerd in opdracht van de CREG⁵⁵ waarin men een beperkt aantal technische, mogelijk relevante, parameters m.b.t. het netbeheer na statistisch onderzoek heeft trachten te identificeren. Dichtheid en lokale productie werden daarin niet weerhouden, mogelijk wegens niet relevant of niet bruikbaar.

Eandis stelt dus de vraag of de tariefmethodologie rekening houdt met lokale verschillen, zonder zelf aan te geven hoe een tariefmethodologie dat zou kunnen. De VREG meent dat er hierover geen consensus bestaat onder de distributienetbeheerders. Naar het inzicht van de VREG kan het niet op onbetwistbare wijze, gezien de verscheidenheid aan parameters en de onzekere relatie tussen deze parameters en de kosten die ze veroorzaken voor het netbeheer. Daarnaast biedt het beschouwen van historische parameters geen garantie voor wat betreft de evolutie van hun invloed op kosten in de toekomst. Er zijn m.a.w. te veel onduidelijkheden en onzekerheden om dergelijke relatie op een stabiele en transparante wijze in de tariefmethodologie te kunnen uitwerken (consultatietekst par. 3.1.3 en 3.1.4). Zowel de federale⁵⁶ als de Europese⁵⁷ wetgeving vraagt een transparante tariefmethodologie.

De door de VREG voorgestelde tariefmethode houdt voor de bepaling van het volgende inkomen uit de distributenettarieven rekening met de hoogte en de evolutie van alle recentste niet-exogene

⁵⁵ http://www.creg.be/pdf/Opinions/2011/P092011/Benchmarking_models_for_distribution_NL.pdf

⁵⁶ Bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 1°.

⁵⁷ Bv. Richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit Art. 37 §1 a.

kosten. Dit biedt volgens de VREG de beste algehele, objectieve en onbetwistbare informatie, waarin rekening wordt gehouden met alle mogelijke lokale eigenheden en hun invloed op de kosten van de distributienetbeheerder.

In het theoretische geval dat men een beperkt aantal lokale eigenheden zou kunnen identificeren en afzonderlijk behandelen, zou dit ook betekenen dat men alle andere kosten m.b.t. het netbeheer als gemeenschappelijk en gelijkwaardig zou kunnen beschouwen en dat de regulator dan hiervoor de inkomsten kan bepalen uit de gemiddelde kosten per eenheid output, met als resultaat distributienettarieven die in elkaars buurt liggen, als een prikkel voor kostenefficiënt netbeheer. Dit zou een compleet andere aanpak zijn dan de aanpak die de VREG nu voorstelt. Het kan dus niet met behoud van de door de VREG voorgestelde tariefmethode, zoals de zienswijze lijkt te veronderstellen.

De zienswijze stelt geen concrete aanpassing voor aan de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.9 Zienswijze 92.

Zienswijze	Een algemene x-waarde behoudt dure distributienetbeheerders.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, of de toepassing van een algemene indexatieparameter (x-waarde) er toe leidt dat de dure distributienetbeheerders duur blijven.

Eandis maakt elders de opmerking dat efficiëntie niet noodzakelijk een link heeft naar het tarief in eur/kWh en dat de efficiëntste distributienetbeheerder de duurste kan zijn.

Reactie op de zienswijze

Eandis verduidelijkt in zijn zienswijze niet hoe kan vastgesteld worden dat een distributienetbeheerder duur zou zijn.

Een dure distributienetbeheerder ziet de VREG als een distributienetbeheerder waarvan de distributienettarieven hoger liggen dan gemiddeld. De VREG gaat er van uit dat de belanghebbende het heeft over ondernemingen waar inefficiënt tewerk wordt gegaan, aangezien in het geval de distributienetbeheerder kostenefficiënt werkt, zijn distributienettarieven al de best mogelijke zijn voor de klant. Het is niet aangewezen dat de regulator aan zo'n efficiënte onderneming minder inkomsten uit distributienettarieven ter beschikking stelt met als enige doel haar dure distributienettarieven te verlagen. De onderfinanciering kan de onderneming op termijn in gevaar brengen. De onderneming kan in financiële moeilijkheden komen. Zij kan het tekort in inkomsten uit distributienettarieven trachten op te vangen door het aantrekken van bijkomend kapitaal. Dit is slechts tijdelijk mogelijk. Haar financiële ratio's zullen verslechteren en investeerders kunnen afhaken of enkel bereid gevonden worden kapitaal ter beschikking te stellen tegen hogere rentevoeten. Deze hoge rentevoeten vragen op hun beurt net méér inkomsten. De distributienetbeheerder zal door de mindere inkomsten bepaalde investeringen niet kunnen uitvoeren. Aanvragen tot aansluiting van nieuwe klanten zullen vaker geweigerd worden. Bepaalde activiteiten naar klanten toe zullen niet verder ondersteunend worden. De conclusie is in dit scenario steeds dezelfde: de kwaliteit van de dienstverlening aan de klant verslechtert of komt in gevaar. In de voorgestelde tariefmethode is er nog een verdere

versterking van de onderfinanciering van de netbeheerder via de lagere q-factor voor de kwaliteit van de geleverde dienstverlening.

Bij een dure en inefficiënte onderneming zijn duurzame kostenbesparingen mogelijk. De voorgestelde tariefmethode, waarvan de x-factor slechts een onderdeel is, stimuleert de distributienetbeheerders tot een duurzaam kostenefficiënt netbeheer. Vanuit hun streven naar winstmaximalisatie zullen de distributienetbeheerders van deze stimulans gebruik maken. Door de in de voorgestelde tariefmethode ingebouwde nacalculatie, profiteert de eindklant nadien van de kostenbesparingen onder de vorm van lagere distributienettarieven. De dure distributienetbeheerder wordt dan minder duur. Het is m.a.w. onjuist, zoals de zienswijze stelt, dat een dure distributienetbeheerder duur zou blijven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.10 Zienswijze 93.

Zienswijze	Invloed van wijzigend takenpakket van de distributienetbeheerder?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt de vraag, zonder meer, in welke mate het takenpakket gelijk is gebleven tijdens de voorbije vijf jaren. Door wijzigingen aan het takenpakket is de vergelijkbaarheid volgens Eandis misschien niet optimaal.

Reactie op de zienswijze

De VREG veronderstelt dat deze zienswijze enkel betrekking heeft op de verwerking van de niet-exogene kosten, aangezien evoluties in exogene kosten relatief sneller via de distributienettarieven en één op één worden doorgerekend aan de klanten.

Alle distributienetbeheerders zijn onderworpen aan dezelfde regulering. Eventuele wijzigingen in het takenpakket kunnen een invloed hebben op hun kosten. De VREG meent dat er een continue evolutie in de activiteiten en hun kosten is. Sommige activiteiten zijn nieuw en vragen relatief meer aandacht en kosten, andere activiteiten worden daarentegen afgebouwd en veroorzaken minder kosten. Het is pas door het totale beeld van alle kosten te bekijken, dat men alle informatie bezit. De hoogte en de evolutie van de recente niet-exogene kosten, zoals in de voorgestelde tariefmethode gebruikt ter bepaling van de volgende inkomsten, bevat de informatie over de invloed van zowel de oude, de bestaande als de nieuwe en geplande gereguleerde activiteiten op de kosten. De voorgestelde tariefmethode houdt rekening met de recente kostenevoluties en neemt ze mee in een nacalculatie ter bepaling van de inkomsten in de volgende reguleringsperiode. De evoluties m.b.t. de taken en hun invloed op de kosten worden m.a.w. opgevangen in de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.7.11 Zienswijze 94.

Zienswijze	Kan het rekenvoorbeeld verder toegelicht worden?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt, zonder meer, of het rekenvoorbeeld verder kan toegelicht worden, volgens Eandis om de methodologie goed te verstaan.

Reactie op de zienswijze

De VREG ontving deze vraag tijdens de consultatieperiode en beantwoordde ze tijdens een bijeenkomst met Eandis op 17 oktober 2013. De VREG stelt vast dat Eandis de vraag van toen heeft behouden en opnieuw heeft ingediend.

Een tweede rekenvoorbeeld werd door de VREG aan o.a. Eandis toegelicht op het symposium van de VREG over de tariefmethodologie op 5 november 2013 in het kader van de consultatie. De presentatie werd kort nadien door de VREG gepubliceerd bij de consultatie op zijn website en in een verslag vermeld en gedeeld met de vertegenwoordigers van de distributienetbeheerders. Hierop ontving de VREG geen verdere vragen meer.

De VREG verwijst naar de tekst en de rekenformules in het consultatiedocument welke een geheel vormen en de lezer moet toelaten de methode in zijn globaliteit te begrijpen. Het is uit de zienswijze onduidelijk wat nu nog niet zou worden verstaan door Eandis.

De zienswijze vraagt op zich geen concrete aanpassing van de voorgestelde tariefmethode.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8 M.b.t. de kwaliteitsbewaking

4.4.8.1 Zienswijze 95.

Zienswijze	Output definiëren in kwaliteitstermen met aangepaste tarifiering i.p.v. tariefbenadering met aangepaste kwaliteitsbewaking.
Belanghebbende	J. Bouckaert

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De heer Bouckaert stelt dat het voorstel de indruk geeft dat kwaliteitsbewaking voor de VREG geen prioriteit is. Hij stelt voor om het perspectief in de tariefmethodologie te wijzigen en te vertrekken voor de aandacht voor de kwaliteit, met doelstellingen wat betreft gewenste output in kwaliteitstermen. Het tariefsysteem zou de distributienetbeheerders moeten prikkelen in de richting van kwalitatieve diensten in de lijn van het gewenste beleid.

Reactie op de zienswijze

VREG veronderstelt dat de indruk in de zienswijze dat kwaliteitsbewaking voor de VREG geen prioriteit is, o.a. werd ingegeven door de stelling in het consultatiedocument par. 3.8 dat de VREG geen belangrijk verlies van kwaliteit op heel korte termijn verwacht. De VREG concludeert dit uit de

jaarlijkse kwaliteitsrapporteringen door de distributienetbeheerders, waaruit blijkt dat de elektriciteits- en aardgasdistributienetten betrouwbaar zijn en blijven. De VREG ontving op zijn stelling geen opmerkingen vanwege de distributienetbeheerders. De distributienetbeheerders komen dus tegemoet aan hun taak opgelegd door het Energiedecreet om een betrouwbaar net te ontwikkelen en te exploiteren.

De invoering van een expliciete financiële beloning voor de aan de eindklanten geleverde kwaliteit van de dienstverlening zoals door de VREG voorgesteld (consultatiedocument par. 3.2) is een trendbreuk met voorgaande economische reguleringen voor de Vlaamse distributienetbeheerders, waarin dergelijke prikkel ontbrak⁵⁸. Het onderzoek over de kwaliteit gebeurt nu ook nog door een andere regulator (VREG) dan de regulator die de distributienettarieven vaststelt (CREG).

Een beloning (of bestraffing) wordt normaal gegeven ex-post voor geleverde prestaties. Het is daarom niet evident de vergoeding voor kwaliteit al in het eerste toegelaten inkomen volgens de voorgestelde tariefmethode op te nemen.

De VREG kan uit de zienswijze niet afleiden hoe de tariefmethode zou moeten aangepast worden, met name de concrete vertaling van een output in kwaliteitstermen naar een kwantitatieve methode ter vaststelling van de inkomsten uit de distributienettarieven. Het voorgesteld prikkelen van distributienetbeheerders voor kwaliteit zou minstens een financiële beloning betekenen voor goede kwaliteit (en omgekeerd). De VREG ziet een risico bij een te grote koppeling tussen kwaliteitsoutput en geldelijke kwantiteit. Het mag er niet voor zorgen dat netbeheerders met mindere kwaliteit wegens te weinig middelen in deze situatie geblokkeerd blijven (en omgekeerd). Als oplossing zou men denken aan het geven van extra middelen (hogere distributienettarieven) voor betere kwaliteit maar dit vereist het indringen van de regulator in de werking van de onderneming om op onbetwistbare wijze de noodzakelijke projecten m.b.t. kwaliteit te identificeren en geldelijk te kwantificeren, iets wat de VREG als niet-realistisch beschouwt en ingaat tegen het doel van een stabiele en transparante tariefmethodologie (consultatiedocument par. 2.2.1 en par. 3.1). Voor de gasdistributie stelt zich het bijkomend probleem dat de kwaliteit van de dienstverlening reeds vrij hoog is (weinig storingen), waardoor differentiatie tussen de distributienetbeheerders moeilijk wordt. In Nederland stelt men nu zelfs voor om de kwaliteitsprikkel voor gas volledig uit de regulering te halen⁵⁹.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.2 Zienswijze 96.

Zienswijze	Kwaliteitsdoelstellingen bereiken met een price cap.
Belanghebbende	J. Bouckaert

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De heer Bouckaert stelt dat de voorgestelde inkomstenregulering een onnodige détour is die best vermeden wordt. Hij stelt dat de VREG zou moeten kiezen voor een price cap regelgeving, alhoewel volgens hem deze methode niet zaligmakend is.

⁵⁸ Kwaliteit in de tarieven-KB's 2008 was beperkt tot geen inkomen uit de distributienettarieven voor "in geval van niet verzekerbare schade, de aan de netbeheerder opgelegde boetes en de ten laste van de netbeheerder opgelegde schadevergoedingen in geval van netincidenten".

⁵⁹ Consultatiedocument STROOM p. 10 op <http://internetconsultatie.nl/stroom>

Reactie op de zienswijze

In de voorgestelde tariefmethode wordt het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten per distributienetbeheerder vertaald in vaste distributienettarieven per kalenderjaar, m.a.w. de price cap is een onderdeel van de voorgestelde tariefmethodologie (consultatiedocument o.a. par. 3.10). Voor exogene kosten kan geen cap voorzien worden wegens de onmogelijkheid een bevorderende regulering toe te passen. De VREG begrijpt de kwalificatie "détour" in de zienswijze niet en meent dat ze onterecht is.).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.3 Zienswijze 97.

Zienswijze	Werken met kwaliteitsnormen onder invloedssfeer van distributienetbeheerder en met voortschrijdend gemiddelde over verschillende jaren.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx vraagt dat de weerhouden kwaliteitsnormen effectief onder de uitsluitende invloedssfeer van de netbeheerder vallen. Het kan bijvoorbeeld niet de bedoeling zijn dat een netbeheerder gepenaliseerd wordt voor incidenten op een ander net.

Infracx stelt voor een voortschrijdend gemiddelde kwaliteitsmeting over verschillende jaren te gebruiken, omdat anders voor kleinere distributienetbeheerders onrealistische schommelingen ontstaan.

Reactie op de zienswijze

De wijze waarop de VREG een vergoeding voor geleverde kwaliteit wenst op te nemen in de tariefmethode, ligt nog niet vast en in het consultatiedocument wordt enkel een bepaalde richting voorgesteld waarin dit kan uitgewerkt worden. Wegens het gebrek aan een uitgewerkt voorstel kan de VREG nog niet op deze zienswijze antwoorden. De VREG stelt de belanghebbende voor om zijn input mee te nemen naar de besprekingen tussen de VREG en de distributienetbeheerders over de wijze waarop de kwaliteit zal worden gestimuleerd en vergoed.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.4 Zienswijze 98.

Zienswijze	Het welzijn van de medewerkers beschouwen.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx brengt aan dat de kwaliteitsbewaking niet alleen toegespitst moet worden op technische aangelegenheden maar ook op elementen die het welzijn van de medewerkers van de distributienetbeheerders bepalen.

Reactie op de zienswijze

Welzijn op het werk is, volgens de website⁶⁰ van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, het geheel van factoren met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden waarin het werk wordt uitgevoerd, zoals de veiligheid op het werk, de bescherming van de gezondheid van de werknemer, psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, ergonomie, arbeidshygiëne en verfraaiing van de werkplaatsen. De VREG stelt vast dat voor de bescherming van het welzijn op het werk een eigen wettelijke omkadering bestaat buiten de tariefmethodologie.

De in de tariefmethodologie voorziene vergoeding voor de kwaliteit is een kwantitatieve, geldelijke waardering van de kwaliteit van de dienstverlening die de eindklanten van een distributienetbeheerder ervaren en waarvoor zij hem de vergoeding betalen. De focus ligt dus op de service naar de eindklant toe, zoals bijvoorbeeld de responstijd van een distributienetbeheerder bij een aanvraag of de storingen die klanten ervaren in hun energietoevoer. De tariefmethodologie moet er voor zorgen dat de eindklant aan de distributienetbeheerder de gepaste vergoeding via de distributienettarieven betaalt voor de kwaliteit van dienstverlening die hij van de distributienetbeheerder ontvangt. Het is geen vergoeding voor de mate waarin een distributienetbeheerder intern voor het welzijn van zijn medewerkers zorgt. De VREG meent dat een eindklant geen idee heeft van het welzijn van de medewerkers bij de distributienetbeheerders.

De zienswijze toont niet aan dat er een objectieverbaar verband bestaat tussen het welzijn en de externe kwaliteit. De VREG wenst een transparante⁶¹ en stabiele⁶² tariefmethodologie (consultatietekst par. 3.1.3, 3.1.4) en heeft de voorkeur voor het werken met objectieve parameters i.v.m. de kwaliteit van de geleverde dienstverlening.

De VREG stelt vast dat de zienswijze gericht is op interne zaken bij de distributienetbeheerder en niet op externe. De regulator staat in principe buiten de distributienetbeheerder (consultatietekst par. 3.1.2 m.b.t. de informatieachterstand). De distributienetbeheerder is het best geplaatst om dit zelf op te volgen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.5 Zienswijze 99.

Zienswijze	Dubbele financiële bestraffing m.b.t. kwaliteit is mogelijk contraproductief.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

⁶⁰ http://www.werk.belgie.be/welzijn_op_het_werk.aspx

⁶¹ Transparante criteria is een vereiste in Europese Energie Richtlijnen bv. 2009/72/EG art. 37 §1 a en ook de federale wetgeving vraagt transparantie in bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 1°.

⁶² Federale wetgeving vraagt dat de regulator een stabiele regulering bevordert bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9.

Eandis pleit voor positieve prikkels op vlak van kwaliteit en een correcte outputinschatting. De uitwerking moet in elk geval een dubbele bestraffing vermijden. Een voorbeeld ter verduidelijking is een langdurige onderbreking die leidt tot schadeclaims van de netgebruikers en tegelijk tot een mindere financiële beloning voor de distributienetbeheerder voor de geleverde kwaliteit. De schadeclaims zijn reeds prikkel voor de distributienetbeheerder tot verbetering. Een bijkomende financiële bestraffing via de kwaliteitsfactor zal de ruimte tot verbetering verkleinen en kan dus contraproductief werken.

Reactie op de zienswijze

Het is nog niet duidelijk hoe de vergoeding voor kwaliteit in de tariefmethodologie concreet zal berekend worden (consultatiedocument par. 3.8).

In het Energiedecreet werden recent enkele bepalingen opgenomen voor vergoedingen te betalen door de distributienetbeheerders aan de distributienetgebruikers en dit vanaf 1 januari 2015. De vergoedingen aan de getroffen netgebruikers betreffen welbepaalde gevallen en situaties, zoals voor laattijdige aansluitingen. De vergoeding voor langdurige stroomonderbreking geldt voor een niet-geplande stroomonderbreking met technische oorzaak, dus niet als gevolg van een noodsituatie of overmacht, die bovendien minstens vier uur duurt én waarvoor een netgebruiker tijdig een aanvraag indient.

Alle klanten van een distributienetbeheerder betalen in de voorgestelde tariefmethode een extra vergoeding in overeenstemming met het door hen ervaren niveau van kwaliteit van dienstverlening. Het voorstel in de zienswijze om met bepaalde storingen zoals langdurige onderbrekingen geen rekening te houden in het kader van de vaststelling van de distributienettarieven, lijkt de VREG niet geheel correct ten opzichte van de eindklanten. Veronderstel dat dit wordt gedaan en de kwaliteit verslechtert wegens meer langdurige onderbrekingen, dan zouden de klanten nog steeds hetzelfde moeten betalen voor de kwaliteit. Nochtans zullen zij de kwaliteit minder waarderen als voordien.

In tegenstelling tot bij andere inkomsten, staat de vergoeding voor kwaliteit niet ten opzichte van één of meer gemaakte kosten die hiermee zouden moeten overeenstemmen en die de vergoeding a.h.w. als vorm van nacalculatie zou moeten dekken. De vergoeding voor kwaliteit is een extra inkomen, een bonus, geschonken door de tariefmethodologie als een prikkel voor de netbeheerder voor een goede kwalitatieve dienstverlening. De distributienetbeheerder heeft pas recht op deze extra inkomsten indien hij daartoe de nodige prestaties heeft geleverd. Het niet zo dat een distributienetbeheerder met een financieel tekort wordt geconfronteerd omdat hij niet (meer) over de extra bonus voor kwaliteit beschikt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.6 Zienswijze 100.

Zienswijze	De focus op kostenbesparing kan kwaliteit bedreigen.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt dat de focus van de VREG met de voorgestelde tariefmethode ligt op kostenbesparing. Volgens Eandis is deze focus eng en kan ze de kwaliteitsvolle en veilige dienstverlening op lange termijn bedreigen.

Reactie op de zienswijze

Het is de verplichte taak van de distributienetbeheerder om een veilig, betrouwbaar en efficiënt net te onderhouden en te ontwikkelen (Energiedecreet art. 4.1.6). De voorgestelde tariefmethode verhindert dit niet en de zienswijze toont dit ook niet aan.

De belanghebbende toont ook niet concreet aan dat er een "enge" focus op kostenbesparingen in de tariefmethodologie ligt, zodat de VREG niet uit de zienswijze kan afleiden waar de methode zou moeten aangepast worden. De VREG is er van overtuigd dat de voorgestelde tariefmethode neutraal staat tegenover kostenontwikkelingen. Daarbij wordt alleen de duurzame kostenefficiëntie bij een onderneming gestimuleerd, wat naar het inzien van de VREG gerechtvaardigd is. De belanghebbende kan de regulator niet verwijten dat hij deze prikkel tot kostenefficiëntie geeft, zoals hem wordt gevraagd door de Europese Energie Richtlijnen⁶³. De distributienetbeheerders zijn monopolies en moeten in hun economische regulering gestimuleerd worden om onnodige kosten, geassocieerd met monopolies, te vermijden.

De VREG dient de vergoeding voor de geleverde kwaliteit nog te bepalen (consultatiedocument par. 3.8). De distributienetbeheerders moeten beseffen dat een verlaagde kwaliteit van hun dienstverlening via de q-factor in de voorgestelde tariefmethode een negatieve invloed zal hebben op hun inkomsten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.7 Zienswijze 101.

Zienswijze	Zal kwaliteitsfactor q ex-post of ex-ante vastgesteld worden?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of de kwaliteitsfactor q ex-post of ex-ante zal vastgesteld worden.

Reactie op de zienswijze

De vergoeding voor de kwaliteit is een beloning voor de kwaliteit van de door de distributienetbeheerder geleverde dienstverlening aan zijn klanten, m.a.w. het is een ex-post vergoeding.

Het onderzoek over de wijze waarop de q-factor wordt berekend, moet nog uitgevoerd worden (consultatietekst par. 3.8).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

⁶³ Bv. Europese Energie Richtlijn 2009/72/EG Art. 37 §8.

4.4.8.8 Zienswijze 102.

Zienswijze	Hoe zal q praktisch toegepast worden?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de q-factor praktisch zal toegepast worden in de bepaling van de toegelaten inkomsten.

Reactie op de zienswijze

Zoals uit de consultatietekst par. 3.8 mag blijken, is het is op dit ogenblik voor de VREG nog niet duidelijk op welke wijze de toegelaten inkomsten van een distributienetbeheerder d.m.v. de q-factor zullen verhoogd worden met de beloning voor de door hem geleverde kwaliteit van dienstverlening.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.9 Zienswijze 103.

Zienswijze	Voor hoe lang wordt q vastgelegd?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt voor hoe lang q wordt vastgelegd: voor een reguleringsperiode (vier jaar) of met jaarlijkse herziening.

Reactie op de zienswijze

De vergoeding voor de kwaliteit wordt verwerkt in het toegelaten inkomen van de distributienetbeheerder en aldus in zijn distributienettarieven. De distributienettarieven variëren binnen een lopende reguleringsperiode in principe jaar op jaar alleen met input van de nieuwe CPI-waarden volgens formule 3 in de consultatietekst. De VREG stelt q vooraf vast voor de ganse reguleringsperiode en dit op basis van de prestaties van de distributienetbeheerder in de voorgaande jaren. Op welke concrete wijze moet nog uitgewerkt worden in een studie.

Het alternatieve scenario in de zienswijze met jaarlijkse vergoeding voor kwaliteit met jaarlijkse verwerking in de distributienettarieven kan volatielere resultaten geven en minder transparant zijn. Bovendien zou het zorgen voor een administratief zwaardere methode tot vaststelling van de jaarlijkse distributienettarieven, wat ingaat tegen een doelstelling van de VREG (consultatietekst par. 3.1.5). De q-waarde zal volgen uit de gemiddelde individuele prestaties m.b.t. geleverde kwaliteit over de voorbije jaren, waarbij de prikkel voor kwaliteit aan een distributienetbeheerder even sterk kan zijn als een jaarlijks wijzigende q-factor op basis van louter de geleverde kwaliteit in het laatste jaar. De VREG ziet m.a.w. geen meerwaarde in het verhogen van de frequentie van de vaststelling van q.

De VREG verwijst in verband hiermee naar zienswijze nr. 97 waarin Infrax een beoordeling van de kwaliteit over meerdere jaren vraagt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.10 Zienswijze 104.

Zienswijze	Hoe wordt bedrag/norm voor kwaliteit vastgelegd?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt hoe de verhouding bedrag/norm in formule 19 in het consultatiedocument wordt vastgesteld.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar de consultatietekst par. 3.8. De wijze van berekening van de vergoeding voor de geleverde kwaliteit is nu nog niet bepaald. De VREG kan nu nog niet antwoorden op deze vraag.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.8.11 Zienswijze 105.

Zienswijze	Bijkomend attest m.b.t. boekhouding?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt of het attest m.b.t. het jaarverslag voldoende is of dat er een bijkomend attest nodig zal zijn. In dat laatste geval stelt Eandis de vraag of de kost van het attest een exogene kost is.

Reactie op de zienswijze

De VREG kan op dit moment nog niet met zekerheid op de eerste vraag antwoorden. De VREG wenst de afronding van de rapporteringsdocumenten af wachten en zal dan, in functie van de opgevraagde gegevens, nagaan of de bestaande attesten m.b.t. de jaarrekeningen hiervoor kunnen gebruikt worden. De VREG vermoedt dat een bijkomend attest nodig zal zijn. De belanghebbende heeft in zienswijze nr. 35 immers zelf al aangegeven dat beter gebruik wordt gemaakt van de gegevens in de rapporteringen door de distributienetbeheerders aan de CREG.

De kosten voor attesten beschouwt de VREG als niet-exogene kosten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.9 M.b.t. de lengte van de reguleringsperiode

4.4.9.1 Zienswijze 106.

Zienswijze	Eerste regulatoire periode beperken tot 2 jaar.
Belanghebbende	Infracx

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Infracx stelt dat het verleden heeft aangetoond dat de risico's voor de distributienetbeheerders heel groot zijn en dat opgebouwde tekorten fenomenaal groot kunnen zijn. Het lijkt verstandig om in een eerste fase de eerste regulatoire periodes te beperken tot bv. 2 jaar. Dit laat toe om enerzijds vertrouwd te geraken met het nieuwe systeem en anderzijds tijdig in te grijpen bij eventuele conceptuele tekortkomingen.

Voor zover de VREG de juiste exogene kostenelementen vastlegt (met jaarlijkse verrekening in de nieuwe tarieven) heeft Infracx geen bezwaar tegen een 4-jaarlijkse tarifaire periode.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze slaat op de behandeling van de inkomsten voor niet-exogene kosten. Exogene kosten kunnen in de voorgestelde tariefmethode worden doorgerekend aan de distributienetgebruikers onafhankelijk van de keuze voor de lengte van reguleringsperiode.

De VREG meent dat de risico's voor de distributienetbeheerders in het verleden, zoals beschreven in de zienswijze, moeten gerelativeerd worden. In het verleden werd gewerkt met een tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's 2008. Het was een voor de distributienetbeheerder weinig risicovolle rendementsregulering waarbij de kosten en risico's eerder voor rekening van de eindklanten waren. Het is daarbij als argument in de zienswijze onjuist om een verband te leggen tussen de tekorten uit het verleden en het voorstel om de eerste reguleringsperiode van de voorgestelde tariefmethode daarom te beperken. De tekorten uit het verleden hebben vooral betrekking op de exogene kosten, zoals de kosten voor de groenestroomcertificaten. In de voorgestelde tariefmethode kunnen deze kosten jaarlijks worden bijgesteld voor doorrekening aan de klanten. In de tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's van 2008 waren de distributienettarieven in principe voor vier jaar vastgesteld en was deze flexibele mogelijkheid tot jaarlijkse aanpassing er niet. De voorgestelde tariefmethode is op dit vlak dus een verbetering tegenover vroeger en reduceert het risico op dergelijke tekorten.

De VREG beoordeelt het argument in de zienswijze om via een eerste korte reguleringsperiode beter vertrouwd te raken met het nieuwe systeem eveneens als onvoldoende. De distributienetbeheerder heeft nu de tijd om de methode te bestuderen en er aldus mee vertrouwd te geraken. De VREG verwijst hierbij ook op het grote belang van het maken van een goede afweging in de keuze van de lengte van de reguleringsperiode (consultatiedocument par. 3.9). Het verkorten van de reguleringsperiode tot 2 jaar verzwakt de prikkel voor de belanghebbende tot efficiënte werking die is ingebouwd in de voorgestelde tariefmethode. Hoe korter de reguleringsperiode, des te sneller kostenbesparingen worden doorgegeven door de regulator als een korting in de distributienettarieven aan de eindklanten. Ze genereren voor de distributienetbeheerder dan minder winst in vergelijking met langere reguleringsperiodes. Hij is dan minder gemotiveerd om de kostenbesparingen uit te voeren. Als bovendien, zoals de zienswijze voorstelt, de eerste reguleringsperiode slechts twee jaar bedraagt en de daaropvolgende vier, zal de onderneming vanuit haar streven naar winstmaximalisatie geneigd zijn er voor te kiezen om geïdentificeerde potentiële besparingen uit te stellen en pas uit te

voeren in het eerste jaar van de tweede reguleringsperiode. Aldus zal hij in die tweede, langere reguleringsperiode kunnen genieten van de combinatie van nog hoge inkomsten en extra winstmarges. Dit scenario is maatschappelijk nadelig. De VREG stelt ook vast dat men in bijvoorbeeld Nederland en het Verenigd Koninkrijk niet gewerkt heeft met reguleringsperiodes van slechts twee jaar maar langer.

Een reguleringsperiode van slechts twee jaar maakt dat de tariefontwikkeling voor eindklanten minder voorspelbaar is.

Wat betreft eventuele conceptuele tekortkomingen in de tariefmethodologie, zoals de zienswijze vermeldt, organiseert de VREG hiervoor de consultatieperiode en het overleg met de distributienetbeheerders om hen de mogelijkheid te geven deze te identificeren en aan de regulator mee te delen. Het mag echter niet de bedoeling zijn om tijdens een lopende reguleringsperiode het regulatoire kader aan te passen, met een verlies aan transparantie voor de eindklanten en een verhoogd regulatoir risico voor de investeerders tot gevolg (cfr. consultatietekst par. 3.1.3, 3.1.4).

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.9.2 Zienswijze 107.

Zienswijze	Reguleringsperiode van 3 jaar invoeren.
Belanghebbenden	Essenscia, Febeliec

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden stellen voor een reguleringsperiode van drie jaar in te voeren. Dit biedt stabiliteit en beperkt het risico op te hoge tariefschokken, iets wat de VREG wenst te vermijden. De termijn zou voldoende lang zijn om de stimulans voor efficiëntiewinsten te waarborgen, en tegelijk toelaten om de kostenreflectiviteit te laten spelen.

Reactie op de zienswijze

De zienswijze slaat op de behandeling van de inkomsten voor niet-exogene kosten. Exogene kosten kunnen in de voorgestelde tariefmethode worden doorgerekend aan de distributienetgebruikers onafhankelijk van de keuze voor de lengte van reguleringsperiode.

In de zienswijze wordt onvoldoende geargumenteed waarom een reguleringsperiode van drie jaar zou volstaan en een voldoende lange stimulans voor efficiëntiewinsten zou bieden. Dit wordt niet aangetoond door de belanghebbenden. De prikkel tot kostenbesparingen voor een distributienetbeheerder is maximaal wanneer de inkomsten voor lange tijd worden vastgelegd, omdat de overwinsten uit kostenbesparingen dan niet snel door de regulator kunnen worden afgeroomd en vertaald in verlaagde nettarieven. Het is niet duidelijk waarom drie jaar reeds voldoende zou zijn, wanneer de VREG vaststelt dat in andere landen langere periodes worden toegepast.

Wanneer een reguleringsperiode korter is, wordt voor de inkomsten minder ver teruggekeken in het verleden. De inkomsten voor de volgende reguleringsperiode worden gebaseerd op de kostenontwikkelingen in een beperkter aantal jaren. Als er dan een grote volatiliteit is in de kosten zullen de inkomsten sterker fluctueren met meer tariefschommelingen tot gevolg, in tegenstelling tot wat de zienswijze stelt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.4.9.3 Zienswijze 108.

Zienswijze	Tarieven vastleggen voor 2 jaar met voorlopige tarieven voor de twee daaropvolgende jaren.
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG meldt dat in het verleden de distributienettarieven gewijzigd werden gedurende een tarifaire periode, in sommige gevallen met retroactieve aanpassingen. FEPEG is absoluut tegen elke retroactieve toepassing van de tariefcomponenten. FEPEG stelt daarom voor om over te gaan tot een tarifaire periode met glijdende vensters. Concreet zouden de tarieven vastgelegd kunnen worden voor 2 jaar en met een voorlopige publicatie voor de twee daaropvolgende jaren. Elk jaar kunnen dan de laatste twee jaren aangepast worden. Dit komt tegemoet aan de vraag van FEPEG om elke retroactieve toepassing te vermijden. Voor de distributienetbeheerder heeft dit als voordeel dat de tarieven (desgevallend) al na 2 jaar kunnen bijgestuurd worden.

Reactie op de zienswijze

De opmerking interpreteert de VREG als een opmerking m.b.t. het vaststellen van de distributienettarieven voor het inkomen voor de niet-exogene kosten. De doorrekening van de exogene kosten in de distributienettarieven kan immers jaarlijks vastgesteld worden (par. 3.2, 3.6) onafhankelijk van de keuze voor de lengte van een reguleringsperiode.

De VREG is eveneens tegen retroactieve aanpassingen van distributienettarieven tenzij hij hiertoe door de uitspraak van een rechter zou verplicht worden.

De distributienettarieven voor niet-exogene kosten in de latere jaren van een lopende reguleringsperiode zullen in de voorgestelde tariefmethode altijd voorlopig zijn omdat de inflatie vooraf niet gekend is. Indien de belanghebbende 'voorlopig' interpreteert als het geven van de mogelijkheid om nieuwe inzichten en gebeurtenissen tijdens een lopende reguleringsperiode te verwerken in de distributienettarieven, gaat dit in tegen het doel van de VREG van een transparante⁶⁴ en stabiele⁶⁵ tariefmethodologie (consultatietekst par. 3.1.3, 3.1.4). Het zou leiden tot een continu verhoogd regulatorisch risico voor de investeerders in de distributienetbeheerders. Dit is niet aangewezen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

⁶⁴ Europese (2009/72/EG Art. 37 §1 a) en federale wetgeving (o.a. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §5 1°) vragen een transparante tariefmethodologie.

⁶⁵ Bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9 waarin gevraagd wordt dat de regulator een stabiele regulering bevordert.

4.4.9.4 Zienswijze 109.

Zienswijze	Eerste tariefperiode een verkorte periode.
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis is algemeen akkoord voor een reguleringsperiode van vier jaar. Eandis stelt dat het streefdoel voor de implementatie van nieuwe tarieven het jaar 2016 is. Eandis ziet belangrijke onvolkomenheden in de tariefmethodologie omdat ze integraal gebouwd is op theoretische principes. Wegens de beperkte maturiteit is een eerste verkorte tariefperiode aangewezen.

Reactie op de zienswijze

In het consultatiedocument wordt nergens het jaar 2016 vermeld en de VREG neemt akte van het door de belanghebbende aangehaalde streefdoel voor implementatie van de nieuwe tarieven. In zienswijze nr. 2 vraagt Eandis naar de timing zonder het jaar 2016 te vermelden.

Eandis deelt in deze zienswijze niet mee welke de "belangrijke onvolkomenheden" in de tariefmethodologie zijn. De zienswijze wordt niet verder gemotiveerd, tenzij door de andere zienswijzen die door Eandis werden ingediend en die in dit document door de VREG worden behandeld.

De VREG erkent dat in de consultatietekst enkele theoretische principes m.b.t. de economische regulering van monopolies worden aangebracht om op een transparante wijze publiek te verduidelijken waarom en op welke wijze de regulator tot de voorgestelde tariefmethode is gekomen. De VREG meent dat hij de plicht heeft zijn voorstel omtrent de regulering van de distributienetbeheerders op een transparante wijze publiek toe te lichten. De verantwoording kan echter niet door een belanghebbende als argument tegen de voorgestelde tariefmethode gebruikt worden.

Het voorstel van de belanghebbende om de eerste reguleringsperiode te verkorten lijkt ingegeven door de verwachting dat daarna de tariefmethodologie zal aangepast worden. De VREG wenst een stabiel⁶⁶ regulator kader (consultatiedocument par. 3.1.3). Het doel van een consultatie is het concreet identificeren van mogelijke onvolkomenheden in de voorgestelde tariefmethodologie. De belanghebbende heeft de mogelijkheid om deze aan de VREG mee te delen.

Het verkorten van een regulatoire periode onder een inkomstenregulering leidt er toe dat de prikkel voor de gereguleerde ondernemingen om kosteninefficiënties weg te werken, wordt afgezwakt. Indien de daaropvolgende reguleringsperiode langer is, zullen de ondernemingen eerder geneigd zijn de mogelijke kostenbesparingen tot aan het begin van die daaropvolgende reguleringsperiode uit te stellen in hun streven naar winstmaximalisatie. Dit scenario is nadelig voor de eindklanten omdat zij dan pas na lange tijd, vanaf de derde reguleringsperiode, een eerste nuttig effect van de toepassing van de rendementsregulering kunnen merken in de hoogte van de door hen te betalen distributienettarieven. De VREG verwijst hierbij ook naar zijn reactie onder zienswijze nr. 106.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

⁶⁶ Bv. Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §9 waarin gevraagd wordt dat de regulator een stabiele regulering bevordert.

4.4.10 M.b.t. het volumerisico

4.4.10.1 Zienswijze 110.

Zienswijze	Het volumerisico is exogeen.
Belanghebbenden	Infrac, Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

Infrac meldt dat volumeverschillen m.b.t. de afzet het gevolg kunnen zijn van succesvolle REG-acties, van toenemende decentrale zelfproductie en lokale injectie, van weersomstandigheden. Dit zijn bij uitstek exogene factoren. Door het volumerisico bij de netbeheerder te leggen, heeft de netbeheerder volgens Infrac belang bij een hoger elektriciteitsverbruik en dit conflicteert met zijn rol in het REG-beleid.

Eandis stelt dat het volumerisico onbeheersbaar is. De kWh elektriciteit evolutie van de laatste jaren is volatieler dan vroeger. De verdere integratie van decentrale productie, elektrische voertuigen en de ontwikkeling van demand response programma's zal deze volatilititeit verder laten toenemen. Daarnaast zijn volgens Eandis de introductie van stabielere tariefdragers nodig en dit vraagt tijd en middelen.

Reactie op de zienswijze

Deze zienswijze heeft betrekking op de inkomsten uit de periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten, aangezien de exogene kosten steeds één op één worden doorgerekend met jaarlijkse verwerking van saldi en de niet-periodieke tarieven in principe kostendekkend moeten zijn voor de producten en diensten geleverd aan de distributienetgebruiker.

Het voorstel in de zienswijze tot nacalculatie voor de inkomsten zou in verband kunnen gebracht worden met de aanpak zoals was opgenomen in de rendementsregulering in de opgeheven tarieven-KB's 2008. Men kan deze vroegere werkwijze echter niet als een instructie tegenover de VREG beschouwen in zijn keuze van economische regulering voor de distributienetbeheerders.

De VREG erkent dat het omzetcijfer van een distributienetbeheerder momenteel vooraf niet geheel zeker is, zoals het in principe voor elk product en dienst is die door een onderneming aan de markt wordt aangeboden. De distributienetbeheerder werkt echter als monopolist en voorziet in de distributie van basisbehoeften zoals elektriciteit (voor arbeid, verlichting en warmte) en aardgas (vnl. voor verwarming). Dit reduceert in belangrijke mate het risico op grote volumeverschillen. Het is de taak van de distributienetbeheerder om dit risico te kunnen managen (consultatietekst par. 3.10).

Vanuit een streven naar winstmaximalisatie zou een distributienetbeheerder er belang bij kunnen hebben om de afzetvolumes te beïnvloeden. Infrac meldt een voorkeur voor een hoger elektriciteitsverbruik. Volgens de VREG heeft dit enkel zin wanneer er geen werkelijk verband is tussen de tariefdrager en de kosten die de afzet bij de distributienetbeheerder veroorzaakt. Een hoger elektriciteitsverbruik zou dan voor een distributienetbeheerder meer inkomsten opleveren maar niet evenveel kosten genereren. Het moet echter de bedoeling zijn dat de distributienettarieven de kosten van de producten en diensten van de distributienetbeheerder aan de klanten weerspiegelen.

De distributienetbeheerder wordt geconfronteerd met een aanzienlijk aantal relatief vaste, stabiele kosten zoals kapitaalkosten en afschrijvingskosten. Een te grote volatilititeit op het afzetvolume en de bijhorende inkomsten kan erop wijzen dat de tariefdragers de kosten van het door de eindklant aangekochte product niet goed weerspiegelen.

Op zich beschouwt de VREG de onzekerheid over de inkomsten als een onvoldoende sterk argument om het voorgestelde concept van een inkomstenregulering met price cap niet toe te passen. Bovendien is het volumerisico binnen de voorgestelde tariefmethode noch een nadeel noch een voordeel. De methode werkt op dezelfde wijze voor eender welke evolutie van de inkomsten. Bijvoorbeeld indien men één bepaalde netuitbreiding uitvoert, bijvoorbeeld bij aardgas, is het in de voorgestelde tariefmethode een voordeel voor de distributienetbeheerder wanneer de recentste kosten (inclusief de kost voor de netuitbreiding) plus een winstmarge worden vertaald in nieuwe inkomsten en distributienettarieven op basis van de laatste werkelijke, gekende afzetvolumina. In de volgende reguleringsperiode zal de netuitbreiding zorgen voor nieuwe klanten en aldus voor extra inkomsten uit distributienettarieven. Pas in de daaropvolgende, tweede reguleringsperiode, zullen de kosten van de netbeheerder, vertaald naar toegelaten inkomsten, gespreid worden over het toegenomen afzetvolume van de oude plus de nieuwe klanten, met lagere distributienettarieven tot gevolg. Bij elektriciteit kunnen nieuwe toepassingen zoals warmtepompen en elektrische voertuigen een positief effect hebben op de omzet.

De VREG wenst te werken met rekenvolumes die de verwachte volumes in de volgende reguleringsperiode het best kunnen benaderen, opdat de volatiliteit op korte termijn, binnen de reguleringsperiode, toch beperkt blijft. De VREG zal met de distributienetbeheerders overleg plegen over de wijze waarop de rekenvolumes voor de eerste reguleringsperiode het best worden vastgesteld.

De VREG erkent dat de huidige tariefdrager geleverde energie (kWh) bij elektriciteit en gas aanleiding kan geven tot volatiliteit in de omzet. De VREG zou, bij wijze van overgangsmaatregel in afwachting van een aanpassing van de tariefstructuur, een mechanisme in de tariefmethodologie kunnen invoeren waarbij het effect van een te grote volatiliteit wordt afgezwakt. Indien de inkomsten veel lager uitvallen dan verwacht, kan aan de onderneming een garantie gegeven worden dat een gedeelte van de ontbrekende inkomsten nadien bij de klanten kunnen gerecupereerd worden. Het mechanisme moet ook in de andere richting en op gelijke manier werken. Indien er veel meer inkomsten zijn dan verwacht, moet een deel van het teveel aan inkomen op een analoge, tegengestelde wijze terugvloeien naar de klanten. Indien men immers de volatiliteit als exogeen erkent, moet er een methode zijn die de schommelingen neutraal verwerkt. De VREG kan in overleg met de distributienetbeheerders bepalen vanaf welke inkomstenniveaus dit mechanisme in werking treedt en hoe groot het effect is, waarbij de werking symmetrisch is tussen stijgende en dalende inkomsten.

Conclusie

De VREG overweegt om de onzekerheid op de inkomsten uit de periodieke distributienettarieven voor de niet-exogene kosten ten gevolge van de volatiliteit van de tariefdragers gedeeltelijk af te zwakken als overgangsmaatregel totdat er gewerkt wordt met meer stabiele tariefdragers. Er kan onderzocht worden of een evenwichtige nacalculatie kan toegepast worden wanneer voor een gegeven klantengroep de werkelijke inkomsten te sterk verschillen van de toegelaten inkomsten, symmetrisch voor zowel positieve als negatieve afwijkingen.

4.4.10.2 Zienswijze 111.

Zienswijze	Lijkt op cost-based benadering, zoals rendementsregulering.
Belanghebbende	J. Bouckaert

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

In de consultatietekst behandelt par. 3.10 het onderwerp van de kostenreflectie in de prijzen. De belanghebbende stelt dat het niet helemaal duidelijk is wat de tekst precies bedoelt. Het lijkt erop dat

het voorstel een cost-based benadering voorstelt. In dat geval heeft het voorstel dus een hybride component en leunt dus de facto dicht aan bij rendementsregulering, iets wat de regulator nochtans niet meer wilt.

Reactie op de zienswijze

In de voorgestelde tariefmethode wordt het toegelaten inkomen van een distributienetbeheerder (par. 3.2 t.e.m. par. 3.8) vertaald naar zijn distributienettarieven. Het is daarbij nodig dat de kosten van de distributienetbeheerder via o.a. verdeelsleutels op een correcte manier worden toegewezen aan de producten en diensten die ze veroorzaken, opdat elk distributienettarief voor de klant de juiste prijs van het product of de dienst weerspiegelt. Een regulator wordt in zijn economische regulering geconfronteerd met dit verband tussen de kosten bij een distributienetbeheerder en zijn distributienettarieven. Het betekent niet dat de methode werkt volgens een rendementsregulering.

Bij een rendementsregulering is er een gegarandeerde winst voor de distributienetbeheerder per boekjaar, ongeacht de evolutie van zijn inkomsten en kosten. Indien er in een boekjaar te weinig winst is ten opzichte van de gegarandeerde winst, worden de ontbrekende inkomsten gevorderd in de volgende distributienettarieven (consultatiedocument par. 2.2.1). Dit is in de door de VREG voorgestelde tariefmethode niet het geval. De distributienetbeheerder wordt geconfronteerd met een bepaald inkomen uit vastgestelde distributienettarieven. Zijn winst per boekjaar volgt uit de evolutie van zijn opbrengsten en kosten in datzelfde boekjaar.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5 M.b.t. voorstel van boekhoudkundige voorschriften

4.5.1 Zienswijze 112.

Zienswijze	Een analytische boekhouding bij werkmaatschappijen?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt m.b.t. pt. 1.2 onder Voorstel van boekhoudkundige voorschriften in het consultatiedocument of er wordt verondersteld dat de opvolging kan gebeuren via een analytische boekhouding. De kostenindeling in de werkmaatschappijen is van een andere orde dan deze in de distributienetbeheerders. Een belangrijk deel van de kosten ontstaat ook rechtstreeks in de distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

Omtrent de boekhouding van de distributienetbeheerders is er momenteel een bepaling opgenomen in de wetgeving.⁶⁷ De VREG wenst voorlopig aan te sluiten bij de huidige praktijk onder toezicht van de CREG.

Conclusie

⁶⁷ Bijvoorbeeld voor elektriciteit Art. 12bis §12 in de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.5.2 Zienswijze 113.

Zienswijze	Boekhouding en rapportering in BEGAAP?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis meldt dat ze er vanuit gaat dat de boekhouding en volledige rapportering door de distributienetbeheerder gebeurt in BEGAAP.

Reactie op de zienswijze

De federale wetgeving bevat reeds bepalingen m.b.t. de boekhouding van de distributienetbeheerders⁶⁸.

De VREG wenst hieromtrent onderzoek uit te voeren alvorens een antwoord te geven.

De voorgestelde tariefmethode dient niet aangepast te worden.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst onderzoek uit te voeren betreffende de wijze van boekhouding en rapportering.

4.5.3 Zienswijze 114.

Zienswijze	Afschrijvingspercentages immateriële vaste activa?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis stelt i.v.m. pt. 4.2 van het voorstel van boekhoudkundige voorschriften in de consultatietekst voor om de afschrijvingspercentages verder aan te vullen met deze voor de immateriële vaste activa.

Reactie op de zienswijze

De VREG is in principe bereid om de afschrijvingspercentages verder aan te vullen met deze voor de relevante immateriële vaste activa. De VREG verwijst in dit verband ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 25.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode voorlopig niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG dient verder onderzoek uit te voeren over de mogelijke verwerking van de afschrijvingskosten van immateriële vaste activa.

⁶⁸ Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt 29/4/99 Art. 12bis §12 en Wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen 12/4/65 Art. 15/5ter §12.

4.5.4 Zienswijze 115.

Zienswijze	Hoe afschrijving van de RAB meerwaarde?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt m.b.t. pt. 4.4 3° bij het voorstel van boekhoudkundige voorschriften in het consultatiedocument of dit betekent dat de RAB meerwaarde niet meer afgeboekt wordt aan 2% per jaar, zoals de CREG toepaste.

Reactie op de zienswijze

Pt. 4.4 3° bij het voorstel van boekhoudkundige voorschriften in het consultatiedocument stelt dat de waarde van het gereguleerd materieel actief jaarlijks evolueert door het in mindering brengen van de netto-boekwaarde van de in dat jaar buiten-gebruikgestelde gereguleerde activa en van de eventuele meerwaarde met betrekking tot deze activa.

Dit zou inderdaad betekenen dat de meerwaarde niet meer afgeboekt wordt aan 2% per jaar, zoals nu nog wordt toegepast volgens de inmiddels opgeheven tarieven KB's 2008. Die stelden dat de economische reconstructiewaarde jaarlijks evolueert door het in mindering brengen van de meerwaarde, die wordt afgeboekt en in de kosten opgenomen à rato van 2 % per jaar in de eerste regulatoire periode. Na afloop van het derde jaar van elke regulatoire periode zou het voortschrijdende gemiddelde over de voorbije 4 jaren bepaald worden en worden toegepast in de eerstvolgende reguleringsperiode.

De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt.

De conclusie sluit aan bij de zienswijzen die hiermee in verband staan, nl. zienswijzen nrs. 42 en 44.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt.

4.5.5 Zienswijze 116.

Zienswijze	Wat is de inhoud van de aanschaffingswaarde? Vanwaar de 16,5%?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt i.v.m. pt. 4.5 in het Voorstel van boekhoudkundige voorschriften in het consultatiedocument wat de inhoud is van de aanschaffingswaarde en vanwaar de vooropgestelde 16,5%.

Reactie op de zienswijze

Met het woord "aanschaffingswaarde" werd bedoeld de "aankoopprijs" van de investering voor de distributienetbeheerder. De aanschaffingswaarde van een investering omvat dan de aankoopprijs en de door de regulator toegelaten activering van kosten.

De waarde van de activering voor maximaal 16,5% is gelijk aan deze die door de huidige regulator, de CREG, werd voorzien in haar consultatie over de methode tot vaststelling van de distributienettarieven in het najaar van 2011. De VREG beoordeelt dit maximale percentage voor het activeren van kosten als billijk.

Het principe zoals omschreven in de consultatie zou gebaseerd zijn op een principe dat in het verleden gehanteerd werd door het Controlecomité voor gas en elektriciteit. De VREG vernam van de CREG dat sommige distributienetbeheerders dit principe hebben behouden maar dat het geen algemene regel is die momenteel gebruikt of opgelegd wordt. Een duidelijk regulering hieromtrent lijkt aangewezen.

Conclusie

Het woord 'aanschaffingswaarde' in pt. 4.5 van het voorstel van boekhoudkundige voorschriften in het consultatiedocument dient te worden vervangen door 'aankoopwaarde'.

4.5.6 Zienswijze 117.

Zienswijze	Wat kunnen tarifaire kortingen zijn?
Belanghebbende	Eandis

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Eandis vraagt i.v.m. pt. 7.5 in het Voorstel van boekhoudkundige voorschriften wat tarifaire kortingen kunnen zijn.

Reactie op de zienswijze

De VREG stelt vast dat de distributienetbeheerders voor bepaalde distributienettarieven kortingen kunnen voorzien. De VREG zal hieromtrent verder onderzoek plegen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal verder onderzoek voeren over de tarifaire kortingen en de wijze van rapportering hierover door de distributienetbeheerders.

5 Overzicht van de conclusies

Zienswijze	Conclusie
18 19	De VREG overweegt volgende aanpassingen aan de voorgestelde tariefmethode:

	<p>De kost van een desinvestering (de netto-boekwaarde van het actief uit dienst) kan meegenomen worden als relevante kost voor de inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode als de desinvestering het gevolg is van een opdracht aan alle Vlaamse distributienetbeheerders tot verplichte uitvoering van vervangingsinvesteringen. De distributienetbeheerder kan vóór dergelijke desinvestering de mogelijkheid hiertoe laten onderzoeken bij de VREG.</p> <p>De kost van een desinvestering (de netto-boekwaarde van het actief uit dienst) kan ook meegenomen worden als relevante kost voor de inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode als de desinvestering het gevolg is van nieuwe nationale verplichtingen inzake vervangingsinvesteringen in de sector van de distributienetbeheerders m.b.t. de veiligheid van in het verleden gebruikte activa.</p> <p>De distributienetbeheerder dient na afloop van de desinvestering de kost ervan (de netto-boekwaarde van het actief uit dienst en eventuele opbrengst nadien uit recuperatie of verkoop) volledig te rapporteren aan de VREG met attestering door een externe partij. De netto-kost wordt door de VREG meegenomen in de berekening van de inkomsten voor niet-exogene kosten van de volgende reguleringsperiode.</p>
25 114	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode voorlopig niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG dient verder onderzoek uit te voeren over de mogelijke verwerking van de afschrijvingskosten van immateriële vaste activa.
31	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal onderzoeken of de reële kosten in het betreffende jaar geboekt mogen worden. De VREG overweegt om de distributienetbeheerder de mogelijkheid te geven om voor uitbreidingsinvesteringen vervroegd inkomsten uit de volgende reguleringsperiode op te nemen. Deze inkomsten zullen aan actuele waarde worden afgehouden van de door de tariefmethodologie voorziene inkomsten in de daaropvolgende reguleringsperiode (zie par. 3.6 pt 3). Eventueel kan de VREG dit mechanisme ook aanbieden aan de distributienetbeheerders ter compensatie van hun kosten bij het aanleggen van voorzieningen voor bepaalde werken.
33	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de vraag m.b.t. de bepaling van de transactiekosten kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.
35	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal onderzoeken of het louter gebruik van de rapportering van de distributienetbeheerders aan de CREG (volgens de oude tabel 5) in het verleden volstaat.
38 42 115	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB

	worden verwerkt.
39	De VREG overweegt de jaarlijkse procentuele afboeking van de meerwaarden te beschouwen als relevante niet-exogene kost voor de bepaling van het inkomen. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt.
44	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe de bewegingen rond meerwaarden en desinvesteringen het best in de RAB worden verwerkt en hoe het netto-bedrijfskapitaal kan opgenomen worden in de RAB.
46 47	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende de keuze van OLO kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.
48	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode nog niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende de verhouding eigen vermogen op totaal vermogen kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.
49	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze betreffende een kapitaalkost voor vermogen buiten de RAB kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.
51	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze, met onderzoek naar het gebruik van ex-post rentes m.b.t. de vergoeding voor vreemd vermogen, kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.
53	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De definitieve reactie op de zienswijze over de hoogte van de wacc kan pas geleverd worden nadat het onderzoek over de wacc is afgerond.
55	Voor de berekening van de vermogenskostenvergoeding dient gewerkt met een nominale wacc (aanpassing consultatiedocument formule 6 p. 13, schrapping consultatiedocument formule 7 p. 13).
60	De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst meer in detail te onderzoeken hoe het netto-bedrijfskapitaal kan opgenomen worden in de RAB.
63	De zienswijze wijzigt de consultatietekst op het punt van de te gebruiken CPI waarden. Er wordt gekozen om rekening te houden met de evolutie van de CPI waarde jaar op jaar einde augustus (i.p.v. waarde eind oktober die gekend is in november, consultatietekst par. 3.5). Dit geldt zowel voor het gebruik van de CPI in de berekening van de huidige waarde van de historische kosten in het kader van de berekening van de nieuwe inkomsten voor een

	<p>volgende reguleringsperiode als in de jaarlijkse indexatie van de inkomsten binnen eenzelfde reguleringsperiode.</p>
69	<p>De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal onderzoeken in welke mate het toezicht op de doorrekening van de transmissienettarieven onder zijn bevoegdheid m.b.t. de distributienettarieven zal vallen, en zo ja op welke wijze de doorrekening in de tariefstructuur moet worden opgenomen.</p>
72	<p>In de voorgestelde tariefmethode worden de kosten en opbrengsten uit het solidariseringsmechanisme inzake groenstroom- en warmtekrachtcertificaten als exogeen beschouwd.</p>
74	<p>De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden.</p> <p>De VREG wenst exogene kosten als volgt te definiëren: Een exogene kost is een kost</p> <ul style="list-style-type: none"> - die elke distributienetbeheerder ten laste moet nemen binnen een door de hogere overheid uitgewerkt wettelijk of decretaal kader, - waarbij de distributienetbeheerder de kost op generlei wijze kon vermijden of beïnvloeden - en waarop geen bevorderende regulering kan toegepast worden.
76	<p>De VREG zal onderzoeken, o.a. in overleg met de CREG, wat de afspraken zijn betreffende de regels voor de integratie en controle van de gestrande kosten m.b.t. de distributienettarieven.</p>
89	<p>De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal op de zienswijze (m.b.t. startposities voor de RAB) reageren na verder onderzoek, o.a. in overleg met de CREG.</p>
110	<p>De VREG overweegt om de onzekerheid op de inkomsten uit de periodieke distributienettarieven voor de niet-exogene kosten ten gevolge van de volatiliteit van de tariefdragers gedeeltelijk af te zwakken als overgangmaatregel totdat er gewerkt wordt met meer stabielere tariefdragers. Er kan onderzocht worden of een evenwichtige nacalculatie kan toegepast worden wanneer voor een gegeven klantengroep de werkelijke inkomsten te sterk verschillen van de toegelaten inkomsten, symmetrisch voor zowel positieve als negatieve afwijkingen.</p>
113	<p>De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG wenst onderzoek uit te voeren betreffende de wijze van boekhouding en rapportering.</p>
116	<p>Het woord 'aanschaffingswaarde' in pt. 4.5 van het voorstel van boekhoudkundige voorschriften in het consultatiedocument dient te worden vervangen door 'aankoopwaarde'.</p>
117	<p>De VREG oordeelt dat de voorgestelde tariefmethode niet aan de zienswijze moet aangepast worden. De VREG zal verder onderzoek voeren over de</p>

	tarifaire kortingen en de wijze van rapportering hierover door de distributienetbeheerders.
--	---

6 Vervolg

De VREG zal verder onderzoek uitvoeren om op een aantal van de vragen te kunnen antwoorden en het rapporteringsmodel te kunnen opmaken, zonder dat de VREG verwacht dat hij de voorgestelde tariefmethode hieraan significant zal moeten aanpassen.

Voor andere, nieuwe elementen, is verder overleg nodig. De VREG wenst alvast de reacties te weten van de stakeholders op de volgende zaken uit de consultatie die een significante impact kunnen hebben op de tariefmethodologie:

Vraag 1:

Hoe staat men ten opzichte van het voorstel van de VREG om een genuanceerde vorm van nacalculatie voor inkomsten uit de periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten in te voeren in afwachting van een invoering van stabilere tariefdragers?

Zie ook: 3.6 pt. 2 en 4.4.10.1 zienswijze 110.

Vraag 2:

Hoe staat men ten opzichte van het voorstel van de VREG om de distributienetbeheerder de mogelijkheid te geven om in een lopende reguleringsperiode extra inkomsten te vragen voor de uitvoering van geplande uitbreidingsinvesteringen en/of ter compensatie van de aanleg van voorzieningen? De extra inkomsten worden in de daaropvolgende reguleringsperiode afgehouden van de door de voorgestelde tariefmethode voorziene normale inkomsten, aan hun huidige waarde op dat ogenblik.

Zie ook: 3.6 pt. 3 en 4.4.3.14 zienswijze 31.

U kan uw reactie overmaken via e-mail aan tarieven@vreg.be met als onderwerp 'Vervolgconsultatie distributienettariefmethodologie', en dit laatste op woensdag 30 april 2014.